

ኢየሱስ ክርስቶስ ማነው?

ትርጉም፡- በተስፋዬ መስፍን

የኢየሱስ ክርስቶስ ማንነት

ማቴዎስ 16:13-20::

ስለ ማንነቱ ሊገልጥላቸው በመፈለጉ ጌታ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ፊልጶስ ቲሣርያ ወደ ተባለ አውራጃ ይዞአቸው ሄደ፤ ይህ ቦታ የሚገኘው በእስራኤል ሰሜናዊ ጫፍ ሲሆን በጣም ጸጥተኛ በመሆኑም ይታወቃል፤ በዚያ ወቅት ከየአቅጣጫው ኢየሱስ ላይ የሚለንዘር ተቃውሞ የበረታበት ጊዜ ነበር።

ሊያነሣላቸው የፈለገው ርዕሰ ጉዳይ ለእነርሱም ሆነ ለእኛ በጣም አስፈላጊ ነው፤ ምክንያቱም እንደ ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ እኛም «ኢየሱስ ክርስቶስ ማነው?» ለሚለው ጥያቄ በምንለጠው መልስ እጅግ በጣም አርግጦኞች መሆን ስላለብን ነው።

«ኢየሱስ ፊልጶስ ቲሣርያ ወደ ተባለው እገር በደረሰ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱንና መሆኑ ለዎች የለውን ልጅ ማን ነው ይላሉ? ብሎ ጠየቃቸው። በዚህ ጊዜ ጌታ የመረጠው የሰው ልጅ የተሰኘ መጠሪያውን ሲሆን ይህም ፍጹም ሰብዓዊነቱን የሚያመለክት ነው። ኢየሱስ ክርስቶስን አስመልክቶ የተለያዩ አስተሳሰቦች ነበሩ። አንዳንዶች ኢየሱስ ክርስቶስ ከታላላቅ ሰዎች አንዱ እንደሆነ ነበር የሚያስቡት፤ ሌሎች ጥያቄ፣ «አንዳንዶቹ መጥምቁ ዮሐንስ፣ ሌሎች ኤልያስ፣ ሌሎች ደግሞ ኤርምያስ ወይም ከነዚያት አንዱ ነው ይላሉ» የሚል መልስ የለጡት በዚህ ምክንያት ነበር (ቁጥር 14)።

አንዳንዶች መጥምቁ ዮሐንስ ነው ይላሉ

እነዚህ ሰዎች ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲሁ ላይ ላዩን የሆነ ዕውቀት የነበራቸው ናቸው፤ ምክንያቱም መጥምቁ ዮሐንስ ከኢየሱስ ጋር በአንድ ዘመን የነበረ ከመሆኑም በላይ፣ ኢየሱስን ያጠመቀውም እርሱ ራሱ አንደኛ ነበር ይታወቃል። ታዲያ፣ ኢየሱስ እንዴት መጥምቁ ነው በማለት ማለብ ቻለ? መጥምቁ ዮሐንስ ምንም ተአምር አላደረገም፤ በአለባበሱም ሆነ በአኗኗሩ የተለየ ነበር። ምናልባትም ለዎቹ እዚህ መደምደማያ ላይ

የደረሱት ሁለቱም አገልግሎታቸውን፤ «መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግብ» በሚል መልእክት በመጀመራቸው ሲሆን ይችላል (ማቴዎስ 3:2 እና 4:17)። ሄሮድስ በበኩሉም ኢየሱስ ክርስቶስ ከሞት የተነሣው መጥምቁ የሐንስ ሲሆን እንደሚችል አስቦ ነበር (ማቴዎስ 14:1-2)። እርሱም ሆነ ሕዝቡ ኢየሱስ ክርስቶስን አስመልክቶ የነበራቸው ዕውቀት ላይ ላዩን ነበር።

....ሌሎች ኤልያስ ነው ይላሉ

ኤልያስ ብዙ ተአምራትን በማድረጉ ይታወቃል፤ይሁን እንጂ የእርሱ ተአምራት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከፈጸማቸው ተአምራት የተለዩ ነበሩ። ኤልያስ ያደረጋቸው አብዛኞቹ ተአምራት ሰዎች ላይ የእግዚአብሔርን ፍርድ ለማምጣት የተደረጉ ሲሆኑ፤የኢየሱስ ተአምራት ግን ሕዝብን ለመባረክ የተደረጉ ነበሩ።

በእርግጠኝነት መናገር እንደሚቻለው እነዚያ ሰዎች ኢየሱስ ኤልያስ ሳይሆን እንዳልቀረ ማሰብ የቻሉት በትንቢተ ሚልክያስ 4:5 ላይ፤ «አነሆ፤ታላቁና የሚያስፈራው የእግዚአብሔር ቀን ከመምጣቱ በፊት ነቢዩ ኤልያስን አልክላችኋለሁ» በማለት ከተጻፈው ትንቢት በመነሣሣት ሳይሆን እንዳልቀረ ማሰብ ይቻላል።

....ሌሎች ደግሞ ኤርምያስ ነው ይላሉ

ኤርምያስና ጌታ ኢየሱስን የሚያመሳስላቸው ሁለቱም የሐዘንና የልብ ስብራት ሰዎች መሆናቸው ነው። ኤርምያስ ያዘነው ሕዝቡ የእግዚአብሔርን ቃል ለመቀበል ባለመፈለጋቸው ነበር፤ጌታ ኢየሱስ ደግሞ ያዘነው ምንም እንኳን የመጣው ሕዝብን ለማዳን ቢሆንም እስራኤል ግን ሲቀበሉት ፈቃደኛ ባለ መሆናቸው ነበር።

....ሌሎች ከነቢያት አንዱ ነው ይላሉ

ለምሳሌ ያህል ሙሴ ስለሚመጣው ነቢይ በትንቢት አመልክቶ ነበር (ዘግም 18:15)። ይሁን እንጂ ኢየሱስ ክርስቶስ ከነቢያት አንዱ ሲሆን እንደሚችል እንጂ፤በሥጋ የተገለጠ አምላክ ነው ብለው ጨርሶ አላሰቡም ነበር። ከሰዎች መካከል ምርጥ ከሚባሉት አንዱ ሳይሆን እንዳልቀረ ማሰባቸው እውነት ነው፤ ሆኖም፤የተቀሩት ሁሉ ሰብዓዊ ፍጡራን እንጂ በሥጋ የተገለጠ አምላክ አይደለም።

የጴጥሮስ ምስክርነት

«እርሱም እናንተስ እኔን ማን ትሰሩላችሁ? አላቸው» (ቁ15)። ደቀ መዛሙርቱን ሁሉ በመወከል በመናገር የሚታወቀው ጴጥሮስ፤ «አንተ፤ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ! በማለት መለስ» (ቁ16)። ኢየሱስ በእግዚአብሔር ቃል የተገባለት መሲሕ መሆኑን ደቀ መዛሙርቱ ተገንዝበዋል። ክርስቶስ የሚለው ስም ከግሪክኛ የተወሰደ ሲሆን፤ «የተቀባ» ማለት ነው፤ዕብራይስጡ ግን «መሲሕ» ይለዋል። ከሰጠው ምስክርነት የተነሣ ክርስቶስ ጴጥሮስን ብፁዕ ወይም የተባረከ በማለት ጠራው፤ «ኢየሱስም እንዲህ አለው፤ የዮና ልጅ ስምዎን ሆይ፤ብፁዕ ነህ፤ይህን የገለጠልህ በሰማይ ያለው አባቴ እንጂ ሥጋና ደም አይደለም» (ቁ17)። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን የሚያምኑ ሁሉ ብፁዕን ናቸው፤እንዲህ ያለው ምስክርነት መለኮታዊ መገለጥ እንደ መሆኑ መጠን ከእግዚአብሔር እንጂ ክስው የሚገኝ አይደለም።

ክርስቶስና ቤተ ክርስቲያን

ከቁጥር 18 ክርስቶስ ለመጀመሪያ ጊዜ ስለ ቤተ ክርስቲያን ሲናገር እንመለከታለን። «ቤተ ክርስቲያን» ለሚለው ቃል ግሪክኛው የሚለጠው ትርጉም፤ «እግዚአብሔር ከዓለም ጠርቶ ያወጣቸው ሰዎች» የሚል ነው። ይህ ትምህርት ብሉይ ኪዳን ውስጥ አይገኝም፤ ምክንያቱም በዚያ ዘመን የእግዚአብሔር ሕዝብ በመባል የሚታወቁት እስራኤላውያን ብቻ ነበሩ። ይሁን እንጂ ክርስቶስን መቀበል ባለመፈለጋቸው ለማያዊ ሕዝብን ማለት የኢየሱስ ክርስቶስን ቤተ ክርስቲያን ይመሠርት ዘንድ እግዚአብሔር ምድራዊ ሕዝቡን ማለት እስራኤልን ለጊዜው ዘወር እድርጎአቸዋል።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን፤ «ቤተ ክርስቲያኔ» በማለት የጠራት በሁለት ምክንያት ነው፤(ሀ) በክቡር ደሙ ስለ ዋጁትና የራሱ ስላደረጋት፤ (ለ) እርሱ ራሱ በመሆኑ፤የቤተ ክርስቲያን መሪ በመሆኑ፤ቤተ ክርስቲያን በእርሱ ቁጥጥር ሥር በመሆንዋ። ያለ እርሱ ቤተ ክርስቲያን መመሥረት ባልቻለችም ነበር። በዚያ ጊዜ ወደ ፊት ስለምትመሠርተው ቤተ ክርስቲያን ሲናገር፤ «ቤተ ክርስቲያኔን እሠራለሁ» አለ። ቤተ ክርስቲያን ሕልውናዋን ከማግኘቷ በፊት ግን መደረግ የነበረባቸው ጉዳዮች ነበሩ፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መሞት፤ሞትንም አሸንፎ መነሣት ነበረበት፤በሰጠው ተስፋ መሠረት መንፈስ ቅዱስ እንደሚመጣ

እርሱ ወደ ሰማይ ማረግ ነበረበት። መንፈስ ቅዱስ የወረደው በበዓለ ሃምሳ ቀን ነበር (የሐዋርያት ሥራ 2)፤ መንፈስ ቅዱስ የመጣው አማኞችን ሁሉ አንድ አካል ለማድረግና በዚህም የኢየሱስ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን መመሥረት እውን ለማድረግ ነበር።

የቤተ ክርስቲያን መሠረት

«አንተ ጴጥሮስ ነህ፤ (በመጀመሪያው ግሪክኛ ቋንቋ ድንጋይ ማለት ነው) በዚህ ዐለት ላይ ቤተ ክርስቲያንን እሠራለሁ» በማለት ጌታ ኢየሱስ ለጴጥሮስ ተናግሮአል። ጌታ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያኑን የሚሠራው በዐለት ላይ እንጂ እንዲሁ ተራ በሆነ ድንጋይ ላይ አይደለም።

የቤተ ክርስቲያን መሠረት ማነው?

ግሪክኛው ተመሳሳይ የሚመስሉ፤ሆኖም በትርጉማቸው የተለዩ ሁለት ቃላት ያቀርባል። ስለ ቤተ ክርስቲያን ክመናገሩ በፊት ጌታ አስቀድሞ የተናገረው የጴጥሮስ ምስክርነትን በተመለከተ እንደ ነበር ግልጽ ነው። «አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ» ነበር ጴጥሮስ ያለው (ቁ16)። ቤተ ክርስቲያን የምትመሠረተው እዚህ ዐለት ላይ ነው። ዐለቱ እግዚአብሔር ራሱ ነው፤መስቀል ላይ በፈጸመው ቤዛነት ሥራ አማካይነት ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ነው። ትክክለኛ በሆነ መልኩ ከተረዳነው ጌታ ኢየሱስ ለጴጥሮስ «አንተ ድንጋይ ነህ፤በዚህ ዐለት ላይ፤ (በጴጥሮስ ምስክርነት ውስጥ በተገለጠው እውነት) ቤተ ክርስቲያንን እሠራለሁ» ነው የሚለው (ቁ18)።

በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት ምንጊዜም ቢሆን ዐለት እግዚአብሔርን እንጂ ሰውን አይወክልም። ዐለት የኢየሱስ ክርስቶስም ምሳሌ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ፤ «አንድ ጊዜ ከተመሠረተው መሠረት በቀር ሌላ መሠረት መጣል የሚችል የለም፤ይህም መሠረት ኢየሱስ ክርስቶስ ነው» ይላል (1ኛ ቆሮንቶስ 3፡11)። ቤተ ክርስቲያን በመንፈሳዊ ቤት ትመሰላለች (1ኛ ጴጥሮስ 2፡6)። ኢየሱስ ክርስቶስ ደግሞ ዋናው የማዕዘን ራስ ሲሆን፤ አማኞች መሠረቱ ላይ ያሉ ሕያዋን ድንጋዮች ናቸው፤ መሠረቱ ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው (1ኛ ጴጥሮስ 2፡5)።

የገሃነም ደጃችም አያሸንፏትም

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ፤ «በዚህ ዐለት ላይ ቤተ ክርስቲያንን እሠራለሁ፤የገሃነም ደጃችም አያሸንፏትም» በማለት ተናግሮአል (ቁ18)።

እዚህ ላይ «ገሃነም» ተብሎ የተተረጎመው ቃል «ሀዴስ» ሲሆን፤ ይህ ማለት ደግሞ የሙታን ስፍራ ማለት ነው። የሙታን ትንሣኤ በመኖሩ ሞት ቤተ ክርስቲያንን አያሸንፏትም (1ኛ ቆሮንቶስ 15፡50-57)። ይሁን እንጂ፤ «የገሃነም ደጃች» ሲል አደገኛ ስለ ሆነ ጠላት ጋይል እያመለከተ ነው። በምሥራቃውያን ባሕል መሠረት የከተማ ደጃች ንግድ የሚካሄድባቸው፤ዕቅድ ለማውጣት የተለያዩ ስብሰባ የሚደረግባቸው ቦታዎች ነበሩ። ስለዚህ «የገሃነም ደጃች» ሲል ቤተ ክርስቲያንን ለማጥፋት ሰይጣንና አጋንንቱ የሚያውጠነጥኑትን ሤራ፤ተንኮልና ዐድማ ይወክላል ማለት ነው። ቤተ ክርስቲያንን ለማጥፋት የዘመናቱ ሰይጣን ያደረገው ሙከራ እውን መሆኑን ከታሪክ መመልከት ይቻላል፤ምንም እንኳ በአንዳንድ አካባቢ ሰይጣን የተሳካለት ቢመስልም የጌታ ኢየሱስ ቃል አሁንም ጽኑ በመሆኑ ቤተ ክርስቲያን መሠራትዋ ይቀጥላል።

የመንግሥተ ሰማይ መከፈቻዎች

ከዚህም በላይ፤ «የመንግሥተ ሰማይን መከፈቻዎች እስጥሃለሁ፤በምድር ያሰርኸው ሁሉ በሰማይ የታሰረ ይሆናል፤በምድርም የፈታኸው ሁሉ በሰማይ የተፈታ ይሆናል» በማለት ኢየሱስ ለጴጥሮስ ነግሮታል (ቁ19)። እዚህ ላይ እየተናገረ ያለው ስለ «መከፈቻዎች» እንጂ ስለ «መከፈቻ» አይደለም፤በዚህ ምድር በሮችን ይከፍት ዘንድ ቁልፍ ተሰጥቶታል። ሰዎችን ወደ መንግሥተ ሰማይት ማስገባት የሚችል ቁልፍ ለጴጥሮስ ተሰጥቶታል የሚለው ሐሳብ መሠረታዊ ስሕተት አለበት።በዚህ ምድር በሮችን የመከፈት ዕድል መጀመሪያ ያገኘው በበዓለ ሃምሳ ቀን ነበር። በዚያ ቀን በመንፈስ ቅዱስ ጎይል ቤተ ክርስቲያን ዓለምን በወንጌል የመድረስ አገልግሎትዋን በይፋ ጀመረች፤ጴጥሮስ በዚያ ቀን ባሰማው ስብከት ለኢይሁዳውያን የወንጌል በሮች ተከፍተው ነበር (የሐዋርያት ሥራ 2)፤ በጋላም በቆሮኔሌዎስ ቤት (የሐዋ 10) አሕዛብ ማለት አይሁድ ያልሆኑ ሰዎች ወንጌልን ስምተው በጌታ አምነዋል።

የመንግሥተ ሰማይት ቁልፍ የተባለው ምንድነው?

ቁልፍ የተባለው የኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ለመሆኑ ምንም የሚያጠራጥር አይደለም። ጌታ ኢየሱስ ለጴጥሮስ «በምድር ያሰርኸው ሁሉ በሰማይ የታሠረ ይሆናል፤በምድርም የፈታኸው ሁሉ በሰማይ የተፈታ ይሆናል» ማለቱ እውነት ነው (ቁ19)። ታዲያ፤ይህን አባባል እንዴት እንረዳለን?

ወንጌልን መቀበል በስማይ ይረጋገጣል፤ አለመቀበልም እንዲሁ በስማይ ይመዘገባል፤ ወንጌልን መስበክ ትልቅ መታደል ቢሆንም፣ ትልቅ ገላፊነትም ነው፤ ምክንያቱም ሰዎች መንግሥተ ሰማይ የሚገቡት የወንጌልን ስብከትን ሰምተው የመሆኑን ያህል፣ እንዳንዶች ግን የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል ችላ በማለት የዘላለም ጥፋት ሊጠብቃቸው ይችላል፤ የጌታ ኢየሱስ ወንጌል መቀበል ወይም አለመቀበል የመፈታትና የመታሠር ያህል ትልቅ ልዩነት ያመጣል፡፡

እግዚአብሔር ወንጌል የመስበክ አገልግሎትን የሰጠው በእርሱ ጸጋ ለዳኑ ጎጢአተኞች እንጂ ለመላእክት አይደለም፡፡ «ተነሥተህ በደቡብ በኩል ከኢየሩሳሌም ወደ ጋዛ በሚያወርደው በምድረ በዳው መንገድ ሂድ» (የሐዋርያት ሥራ 8፥26) በማለት መልአኩ ለፊልጶስ የነገረው ለኢትዮጵያዊው ጳጳረዓጳውስ ወንጌል እንዲሰብክ ነበር፡፡ ወንጌል የመስበኩ አገልግሎት በኢየሱስ ክርስቶስ የዳኑ ሰዎች እንጂ የመላእክት ባለ መሆኑ መልአኩ ለጳጳረዓጳውስ ወንጌል አልሰበከም፡፡

የክርስቶስ መስቀል

ማቴዎስ 16፥21-26

«አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ» በማለት ጴጥሮስ ከሰጠው ምስክርነት ደቀ መዛሙርቱ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ማንነት እውነቱን መረዳት ችለዋል፤ ይሁን እንጂ ስለ አገልግሎቱ ይህን ያህል የተረዱት አልነበረም፡፡ በዚህ ምድር መሲሐዊ መንግሥት ለመመሥረት የመጣ መስሎአቸው ነበር፤ ደቀ መዛሙርቱ እንደ መሆናቸው መጠን፣ ኢየሱስም በሚመሠርተው መንግሥት የከበራታ ቦታ እንደሚኖራቸው ጠብቀው ነበር፡፡

አይሁዳውያንም ቢሆኑ ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ዕውቀታቸው ክርስቶስ መንግሥቱን በዚህ ምድር እንደሚመሠርት ተስፋ አድርገው ኖረዋል፤ ይህ የሚሆነው ግን ወደ ፊት ዳግም ሲመለስ መሆኑን አላገናዘቡም፡፡ ኢየሱስ መጀመሪያ የመጣው ሰጎጢአተኞች መስቀል ላይ ለመሞት ነበር፡፡ ለምድራዊውም ሆነ ለመንፈሳዊው መንግሥቱ መሠረት የሚጣለው በእርሱ መሞት ነበር፤ እንደ እውነቱ ከሆነ መንፈሳዊው መንግሥቱ አሁንም ቢሆን በእርሱ በሚያምኑ ሰዎች ልብ ውስጥ እየገዛ ነው፡፡

ጴጥሮስ የሰጠውን ምስክርነት አስመልክቶ ጌታ ስለ ቤተ ክርስቲያኑ እንጂ ስለሚመሠርተው መንግሥት አልተናገረም፡፡ ከበዓለ ሃምሳ ቀን ጀምሮ ቤተ ክርስቲያን ተመሥርታለች፤ ቤተ ክርስቲያን ከተለያየ ነገድ፣ ቋንቋና ማኅበረ ሰብ የመጡ ሰዎች ስብስብ ስትሆን እነዚህ ሰዎች መንፈሳዊ ልደትን የተሰማመዱ ናቸው፡፡

ሞቱ፣ በምሳሌዎችና በትንቢቶች ተነግሮ ነበር

ሞቱን አስመልክቶ ጌታ ኢየሱስ በተለያዩ ምሳሌዎችና ትንቢቶች አማካይነት ለደቀ መዛሙርቱ ሊናገር ነበር፡፡ ለምሳሌ ያህል፣ «እኔ ግን ከምድር ከፍ ከፍ ባልኩ ጊዜ ሰውን ሁሉ ወደ ራሴ እስባለሁ» ብሏል (የሐንሰ 12፥32)፡፡

ደግሞም፤ «ሙሴ በምድረ በዳ አባብን እንደ ሰቀለ፤የሰው ልጅም እንዲሁ ሊሰቀል ይገባዋል» ብሏል (ዮሐንስ 3፡14)።

ጌታ ኢየሱስ በምሳሌዎች አማካይነት የሚያቀርባቸው ትምህርቶችን መረዳት አንዳንዴ ቀላል አልነበረም፤ ሞትና ትንሣኤውን አስመልክቶ ከትንቢቶች እየጠቀሰ ያስተምር ነበር፤ያም ሆኖ ግን ደቀ መዛሙርቱ የሚነግራቸውን ሁሉ መረዳት ተስኖአቸው ነበር። በማቴዎስ 16፡21 በተናገረው ትንቢት ወደ ፊት የሚሆነውን ሁሉ የማወቅ ችሎታ እንዳለው አሳይቶአቸው ነበር፤ይህን ማድረግ የሚችል ደግሞ እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ ይታወቃል፤በእርሱ ላይ የሚደርሰውን ሁሉ ምንም ሳያስቀር ነግሮአቸው ነበር። «ኢየሱስ ከዛ ጊዜ ጀምሮ ወደ ኢየሩሳሌም ይሄድ ዘንድ፤በዚያም በሽማግሌዎች፤በካህናት አለቃዎችና፤ በኦሪት ሕግ መምህራን እጅ መከራን ይቀበልና ይገደል ዘንድ፤በሦስተኛው ቀን ከሞት ይነሣ ዘንድ፤እንደሚገባው ለደቀ መዛሙርቱ ይገልጽላቸው ጀመር» (ቁ21)። እዚህ ላይ ጌታ ኢየሱስ ሦስቱ የአይሁድ ሸንጎ አባሎችን አንሥቶአል፤እነርሱም፡- ሽማግሌዎች፤የካህናት አለቆች (በፈረቃ የሚያገለግሉ 24 የካህናት ምድብ የያዘ ቡድን አለቆች) እንዲሁም የኦሪት ሕግ መምህራን ናቸው።

ይህ ለደቀ መዛሙርቱ ደስ የሚያለኝ አልነበረም፤እንዲህ ያለውን ነገር ለመቀበል ጨርሶ አልተዘጋጁም ነበር። ብዙውን ጊዜ ሐዋርያትን ወክሎ ሊናገር የሚታየው ጴጥሮስ በጣም ያልተጠበቀ ምላሽ ነበር የሰጠው፤እንዲያውም አነጋገሩ ጌታን እንደ መዳፈር ነው ሊባል የሚችል ነበር።«ጴጥሮስም ኢየሱስን ወደ ጎን ሳብ አድርጎ ጌታ ሆይ፤እንዲህ ያለ ነገር አይድረስብህ እያለ ይገሥጸው ጀመር» (ቁ22)።ጴጥሮስ ጌታን ሲገሥጸው እስቲ ይታያችሁ! ጴጥሮስ ይህን ያደረገው ለምን ነበር? ከሁለት ምክንያቶች የተነሣ ሊሆን ይችላል፤የመጀመሪያው፤ጌታ ኢየሱስን በጣም ከመውደዱ የተነሣ እንደሆነ ጨርሶ የማያጠራጥር አይደለም፤ሰለ ኢየሱስ መከራና ሞት በፍጹም መስማት አልፈለገም ምናልባትም ዋናው ምክንያት ይህ ትንቢት ከክርስቶስ ጋር አብሮ ለመግዛት በወቅቱ የነበረውን ምኞት የሚጸረር ስለ ነበር ሊሆን ይችላል።

የጴጥሮስ ዝንባሌ

እርሱ ራሱ ሳያውቀው ጴጥሮስ ከመስቀል ላይ ሞቱ ክርስቶስን ለማዘናጋት መከራ አድርጎአል። ኢየሱስ በምድረ በዳ በተፈተነ ጊዜ ለይጣን ከመስቀል

ላይ ሞቱ ለማዘናጋት ሌላ አማራጭ መንገድ አቅርቦሰት ነበር፤«የዓለምን መንግሥታት ከነክብራቸው አሳየውና፤ወድቀህ ብትሰግድልኝ ይህን ሁሉ እስጥሃለሁ አለው»፤ጌታ ኢየሱስ ግን «አንተ ለይጣን ከፊቱ ራቅ!» በማለት መለሰሰት (ማቴዎስ 4፡8-10)። ለጴጥሮስም ይህንኑ ነበር ያለው፤ «አንተ ለይጣን ሂድ ከዚህ! (ቁጥር 23)።

እርግጥ ነው፤ጴጥሮስ ለይጣን አልነበረም፤ለይጣን የለፈረበት ለውም አልነበረም፤ይሁን እንጂ አዳኙ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ለመሞት ከነበረው ዕቅድ ለማዘናጋት ለይጣን በጴጥሮስ አንደበት ተጠቅሞ ነበር። ኢየሱስ፤«አንተ ለይጣን ሂድ ከዚህ! የለው እንጂ የእግዚአብሔር ነገር በሐሳብህ ስለሌለ መሰናክል ሆነህብኛል አለው» (ቁ23)።

ከዚህ ታሪክ መረዳት እንደሚቻለው ጴጥሮስ የቤተ ክርስቲያን የመሠረት ድንጋይ ሆኖ ቢሆን ሞሮ ታላቅ ጥፋት ይከተል ነበር፤ምክንያቱም ሌላውን የሚያሰናክል ድንጋይ፤ ተለዋዋጭና ጊዜን አይቶ የሚከዳ ነበር የሚሆነው። የቤተ ክርስቲያን መሠረት፤ ራሱ እግዚአብሔርና የክርስቶስ ቤዛነት ሞት ብቻ ነው። የክርስቶስ መስቀል፤ ሰለዎች መዳን እግዚአብሔር ያበጋጀው ዕቅድ ነበር፤ይሁን እንጂ ሰብዓዊ ባሕርይ መስቀልን ይቃወማል፤የማያስፈልግ እንደሆነም ያለባል።

በመጀመሪያ፤መስቀሉ ከዚያ በኋላ ክብሩ

ከትንሣኤው በኋላ ኢየሱስ በኤማሁስ መንገድ ያገኛቸው ሁለት ደቀ መዛሙርቱን፤ «ክርስቶስ ይህን መከራ መቀበልና ወደ ክብሩም መግባት አይገባውምን?» በማለት ሲነግራቸው እንመለከታለን (ሉቃስ 24፡26)። ሐዋርያው ጴጥሮስም ስለ ክርስቶስ መከራና ክብር ትንቢት የተናገሩ ነቢያትን አስመልክቶ፤ «በእነርሱ ውስጥ የነበረው የክርስቶስ መንፈስ ስለ ክርስቶስ መከራ፤እንዲሁም ከመከራው በኋላ ስለሚሆነው ክብር አለቀድሞ በመናገር ያመለክታቸው ጊዜ መቼና እንዴት እንደሚፈጸም ይመረምሩ ነበር» ብሏል (1ኛ ጴጥሮስ 1፡11)።

የክርስቶስ ደቀ መዛሙርትና መስቀሉ

ከዚያ በኋላ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ፤ «ሊከተለኝ የሚወድ ራሱን ይካድ፤መስቀሉንም ተሸክሞ ይከተለኝ» አላቸው (ቁ24)። የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እነማን ናቸው? መቼም፤ ደገነንትን የተቀበሉ ሁሉ እውነተኛ ደቀ መዛሙርት ናቸው ማለት አይቻልም፤እውነተኛ ደቀ መዛሙርት

ከእርሱ የሚማሩ በማንኛውም ነገር የሚታዘዙና ምሳሌነቱን የሚከተሉት ናቸው። ስለዚህም ለማንኛውም እውነተኛ የክርስቶስ ደቀ መዝሙር መጀመሪያ መስቀሉ፣ ከዚያ በኋላ ክብሩ ይሆናል ማለት ነው።

ደቀ መዝሙር ስለ መሆን

በራሱ ፈቃድና ተነሣሽነት አማኝ የክርስቶስ ደቀ መዝሙር መሆን ይችላል። ኢየሱስ ሰደቀ መዛሙርቱ፣ «ሲከተለኝ የሚወድ ራሱን ይካድ፣ መስቀሉንም ተሸክሞ ይከተለኝ» ነበር ያላቸው (ቁ24)። ደቀ መዝሙር ለመሆን የመጀመሪያው እርምጃ፣ ክርስቶስን ለመከተል ፈቃደኛ መሆን ነው።

ክርስቶስን ለመከተል የሚያስፈልጉ ሦስት ዝንባሌዎች

- (1) «ራሱን ይካድ»። ሁሉ ለእኔ ባይና ስግብግብ ሕይወት ሰደቀ መዝሙርነት የሚመች አይደለም። ምንጊዜም ቢሆን የእርጌው ባሕርይ ዝንባሌ ከክርስቶስ ፈቃድ ጋር ይጋጫል። የሰው ልጅ የሚወደውን ሁሉ ለማድረግ ነጻ መሆንን ይፈልጋል። የደቀ መዝሙርነት ሕይወት ግን ራስን መግዛትን ይጠይቃል፤ ለምሳሌ ያህል ለመማርና ከጌታ ጋር ኅብረት ለማድረግ ጊዜ መስጠት፣ ልግስናና እግዚአብሔርንም ሆነ ሌሎችን ለማገልገል ዝግጁ ሆኖ መገኘት። ጥቅምን መሠረት ያደረገ ሕይወት በራሱ ዙሪያ ይሸከረከራል፤ የክርስቶስ ደቀ መዝሙር ሕይወት ግን በክርስቶስ ዙሪያ ይሸከረከራል፤ ቀድሞውኑም ቢሆን የሕይወቱና የእንቅስቃሴው ማዕከል ያደረገው ክርስቶስን ነበር። «እኔነት» ስጌታ ፈቃድና ዓላማ መንገድ መልቀቅ አለበት። ይህን በተመለከተ ጳውሎስ ሲጽፍ፣ «ነገር ግን ዓለም ለእኔ ከተሰቀለበት፣ እኔም ለዓለም ከተሰቀልኩበት ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር፣ ሌላው ትምክሕት ከእኔ የራቀ ይሁን» ብሏል (ገላትያ 6፡14)። ከዚህም በላይ፣ «ከክርስቶስ ጋር ተለቅያለሁ፤ ከእንግዲህ እኔ አልኖርም፤ ነገር ግን ክርስቶስ በውስጡ ይኖራል። አሁንም በሥጋ የምኖረው ኑሮ በወደደኝና ስለ እኔ ራሱን አሳልፎ በለጠው በእግዚአብሔር ልጅ ላይ ባለኝ እምነት ነው» በማለት ጽፎአል (ገላትያ 2፡20)።

- (2) «መስቀሉንም ተሸክሞ»። አንዳንዶች ሕመምን ወይም የቤተሰብ ችግርን የመስላ ማንኛውም የማይመች ነገር ሁሉ መስቀላቸው እንደሆነ ያስባሉ። በመሠረቱ ግን እንዲህ አይደለም፤ ምክንያቱም ማንኛውም ሰው ሳይፈልግ እንዲህ ያሉ ነገሮች ይገጥሙታል። መስቀሉን መሸከም ግን በራስ ውሳኔና ፈቃደኝነት የሚደረግ ጉዳይ ነው። በዚህ እርሱ በተናቀበት ዓለም ከእርሱ ጋር ለመተባበር ፈቃደኛ የመሆን ዝንባሌ ነው። በስደትና መከራ ውስጥ በጽናት ቆሞ መመስከርና በሁኔታዎች ሁሉ ለክርስቶስ ታማኝ መሆን ማለት ነው።

- (3) «ይከተለኝ»። ክርስቶስን ለመከተል በመጀመሪያ ደረጃ፣ በክርስቶስ መስቀል ላይ ቤዛነት ሞት ከእግዚአብሔር ጋር መታረቅን ይጠይቃል። በተፈጥሮአችን የእግዚአብሔር ጠላቶች ነን፤ ጠላት ደግሞ የክርስቶስ ተከታይ መሆን አይችልም። ከዚህም በላይ ንጢአተኞች የመሆናችን ጉዳይ አለ፤ ይሁን እንጂ ኢየሱስ የሞተው ለእርሱ ንጢአት እንደ ሆነ የሚያምን ማንኛውም ሰው በእምነት ወደ ክርስቶስ መስቀል ሲመጣ ምሕረትን ያገኛል፤ የዘላለም ሕይወትንና የመንፈስ ቅዱስ ገይልን ይቀበላል ያለ መንፈስ ቅዱስ ገይል በፍጹም ጌታን መከተል አይቻልም።

የክርስቶስን ምሳሌነት መከተል

ደኅንነትን የተቀበለ ሰው ክርስቶስን እንዲከተል ተጠርቶአል፣ በአኗኗሩና መስቀል ላይ በተቀበለው መከራ ክርስቶስ የላቀ ምሳሌ ትቶልናል። «የተጠራችትም ለዚሁ ነው፤ ምክንያቱም ክርስቶስ ስለ እናንተ መከራን የተቀበለው የእርሱን ፈልግ እንድትከተሉ ምሳሌን ሲተውላችሁ ነው» (1ኛ ጴጥሮስ 2፡21)። ትሕትናን በተመለከተ ምሳሌ መሆኑን፤ «እርሱ በባሕርይ እምላክ ሆኖ ሳለ፣ ከእግዚአብሔር ጋር መስተካከልን ሲለቀው እንደማይገባ አድርጎ አልቆጠረውም፤ ነገር ግን የባሪያን መልክ ይዞ፣ በሰውም አምሳል ተገኝቶ፣ ራሱን ባዶ አደረገ» (ፊልጵስ 2፡6-7)። የዋህነትን በተመለከተ ምሳሌ መሆኑን፤ በመሠረቱ የዋህ ሲባል ደካማ መሆን ማለት ሳይሆን አሸናፊ መሆን ማለት ነው፤ ይሁን እንጂ የሚያሸንፈው በእግዚአብሔር ኃይልና ፈቃድ እንጂ በራሱ ጉልበት አይደለም። ይህን በተመለከተ ክርስቶስ በጣም ውብ የሆነ

ምሳሌ ትቀልናል፤ «ሲሰድቡት መልሶ አልተሳደበም፤ መከራ ሲደርስበት አልዛተም፤ ነገር ግን በጽድቅ ለሚፈርደው ራሱን አሳልፎ ሰጠ» (1ኛ ጴጥሮስ 2:23)።

መሰጠትን በተመለከተ ምሳሌ መሆኑ በጌቴሴማኒ እትክልት ቦታ በነበረ ጊዜ፣ «አባቴ ሆይ፤ ቢቻል ይህ ጽዋ ከእኔ ይሰፍኝ ነገር ግን እኔ አንደምፈልገው ሳይሆን እንተ አንደምትፈልገው ይሁን ብሎ ጸለየ» (ማቴዎስ 26:39)።

ኪሣራ ወይስ ትርፍ

ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «ነፍሱን ሊያድን የሚፈልግ ሁሉ ያጠፋታል» (ቁ25)። እዚህ ላይ እየተናገረ ያለው ስለ ነፍስ ደኅንነት አይደለም፤ የነፍስ ደኅንነት ዘላለማዊ በመሆኑ የሚጠፋ አይደለም። ይልቁንም ስለ ግል ሕይወታችን ደኅንነት ነበር የተናገረው። ታዲያ፣ «ነፍሱን ሊያድን የሚፈልግ» ሲል ምን ማለቱ ነው? ጌታ እየተናገረ ያለው በራሱ መንገድ መኖር ስለሚፈልግ አማኝ እንደ ሆነ ግልጽ ነው፤ እንዲህ ዓይነቱ ለው የራሱን ምኞት እንጂ ክርስቶስን መከተል አይፈልግም፤ ክርስቶስን ለመከተል ራሱን መካድና ራሱን የመግዛት ሕይወት ሊኖረው አንደሚገባ አይቀበልም። ይልቁንም አውነተኛ ደቀ መዝሙርነት ሲያስከፍል የሚችለውን ዋጋ በመሸሽ ሕይወቱን ማትረፍ አንደሚችል ያስባል። ይሁን እንጂ ስለ ሕይወቱና አገልግሎቱ ምላሽ ለመስጠት በመጨረሻው ቀን በክርስቶስ ፍርድ ወንበር ፊት ሲቀርብ እንዲህ ዓይነቱ ሥጋዊ አማኝ ለክርስቶስ ማትረብ የሚችለው ጨርሶ አንደማይኖረው ጌታ ኢየሱስ አስጠንቅቆአል። በራሳችን ላይ የምናውለው ጊዜ የባክነ ጊዜ ሲሆን በክርስቶስ ጉዳይ ላይ የምናውለው ጊዜ ያተረፍንበት ጊዜ ይሆናል።

ለክርስቶስ የተለየ ሕይወት ያለው ዋጋ

ቁጥር 26 ላይ፣ «ነፍስ» ተብሎ የተተረጎመው ቃል ቁጥር 26 ላይ «ሕይወት» ተብሎ ከተተረጎመው ቃል ጋር አንድ ነው። ቃሉ፣ ነፍስንም ሕይወትንም የሚያመለክት ነው። አንድ አማኝ ደኅንነቱን ማጣት ባይችልም፤ ለክርስቶስ ፍሬያማና ውጤታማ ሆኖ በማይገኝበት መልኩ ሕይወቱን ማጣት ይችላል፤ ያም ሆኖ ግን የማያምን ሰው ሕይወት ፍሬ ቢስ ከመሆኑም በላይ፤ ለዘላለም ነፍሱን ያጣል።

የኢየሱስ ክርስቶስ ክብር

ማቴዎስ 16:27 እስከ 17:13

ትምህርታችን የሚጀምረው በዚህ ምድር ስመግዛት ኢየሱስ ክርስቶስ በክብርና ግርማ እንደሚመጣ ዘተነገረው ትንቢት ይሆናል፤ «የሰው ልጅ በእባቱ ክብር ከመላእክት ጋር ይመጣል፤ ለአያንዳንዱም ሰው እንደ ሥራው ይከፍለዋል» (ቁ27)። በመቀጠልም ኢየሱስ፣ «አውነት እሳቸኋለሁ፤ እዚህ ከቆሙት ሰዎች መካከል የሰው ልጅ በመንግሥቱ ሲመጣ እስከሚያዩ ድረስ ሞትን የማይቀምሱ አሉ» በማለት ተናግሮአል (ቁ28)። ደቀ መዛሙርቱ ሞተዋል፤ ዛሬም ቢሆን ክርስቶስ በመንግሥቱ ገና አልመጣም፤ ታዲያ፣ ከመሞታቸው በፊት በመንግሥቱ ሲመጣ የሚያዩት እንዴት ነው? በሚቀጥለው ምዕራፍ ማለት፣ በምዕራፍ 17 የዚህን ጥያቄ መልስ እንመለከታለን።

በመለወጥ ተራራ ኢየሱስ በክብሩ ተገለጠ

«ከሰድስት ቀን በኋላ ኢየሱስ፣ ጴጥሮስንና ያዕቆብን እንዲሁም የያዕቆብን ወንድም ዮሐንስን ወደ አንድ ከፍ ያለ ተራራ ብቻቸውን ይዞአቸው ወጣ» (17:1)። በፊልጶስ ቂሣርያ አካባቢ ሒብሮን ተራራን የመሳሰሉ ረጃጅም ተራሮች ይገኛሉ። ክርስቶስ «በእባቱ ክብር» የመምጣቱ ጉዳይ ገና ወደ ፊት የሚሆን ነው፤ በመለወጥ ተራራ ላይ ግን በመጠኑም ቢሆን የመንግሥቱን ክብር አሳይቶአል።

እንተ ክርስቶስ የሕይወቱ እግዚአብሔር ልጅ ነህ፤ በማለት ጴጥሮስ የሰጠውን ምስክርነት በሰሙ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ በጣም ደስ ብሎአቸው ነበር፤ በዚህም ሳይቆይ ግን ከፍተኛ ሐዘንና ድንጋጤ ደርሶባቸው ነበር። ጴጥሮስ የሰጠውን ምስክርነት ሲሰሙ በመንግሥቱ ውስጥ የክብር ስፍራ እንደሚኖራቸው ጠብቀው ነበር፤ ይሁን እንጂ ወዲያውኑ ክርስቶስ እንደሚናቅና በመጨረሻም እንደሚገደል ነገራቸው። በመንግሥቱ ውስጥ የክብር ስፍራ ስለ መያዝ ሳይሆን፤ «ሲከተለኝ የሚወድ ራሱን ይካድ፤ መስቀሉንም ተሸነፍ»

ይከተሉኝ» የሚል ማሳሰቢያ ነበር የሰጣቸው (16:24)። በወቅቱ የመስተሉ አስፈላጊነት አልታያቸውም ነበር፤ በእግዚአብሔር ዓላማ መሠረት ግን ክብር የሚመጣው ከመስተሉ በኋላ አንዲሆን ተወስኖአል። የክርስቶስ መስተሉ አስፈላጊ ነው፤ ምክንያቱም የክብር ሕይወት ሊኖር የሚችለው ከመስተሉ በኋላ በመሆኑ ነው።

በዚያ ወቅት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በዚህ ምድር ባሳለፈው ሕይወት የመጨረሻው ዓመት አጋማሽ ላይ ደርሶ ነበር። የሃይማኖት መሪዎች በጥላቻና ንቀት ዓይን እያዩት ነበር። ስለዚህም ስለ ማንነቱና ስለ ሞቱ አስፈላጊነት በማስረዳት የደቀ መዛሙርቱን እምነት ማበረታታት ነበረበት። ደቀ መዛሙርቱ ግርማ ሞገስ ያለው ማንነቱን፣ የቃሉን ሥልጣንና የሚያደርጋቸው ተአምራትን ኃይል ዐይተዋል፤ ስለዚህም ከሌሎች ሰዎች የተለየ እንደ ነበር ድምዳሜ ላይ ደርሰዋል።

«የሕያው እግዚአብሔር ልጅ» ማለት ምን ማለት ነው?

ወደ መሰውጥ ተራራ ይዞአቸው ከወጣ በኋላ በፊታቸው ተለወጠ፤ «ስዚያም በኋላ በፊታቸው መልኩ ተቀየረ፤ ፊቱ እንደ ፀሐይ አበራ፤ ልብሱም እንደ ብርሃን አንጸባረቀ» (17:2)። በ1ኛ ነገሥት 8:10-11 መሠረት በቅድስተ ቅዱሳኑ ውስጥ የእግዚአብሔር ክብር የተገለጠው በዚህ ሁኔታ ነበር፤ «ደመና የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሞላው። የእግዚአብሔር ክብር ቤተ መቅደሱን ሞልቶት ስለ ነበር፤ ካህናቱ በደመናው ምክንያት አገልግሎታቸውን ማከናወን አልቻሉም ነበር»።

ሐዋርያው ጴጥሮስና ዮሐንስ በመልእክታቸው ክርስቶስ በክብር ስለ መሰውጠው ጽፈዋል። ጴጥሮስ እንዲህ በማለት ነበር የጻፈው፤ «ስለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ገይልና ስለ መምጣቱ የነገርናችሁ እኮ የእርሱን ግርማ በዐይናችን ዐይተን እንጂ፤ በሰዎች ጥበብ የተፈጠረውን ተረት ተከትለን አይደለም፤ ምክንያቱም ከግርማዊው ክብር፣ በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው የሚል ድምፅ በመጣለት ጊዜ ከእግዚአብሔር አብ ክብርና ሞገስ ተቀብሎአል፤ እኛም ከእርሱ ጋር በቅዱሱ ተራራ ላይ በነበርንበት ጊዜ ይህ ድምፅ ከሰማይ ሲመጣ ለምተናል» (2ኛ ጴጥሮስ 1:16-18)። ሐዋርያው ዮሐንስም

በበኩሉ፣ «እኛም ጸጋንና እውነትን ተሞልቶ ከአባቱ ዘንድ የሚመጣውን የእንደዮ ልጁን ክብር አየን» ብሏል (ዮሐንስ 1:14)።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ጴጥሮስን፣ ያዕቆብና ዮሐንስን ይዞ ለጸሎት ወደ ተራራ ሄደ፤ «በመጸለይ ላይ እንዳለም የፊቱ መልክ ተለወጠ፤ ልብሱም እንደ መብረቅ የሚያንጸባርቅ ሆነ። እነሆ ሁለት ሰዎች እነርሱም ሙሴና ኤልያስ ከእርሱ ጋር ይነጋገሩ ነበር» (ሉቃስ 9:29-30)። እርስ በርስ ሲነጋገሩ በመስማታቸው ሙሴና ኤልያስ እንደ ነበሩ ተረዱ። ጌታ ኢየሱስ ፍጹም ሰው ነው፤ ምክንያቱም የመለከት ሙላት ሁሉ በእካል በእርሱ ይኖራልና (ቆላስይስ 2:9)፤ ያም ሆኖ ግን ዕለት በዕለት በጸሎት ከአባቱ ጋር ንብረት ያደርግ ነበር።

ሁለት ታላላቅ የብሉይ ኪዳን ገጸ ባሕርያት

ሙሴ ሕግን፣ ኤልያስ ደግሞ ነቢያት ይወክላሉ። ስለ ክርስቶስ እየተነጋገሩ ነበር፤ ምክንያቱም ምንም እንኳን ያልነበረበት ከመሆኑ ባሻገር ሕግንና ስለ መምጣቱ የተነገሩ ትንቢቶችን በሙሉ መፈጸም የቻለ እርሱ ብቻ ነበር። እርሱ ራሱም ቢሆን፤ «ሕግንና የነቢያትን ቃል ለመሻር የመጣሁ አይምሰላችሁ፤ ለመፈጸም እንጂ ለመሻር አልመጣሁም» በማለት ይህንኑ አረጋግጣኛል (ማቴዎስ 5:17)። ሙሴ ሕግን፣ ኤልያስ ነቢያትን፣ ጴጥሮስ፣ ያዕቆብና ዮሐንስን የመሳሰሉ ደቀ መዛሙርት ደግሞ ቤተ ክርስቲያንን ይወክላሉ።

ክርስቶስ ከሙሴና ከኤልያስ ጋር መነጋገሩ

ወንጌላዊው ሉቃስ እርስ በርስ ስለ መነጋገራቸው አመልክቶአል፤ «ሁለት ሰዎች እነርሱም ሙሴና ኤልያስ ከእርሱ ጋር ይነጋገሩ ነበር፤ በእኩልነትም ተገልጠው፣ በኢየሩሳሌም ይፈጸም ዘንድ ስላለው ከዚህ ዓለም ስለ መለየቱ ይናገሩ ነበር» (ሉቃስ 9:30-31)። «ስለ መለየቱ» የሚለው ሐረግ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ሞት፣ ትንሣኤና ዕርገት ያመለክታል። የመለወጥ ተራራ ላይ የመገኘታቸው ዋናው ርዕስ ጉዳይ ይኸው ነበር። ስለ ሌላ ምንም ጉዳይ አልተነጋገሩም፤ «እግዚአብሔር በእሳት ስለ ወረደበት በጢስ ተሸፍኖ ነበር። ጢሱ ከምድጃ እንደሚወጣ ጢስ ወደ ላይ ተትጎለጎለ፤ ተራራውም በሙሉ በጉይል ተናወጠ» ስለ ተባለለት የሲና ተራራ እንኳ አልተነጋገሩም (ዘፀአት 19:18)።

ያንን ሁኔታ አስራሕል በምንም ዓይነት ሊረሉት አይችሉም፤ ይሁን እንጂ የመለወጥ ተራራ ርዕሰ ጉዳይ ሕጉ ሳይሆን በሕጉ መሠረት የተፈረደባቸው ንጢአተኞች ለሰሚጸድቁበትና ከኩነኔ ነጻ ለሰሚሆኑበት ነበር። በቀርሜሎስ ተራራ ኤልያስ የበዓል ነቢያት ላይ ድል ለላደረገበት ሁኔታም (1ኛ ነገሥት 18) አልተነጋገሩም፤ ይልቁንም በመስቀል ላይ ሞቱ ኢየሱስ በገጢአት፣ በለይጣንና ሞት ላይ ለሰሚቀዳጀው ድል ነበር እየተነጋገሩ የነበረው።

ነቢያቱ ከክርስቶስ ጋር መሆንን መፈለጋቸው

በመለወጥ ተራራ ሙሴና ኤልያስ ከክርስቶስ ጋር የነበሩት፣ ስለ መለየቱ ይነጋገሩ የነበረው ለምንድ ነው? ሙሴና ኤልያስ የእግዚአብሔር ሰዎች በመሆናቸው ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ኅብረት ነበራቸው። የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ቤዛነት ሥራ ውጤት ለሰሚያውቁ ስለ መስቀል ላይ ሞቱና ትንሣኤው መነጋገር ያስደለታቸው ነበር።

ማንኛችንም ብንሆን ወደ መንግሥተ ሰማይ የምንገባው መስቀል ከተፈጸመው ሥራ የተነሣ ነው። ከፈጸመው በደል የተነሣ ሙሴ ወደ ተሰፋው ምድር መግባት አልቻለም፤ ኢየሱስ መስቀል ላይ ለንጢአት በከፈለው ዋጋ ምክንያት ግን ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት ይችላል። ኤልያስም አንዲሁ መስቀል ላይ ከፈለለው ክቡር ደም የተነሣ ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት ይችላል።

በኢየሩሳሌም የሚፈጸመው ከዚህ ዓለም መለየቱ

የኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ሽንፈት አልነበረም፤ ይልቁንም የመጣበት ዓላማ መጠናቀቁና መሟላቱን ነው የሚያሳየው። የቤዛነቱ ሥራ የተፈጸመው የሚፈልገውን ዐይነት መሥዋዕት በማግኘቱ መለኮታዊ ፍትሕ ደስ የተሰኘው ንጢአታቸውን ተናገዘው እምነታቸውን በመስቀል ላይ ሞቱና ትንሣኤ ላይ ላደረጉ ሁሉ ወደ ክብር የሚያስገባው በር የተከፈተው በክርስቶስ ሞት ነበር።

ተራራው ላይ የተነጋገሩት ስለ ነቢያት ከዚህ ዓለም መለየት አልነበረም

የሙሴን ሞት አለመልክቶ «በሞዓብ ምድር በቤት ፌጎር ፊት ለፊት ባለው ሸለቆ ቀበረው፤ ይሁን እንጂ መቃብሩ የት እንደሆነ እስከ ዛሬ ማንም አያውቅም» የሚል አናነባለን (ዘዳግም 34፡6)። ሊቀ መልአኩ ሚካኤል የሙሴን ሥጋ በተመለከተ ከለይጣን ጋር

መከራከሩም ተጽፎአል (ይሁዳ 9)። የኤልያስ ከዚህ ዓለም መሄድ ደግሞ በጣም የሚያስደንቅ ነበር፤ ምክንያቱም በአሳት ሠረገሱት ወደ ሰማይ ተነጠቀ እንጂ ኤልያስ አልሞተም (2ኛ ነገሥት 2፡11)።

የጴጥሮስ ሐሳብ

«ጴጥሮስም ኢየሱስን፣ ጌታ ሆይ፣ በዚህ ብንሆን ለእኛ መልካም ነው፤ ፈቃድህ ከሆነ አንድ ለአንተ፣ አንድ ለሙሴ አንድ፣ ለኤልያስ ሦስት ዳሶች ልሥራ አለው» (ማቴዎስ 17፡4)። ጴጥሮስ መሥራት የፈለገው የዳስ በዓል በሚከበርበት ጊዜ ከዛፍ ቅርንጫፎች የሚሠሩ ዓይነት ዳሶችን ነበር። ከሰማይ ለሚመጡ ኅብኚዎች ይህ እጅግ የሚያንሰባቸው አይመስላችሁም! ከዚህም በላይ የቱንም ያህል የታወቁ ቢሆኑ፣ ኢየሱስ ክርስቶስን ከሰዎች ጋር በአንድ ምድብ ውስጥ ማስቀመጡ ትልቅ ስሕተት እንደሆነ እናውቃለን፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ከማንም ጋር አይወዳደርም። እዚህ ላይ ጴጥሮስ ክርስቶስን ከሙሴና ከኤልያስ ጋር ሊያወዳድረው ሊሞክር እንመለከታለን። በተመሳሳይ መልኩ ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስን ከኤልያስ፣ ከኤርምያስ ወይም ከነቢያት ከአንዱ ጋር እወዳድረውታል (ማቴዎስ 16፡4)። ይሁን እንጂ ጴጥሮስ ወዲውኑ ነበር በእግዚአብሔር አብ የተገሠጸው፤ «እርሱ እየተናገረ ሳለ፣ ብሩህ ደመና ሽፈናቸው፤ ከደመናውም ውስጥ በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፤ እርሱን ለሙት የሚል ድምፅ ተሰማ» (ቁ5)። ይህ ድምፅ ኢየሱስ በዮርዳኖስ ወንዝ በተጠመቀ ጊዜ ከሰማይ ከመጣው ድምፅ ጋር አንድ ዓይነት ነው፤ ልዩነቱ በዚህኛው ላይ «እርሱን ለሙት» የሚል ቃል መጨመሩ ብቻ ነው።

ክርስቶስን ለሙት

ከሰማይ የመጣው ድምፅ፣ «ሙሴን ለሙት» አላለም፤ ምክንያቱም፣ የሙሴ መልእክት ተሰፋን ሳይሆን ፍርድን የሚያስተላልፍ በመሆኑ ነው። የፅብራውያን መልእክት ጸሐፊ እንዲህ ይላል፤ «ሊዳለስ ወደሚችለውና በአሳት ወደሚቃጠለው ተራራ፣ ወደ ጨለማው፣ ወደ ጭጋጉና ወደ ዐውሎ ነፋሱ አልደረሳችሁም፤ ወደ መለኮት ድምፅ ወይም ቃል ወደሚያለማ ድምፅ አልመጣችሁም፤ የሰሙትም ሌላ ቃል ተጨምሮ እንዳይናገራቸው ለመኑ። ምክንያቱም እንስሳ እንኳ ተራራውን ቢነካ በድንጋይ ተወግሮ ይመት የሚለውን ትእዛዝ መሸከም

አልቻሉም» (ዕብራውያን 12:18-20)። ሕግን በመፈጸም መዳን ሰማፊልጉ ምንም ተስፋ የላቸውም።

ከሰማይ የመጣው ድምፅ፤ «ኤልያስን ስሙት» አላሰም፤ ምክንያቱም፤ የኤልያስ መልእክትም ፍርድን የሚያስተላልፍ በመሆኑ ነው። ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ ጥሪ አቅርቦአል፤ ይሁን እንጂ የሕዝቡ ልብ ስላልተሰወጠ ጥሪው ምንም ውጤት አላሰገኘም። ከሰማይ የመጣው ድምፅ፤ «እርሱን ስሙት!» ነበር ያለው፤ ምክንያቱም በመስቀል ላይ ሞቱ ከፍርድ ነጻ መሆን፤ በንስሐ ሰሚመለስ ጎጢአተኛም የዘላለም ሕይወት ይኖራል። ከቃሉ እንደተመለከትነው ብሩህ ደመና ሦስቱን ደቀ መዛሙርት ሸፍኖአል፤ የእግዚአብሔርን ድምፅ ሲሰሙ ደንግጠው በግንባራቸው መሬት ላይ ተደፍተዋል። «ኢየሱስም ቀርቦ ነካቸውና፤ ተነሡ አትፍሩ አላቸው። ቀና ብለው ሲመለከቱም ከኢየሱስ በስተቀር ሌላ ማንንም አላዩም» (ማቴዎስ 17:6-8)። ሙሴና ኤልያስ ከጌታ ኢየሱስ ጋር ለዘላቂታው በአንድ ደረጃ መዝለቅ አይችሉም። እርሱ ብቻውን ነበር፤ ምክንያቱም የቤዛነቱ ሥራ እርሱ ብቻውን የሚሠራው እንጂ ሌላ አጋኝ አያስፈልገውም። እርሱ ከማንም ጋር አይወዳደርም።

ደቀ መዛሙርቱ ከተራራው ሲወርዱ ኤልያስ ከክርስቶስ ጋር በዚያ ተራራ መገለጡ በትንቢተ ሚልክያስ ያለው ትንቢት ፍጻሜ እንደሆነ አስበው ነበር፤ ይሁን እንጂ ይህ ምንም ግንኙነት አልነበረውም። ስለ ክርስቶስ መጀመሪያ መምጣት የሚያመለክተው የነቢዩ ሚልክያስ የመጀመሪያው ትንቢት (ሚልክያስ 3:1) በኤልያስ መንፈስና ኃይል ስለሚመጣው መልእክተኛ ማለት ስለ መጥምቁ ዮሐንስ እንጂ ስለ ራሱ ስለ ኤልያስ አልተናገረም።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለሦስቱ ደቀ መዛሙርት እንዲህ አላቸው፤ «ነገር ግን አላችኋለሁ፤ ኤልያስ መጥቶአል፤ ሆኖም የፈለጉትን ነገር አደረጉበት እንጂ አላወቁትም። እንዲሁም የሰው ልጅ በእጃቸው መከራን ይቀበላል። በዚህ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ የነገራቸው ስለ መጥምቁ ዮሐንስ መሆኑን ተረዱ» (ማቴዎስ 17:12-13)።

የክርስቶስ ግርማ

ማቴዎስ 17:14-27

ሐዋርያው ጴጥሮስ በመለወጥ ተራራ ላይ ሰላየው የክርስቶስ ክብር ሲያመለክት «የእርሱን ግርማ በዐይናችን ዐይተናል» ብሏል (2ኛ ጴጥሮስ 1:16)። ሌሊቱን እዚያው ተራራው ላይ ካሳለፉ በኋላ በማግሥቱ ጠዋት ወደ ሸለቆው ሲወርዱ አንድ ውስብስብና እስቸጋሪ ሁኔታ ገጠማቸው። አንድ አባት እጅግ አደገኛና ነፍሰ ገዳይ ጋኔን የነበረበት ልጁን ወደ ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት አምጥቶት ነበር፤ ሆኖም ጋኔንን ማስወጣት አልቻሉም። ኢየሱስና ሦስቱ ደቀ መዛሙርት ወደ ሸለቆው ሲወርዱ፤ «ሕዝቡ ሁሉ ሲያዩት ወዲያው ተደንቀው እጅ ሊነሡት ወደ እርሱ ሮጡ» (ማርቆስ 9:15)። ከዚህ ቀደም ያደረገውንና ጥሩ ሰው መሆኑን ስለሚያውቁ ሕዝቡ በደስታ ነበር የተቀበሉት። ሁለቱን ጽላቶች ይዞ ሙሴ ከሲና ተራራ ክብር ሲወርድ የነበረው ሁኔታ ግን ከዚህ በጣም የተለየ ነበር፤ ምክንያቱም፤ «እርንና እስራኤላውያን ሁሉ ሙሴን ባዩት ጊዜ ፊቱ ያበራ ነበር፤ ወደ እርሱ ለመቅረብም ፈርተው ነበር» (ዘፀአት 34:30)። ጌታ ኢየሱስ የመጣው ለመቅረብና ከሰው ልጅ ችግር አኳያ የእግዚአብሔርን ክብር ሊያሳያቸው ስለ ነበር ሕዝቡ የተቀበሉት በታላቅ ደስታ ነበር።

የዘጠኙ ደቀ መዛሙርት ውድቀት

በሸለቆው ውስጥ ጌታ ዘጠኙን ደቀ መዛሙርት እገኛ ቸው፤ እምነት ጎዶሎ በመሆናቸው ያልጠበቁት ሽንፈት ደርሶባቸው አዝነዋል። ከምንባቡ የተመለከትነው ልጅ ገና ከሕፃንነቱ አንሥቶ የክፉ መንፈስ ተጠቂ ሆኖአል፤ ጤንነቱ በጣም እየተዳከመ ከመሆኑም ሌላ ጋኔኑ ሊገድሰው ብዙ ሞክሮአል። የልጁን ሕይወት ለማጥፋት በተደጋጋሚ እሳትም ውስጥ፤ ውሃም ውስጥ ይጥሰው ነበር (ማርቆስ 9:22)። ልጁ የአእምሮ ችግር እንዳለበት ነበር አባትየው የተናገረው፤ ይሁን እንጂ የሕክምና ባለሙያው የልጁ ችግር ከክፉ

መንፈስ ጋር የተያያዘ መሆኑን ነበር የሚያመለክተው (ሉቃስ 9:38 እና 39)። ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት ክፉውን መንፈስ ማስወጣት አልቻሉም። ከዚህ በፊት ዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ለእገልግሎት በወጡ ጊዜ ከሰዎች ክፉ መናፍስትን አስወጥተው ነበር (ሉቃስ 10:17)። በዚህ ጊዜ ግን መንፈሱ በጣም ኃይለኛ ከመሆኑ የተነሣ እርሱን ማስወጣት የሚችሉበት በቂ እምነት አልነበራቸውም፤ በኢየሱስ ስም ቢገሥጹት እንኳ አልሆኑላቸውም።

የአስቄዋ ልጆችን የገጠማቸውም ይኸው ነበር (የሐዋርያት ሥራ 19:13-14)። እነዚህ ሰዎች በአጋንንቱ ላይ የኢየሱስን ስም ጠርተዋል፤ ይሁን እንጂ የጌታን ስም የጠሩት አንድ ዓይነት አስማታዊ ኃይል እንዳለው በማሰብ እንጂ ከልባቸው ስላመኑበት አልነበረም። ከቡር የሆነውን የኢየሱስ ክርስቶስ ስም በአንጉል ሁኔታ መጥራት፣ ለእርሱ ተገዢውን ክብር አስመስጠት ከመሆኑም በላይ የሚያስገኘው ውጤትም ሆነ ኃይል አይኖርም። የሃይማኖት መሪዎቹ ተቃውሞ

ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት ጋኔንን ማስወጣት አለመቻላቸውን ምክንያት በማድረግ ጸሐፍት ከእነርሱ ጋር መወያየት ጀምረዋል፤ ይህንን ምክንያት በማድረግም የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ማንነትና ሥራ ጥላሸት ለመቀባት ምቹ አጋጣሚ እንደ ተፈጠረላቸው ገምተዋል። የደቀ መዛሙርቱን ውድቀት የእገሬው ሰው በሙሉ ነበር የሰማው። ጋኔን የነበረበት ልጅ አባት ሁኔታ

አባትየውም ቢሆን፣ እንደ ጸሐፍትና እንደ ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት ሁሉ አለማመኑን ነበር ያሳየው። በዚህ ጊዜ ከሕዝቡ መካከል አንድ ሰው ድምፁን ከፍ አድርጎ እንዲህ አለ፡- «መምህር ሆይ፣ ያለኝ ልጅ እርሱ ብቻ ስለሆነ ልጄን እንድታይልኝ እለምንሃለሁ። መንፈስ ሲይዘው ድንገት ይጮኸል፤ አረፋ እያስደፈቀው ያንፈራግጠዋል፤ ጉዳት ካደረሰበት በኋላ በሰንት መከራ ይተወዋል» አለ (ሉቃስ 9:38-39)።

ጸሐፍት በኢየሱስ ፊት ጸጥ እሱ «እርሱም-ከእነርሱ ጋር የምትከራከሩት ስለ ምን ጉዳይ ነበር? ሲል ጠየቃቸው» (ማርቆስ 9:16)። መልስ አልሰጡም። ለሁሉም የሚሆን ማስጠንቀቂያ

«ወደ ደቀ መዛሙርትህ አመጣሁት፤ ነገር ግን ሊፈውሱት አልቻሉም» በማለት የልጁ አባት ለኢየሱስ ተናገረ (ማቴዎስ 17:16)። ኢየሱስም፣ «አንት፣ የማታምን ጠማማ ትውልድ እስከ መቼ ከእናንተ ጋር እኖራለሁ፤ እስከ መቼስ አታገሣችኋለሁ? ልጁን ወደዚህ እምጡት» አለ (ቁ17)። «ሰዎቹም ወደ እርሱ አመጡት፤ እርሱም መንፈሱም ኢየሱስን ባየው ጊዜ ልጁን ወዲያውኑ እንዘፈዘፈው፤ እርሱም መሬት ላይ ወድቆ በመንፈራገጥም እረፋ ይደፍቅ ጀመር (ማርቆስ 9:20)። የልጁ አባት አለማመን

ጋኔን የነበረበት ልጅ አባት የልጁን ችግር ለኢየሱስ ከተናገረ በኋላ፣ «የሚቻል ከሆነ ራራልን፤ ርዳንም» አለ (ማርቆስ 9:22)። ሁሉን ቻይ በሆነ አምላክ ፊት እንዲህ ያለ እነጋገር ምንኛ እምነተ ጎዶሎነትን ያሳይ ይሆን! እንደ ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ ኢየሱስም ጋኔንን ማስወጣት ባይችል በማለት የልጁ አባት ሳያስብ አልቀረም። እምነተ ጎዶሎነታቸው ጋኔንን ለማስወጣትም ሆነ ልጁን በመርዳት ረገድ ትልቅ እንቅፋት ሆኖአል። ጌታ ኢየሱስ ለአባትየው የሰጠው መልስ እርሱ ራሱ የተናገረውን በመድገም ነበር። «የሚቻል ከሆነ አልህ? ለሚያምን ሰው ሁሉም ነገር ይቻላል» አለው። (ማርቆስ 9:23)። «ወዲያውኑ የልጁ አባት፣ አምናለሁ፤ አለማመኔን ርዳው! በማለት ጮኸ» (ማርቆስ 9:24)።

ከነፍሳት ጠላት ጋር ፊት ለፊት መጋፈጥ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ክፉውን መንፈስ፣ «አንተ ደንቆኖና ዲዳ መንፈስ ከእርሱ ውጣ! ከእንግዲህ ተመልሰህ እንዳትገባበት አዝሃለሁ!» በማለት ገሠጸ (ማርቆስ 9:25)። በፍጹም ወደ ልጁ እንዳይመለስ ጋኔንን አዝዞታልና ልጁ የተሟላ ነጻነትና መፈታትን እገኘ። ትእዛዙ የወጣው ከታላቁ ባለ ሥልጣን እንደ መሆኑ መጠን ጋኔን ለእግዚአብሔር ልጅ መታዘዝ አለበት። ኢየሱስ ምንም ከዐቅሙ በላይ የሆነ ነገር የለም፤ በሰይጣን ባርነት ሥር ያለ ማንኛውንም ሰው ነጻ ሊያወጣ ይችላል፤ ደግሞም ፈቃደኛ ነው።

የክርስቶስ ቃል ያስገኘው ውጤት በጣም ፈጣን ነበር፤ «ርኩሱም መንፈስ እየጮኸ ክፉኛ ካንፈራገጠው በኋላ ከልጁ ወጣ፤

ብዙዎቹ ሞቶኦል እስኪሰጡ ድረስ ልጁ እንደ በድን ሆነ። ኢየሱስ ግን እጁን ይዞ እስካሳውጠው፤ ልጁም ተነሥቶ ቆመ። (ማርቆስ 9፡26-27)። ፈውሱ ፈጣንና የተሟላ ነበር። «ደቀ መዛሙርቱም ለብቻቸው ወደ ኢየሱስ ቀርበው፤ እኛ ጋኔን ማስወጣት ያልቻልነው ለምንድነው? ብለው ጠየቁት፤ እርሱም እምነታችሁ በማነሱ ምክንያት ነው» በማለት መሰሰላቸው (ማቴዎስ 17፡19-20)። ሱቃስ ደግሞ ኢየሱስ ያደረገውን ዐይተው፤ «ስዎቼም ሁሉ በእግዚአብሔር ታላቅነት ተረገሙ» ይላል (ሱቃስ 9፡43)።

ጌታ ኢየሱስ ወደ ገሊላ መመለሱ

ተከትሎት የነበረውን ብዙ ሕዝብ ከማስተማር ይልቅ ኢየሱስ ስለ ሞቱ እስፈላጊነትና ስለ ትንሣኤው እርግጠኛነት ለደቀ መዛሙርቱ ማስተማሩን ቀጠለ። ተላልፎ እንደሚሰጥ ለደቀ መዛሙርቱ ለመጀመሪያ ጊዜ በትንቢት ነገራቸው (ማቴዎስ 17፡22-23)። ይህንንም ትንቢት ስምተው ደቀ መዛሙርቱ፤ «እጅግ እዘነ» (ቁ23)። «እነርሱ ግን የሚላቸው አልገባቸውም፤ እንዳይጠይቁትም ፈሩ» (ማርቆስ 9፡32)። ከዓሣ እፍ የተገኘ ገንዘብ

ስለዚህ ተእምር የሚነግረን ማቴዎስ ብቻ ነው (ማቴዎስ 17፡24-27)። ወደ ቅፍርናም በመጡ ጊዜ ለቤተ መቅደስ አገልግሎት ማስኬጃ የሚሆን ግብር የሚለበስበው ሰዎች ወደ ጴጥሮስ መጥተው፤ «መምህራችሁ ሁሉን ዲናር የቤተ መቅደስ ግብር አይከፍልምን?» በማለት ጠየቁት። ሁለት ዲናር ከግማሽ ስቅል ጋር የሚመጣጠን ዋጋ ነበረው፤ ማንኛውም ሃያ ዓመት የሞላው ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ወንድ በመጀመሪያ ለመገናኛው ድንኳን፤ በኋላም ለቤተ መቅደሱ ውጪ መሸፈኛ እንዲሆን ግማሽ ስቅል እንዲከፍል ሙሴ ማዘዙ ይታወቃል። ጴጥሮስ ምንም ሳያመነታ፤ «ይከፍላል እንጂ» አላቸው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የተነጋገሩትን ሁሉ ያውቅ ነበር፤ ስለዚህም ወደ ቤት ሲመለስ፤ «ስምዎን፤ የምድር ነገሥታት ግብር ወይም ቀረጥ የሚቀበሉት ከራሳቸው ልጆች ወይስ ከሌሎች ይመስልሃል?» በማለት ጴጥሮስን ጠየቀው። እርሱም፤ «ከሌሎች ነው የሚቀበሉት አለው»። ኢየሱስም «እንግዲያውስ ልጆች ነፃ ናቸው» አለ። ቤተ መቅደሱ የእባቱ ቤት እንደ

መሆኑ መጠን ላለመክፈል ነፃ ነበር፤ ይሁን እንጂ ለመብቱ መከራከር አልፈለገም። «ሆኖም እንዳናስቀይማቸው ሄደህ መንጠቆህን ወደ ባሕር ጣል፤ መጀመሪያ የምትያዘውን ዓሣ እፋን ስትከፍት የምታገኘውን እንድ እስታቴር በእኔና በአንተ ስም ክፈል» በማለት ጴጥሮስን አዘዘው (ቁ27)።

ይህ ተእምር ኢየሱስ ሁሉን የሚያውቅና ሁሉን የሚችል ፈጣሪ ለመሆኑ አንድ ማረጋገጫ ነው። ተእምሩ በአጋጣሚ የሆነ አልነበረም። ጴጥሮስ ዕድሜ ልኩን ዓሣ ሲያጠምድ የኖረው በመረብ ነበር፤ በዚያ ቀን ግን በመንጠቆ እንዲጠቀም ነበር የታዘዘው። በብዙ ሙከራ ሳይሆን መጀመሪያ ባጠመደው ዓላ አፍ ውስጥ በዚያ ዘመን በእስራኤል ዝውውር ላይ የነበረውንና ለጌታና ለጴጥሮስ ግብር ክፍያ የሚበቃውን ሳንቲም አገኘ። ይንን ዓሣ በትክክለኛው ጊዜ ወደ ትክክለኛው ቦታ ያመጣው ማን ነበር? ለኢየሱስና ለጴጥሮስ ግብር ክፍያ የሚበቃ ትክክለኛው የሳንቲም መጠን እንዴት በዚያ ዓሣ እፍ ውስጥ ሊገኝ ቻለ? ምክንያቱ ግልጽ ነው፤ ይኸውም ኢየሱስ ታላቅ እምላክ በመሆኑ ነው ከማለት ያለፈ አይሆንም።

መዳን የሚችል ማን ነው?

ማቴዎስ 19:16-26

አንዳንድ ሰዎች በአንዴት ዓይነት አካሄድ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ ይመጡ እንደ ነበር ስናስብ መገረማችን አይቀርም። ከምንባቡ የምንመለከተው ሀብታም ሰው ወደ ኢየሱስ የመጣው በጣም አስፈላጊ ስለሆነ ጉዳይ ለመነጋገር ነበር። ምን ያህል ቅንነት እንደ ነበረውና ሰጌታ የነበረውንም አክብሮት ማየት ይችላል። ምክንያቱም «መምህር ሆይ፣ የዘላለም ሕይወት አገኝ ዘንድ ምን መልካም ነገር ልሥራ» በማለት ጠይቆአል (19:16)። አንድ ሰው ከማንኛውም ነገር ይልቅ ቢኖረው የሚወደውን ማለት የዘላለም ሕይወትን ማግኘት ስለሚችልበት መንገድ ማወቅ ፈልጎአል። የዘላለም ሕይወት ማለት ማለቲያ የሌለው ብቻ ሳይሆን፣ ጥራት ያለው፣ ከግጥሙ አትና ገጠኝነት ከሚያስከትለው መዘዝ ነጻ የሆነ ማለትም ነው። የዘላለም ሕይወት ገና ወደ ፊት የሚደረስበት አይደለም። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲህ ብሏል፣ «አውነት አላችኋለሁ፤ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት አለው» (ዮሐንስ 6:47)። በዚህ ምድር አያሌን እንኳ የዘላለም ሕይወትን መቀበል እንችላለን። ከሰው ዕይታ አንጻር ለንመለከተው ይህ ሰው የተሟላለትና የተሳካለት ይመስላል፤ ወጣት ነበር፣ ሀብትም ሆነ አንዳንድ መልካም ባሕርያት ነበሩት። ወንጌላዊው ሱቃስ ይህ ሰው፣ «ከአይሁድ አሰቆች አንዱ» እንደ ነበር አመልክቶአል (ሱቃስ 18:18)። ብዙውን ጊዜ እንዲህ ያለውን ደረጃ የሚያገኙ በጣም ጥቂት ወጣቶች ነበሩ። አንዳንድ ትርጉሞች ደግሞ፣ «አንድ ባለ ሥልጣን» በማለት ይናገሩለታል። ወጣት ቢሆንም በሚቻለው ሁሉ ግብረ ገባዊ ሕይወት እየኖረ ነበር፤ የእግዚአብሔርን ሕጎች ፈጽሞ ለመገኘትም እየጣረ ነበር። ይህ ሁሉ ሆኖ ግን የዘላለም ሕይወትን ለማግኘት ምን መልካም ነገር ማድረግ እንዳለበት የማወቅ ናፍቆት ነበረው። በራሱ የሚተማመን ዓይነት ቢሆን እንኳ የዘላለም ሕይወት እንዳለው እርግጠኛ መሆን

ፈልጎአል። እስከዚያ ጊዜ ድረስ የዘላለምን ሕይወት ሊፈልግ የነበረው በተሳሳተ መንገድ ነበር።

የኢየሱስ ክርስቶስን ማንነት እያውቅም ነበር

ሀብታሙ ሰው ወደ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የመጣበት ሁኔታ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ማንኛውም ተራ ሰው ሳይሆን ከሌሎች የላቀ መምህር እንደ ነበር ያለውን እምነት ያሳያል። «መምህር ሆይ» በማለት ነበር ጌታን የቀረበው፤ ይሁን እንጂ እየተነጋገረ ያለው ከእግዚአብሔር ልጅ ጋር እንደ ነበር በፍጹም አላሰበም። የእርሱ ዋናው ፍላጎት የዘላለም ሕይወት ማግኘት የሚችልበትን መንገድ ማወቅ ነበር። የዘላለም ሕይወት ሊሰጠው የሚችል ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን ግን አላወቀም። በአንድ ወቅት ጌታ ኢየሱስ፣ «እኔ የዘላለም ሕይወት እስጣቸዋለሁ፤ ከቶ አይጠፋም፤ ከእጄም ሊነጥቃቸው የሚችል የለም» በማለት አስተምሮ ነበር (ዮሐንስ 10:28)።

ጌታ ኢየሱስ የሰጠው መልስ

«ሰምን ቸር ትለኛለህ? ከአንዱ ከእግዚአብሔር በስተቀር ቸር የለም» (ማርቆስ 10:18)። ይህ ሰው ወደ ጌታ የመጣው፣ «ቸር መምህር ሆይ» በማለት ነበር። ስለዚህም ይህን መሠረት በማድረግ መረዳት የነበረበትን ሁለት ሐቆች ሊያስተምረው ፈልጎአል።

(ሀ) ቸር እግዚአብሔር ብቻ መሆኑን። ጌታ ኢየሱስ ያንን ወጣት፣ «ሰምን ቸር ትለኛለህ?» በማለት ጠየቀው። ኢየሱስ አምላክ መሆኑን፣ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አላወቀም።

(ሰ) የሰው ልጅ በሙሉ መልካም ወይም ቸር አለ መሆኑን። ወጣቱ ሀብታም ሰው ራሱ መልካም እንዳልነበር አልተረዳም፤ እንደ ሌሎች ሁሉ ገጠኝነት መሆኑን አልተገነዘበም። ጌታ ሕጎቹን የበረዘረለት ገጠኝነት መሆኑን ሊያሳየው ነበር፤ ምክንያቱም ገጠኝነት፣ ገጠኝነት መሆኑ የሚታወቀው በሕግ አማካይነት በመሆኑ ነው (ሮሜ 3:20)። ኢየሱስ፣ «ወደ ሕይወት ለመግባት ከፈለግህ ትእዛዛቱን ጠብቅ» አለው። ሕግን በመጠበቅ ማንም መዳን እንደማይችል ቅዱሳን መጻሕፍት ደጋግመው የተናገሩት እውነት ቢሆንም ኢየሱስ ሰዚያ ሰው እንዲህ ያለ ምክር መስጠቱ ምናልባት ብዙዎቻችንን ሳያስገርመን አይቀርም። የሕጉ ዓላማ የሰውን ገጠኝነትና አዳኝ የሚያስፈልገው መሆኑን ማመልከት

ነው። እንደ ግንቦች የሚሠራው ግንብ መስመሩን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ በቴንቢ ይጠቀማል፤ ሕጉም እንደ ቴንቢ በመሆን ያገለግላል። ወጣቱ የፈለገው የትኛውን ሕግ መጠበቅ እንዳለበት ማወቅ ነበር (ማቴዎስ 19:18)። በእያንዳንዱ የሕይወት ገጽታዎቻቸው እግዚአብሔር ባለ ሥልጣን እንደ መሆኑ መጠን እይሁድ ብዙ ሕጎች ነበሯቸው። ለዚያ ሰው የሚሰጠው መልስ፣ «ሕጎችን በሙሉ» የሚል መሆን አለበት፤ ምክንያቱም ሐዋርያው ያዕቆብ እንደ ጻፈው «ሕግ ሁሉን የሚፈጽም ነገር ግን በእንዱ የሚሰናከል ቢኖር ሁሉን እንደ ተላለፈ ይቆጠራል» (ያዕቆብ 2:10)።

ጌታ ኢየሱስ ከአሥሩ ትእዛዛት አምስቱን ማለት አትግደል፣ አታመንዝር፣ አትሰረቅ፣ በሐሰት አትመሰክር፣ አባትህንና እናትህን አክብር፣ ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ» የሚሉትን ዘረዘረለት፤ ዝርዝሩን ያበቃው የሕጎች ሁሉ መደምደሚያ የሆነውን ከዘላቂው ያን 18 በመጥቀስ ነበር። ይሁን እንጂ ይህን፣ «ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ» የሚለውን ሕግ የፈጸመ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። ለዚያ ህብታም ሰው ጌታ ይህን ጥቅስ ያቀረበው ሕጉን በመፈጸም እድናሰሁ ብሎ የሚያሰብ አስከሆነ ደረሰ ይኸኛውንም መጠበቅ እንዳለበት ለማሳሰብና ይህን ፈጽሞ አስካልተገኘ ድረስ ፍጹም አሰመሆኑን ለማሰንዘብ ነበር። ይህ ሕግ ጠቅላላ የሰውን ሕይወት ወይም ሁለንተና የሚመለከት መሆኑን አልተረዳም ነበር። ስለዚህም በልበ ሙሉነት፣ ሆኖም ማስተዋል በጎደለው ሁኔታ፣ «እነዚህን ማጠቃለያዎች ለሌላ የሚጎድሰኝ ምን አለ?» በማለት መለሰ።

ይህ ሰው ወደ ኢየሱስ የመጣው ፍጹም ለመሆኑ እርግጠኛ ሆኖ ነበር፤ ከኢየሱስ የጠበቀውም የእርሱን ማረጋገጫ ብቻ ነበር። ምንም እንኳን «ከዚህ ሌላ የሚጎድሰኝ ምን አለ?» በማለት ቢጠይቅም፣ ምንም የጎደለው ነገር ሊኖር እንደማይችል ልበ ሙሉነት ሳይለማው አልቀረም። «ኢየሱስም ፍጹም ለመሆን ከፈለግህ፣ ሄደህ ንብረትህን ሁሉ ሸጠህ፣ ገንዘቡን ሰድኾች ስጥ፤ በሰማይም ሀብት ታገኛለህ። ከዚያም መጥተህ ተከተሰኝ አለው» (ቁጥር 21)። ባልንጀራን እንደ ራስ መውደድ ምን ያህል ጥልቅ መሆኑን ሀብታሙ ሰው አላወቀም ነበር፤ ስለዚህም ኢየሱስ በዚህ መልኩ በመተርጎም ሲያስረዳው ሞከረ። «ጎልማሳው

ሰውየም ይህን ሲሰማ ብዙ ሀብት ስለ ነበረው እያዘነ ሄደ» (ቁ22)። ከኢየሱስ ጋር ለመወያየት የመጡ ብዙዎች ደስ ብሏቸው ነበር የሄዱት፤ ምክንያቱም ንጢአተኛ መሆናቸውን ተገንዝበው ወደ እርሱ ቢመጡም፣ ይቅርታንና ደንክነት ከእርሱ በመቀበላቸው ደስ እያላቸው ተመልለዋል።

ደቀ መዛሙርቱ ያገኙት ትምህርት

ከማቴዎስ 19:23፣ «እውነት አላችኋለሁ፣ ለህብታም ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት እጅግ አስቸጋሪ ነው።» በማለት ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ መናገሩን እንመለከታለን። ብዙውን ጊዜ ሀብታሞች እኛም ሆነው በቁሳዊ ነገሮች የተያዙ በመሆኑ፣ ስለ መንፈሳዊ ነገሮች ሰማሰብ ጊዜ እይኖራቸውም፤ ሀብትና ንብረታቸው ለዘለቄታው የሚቆይ ይመስላቸዋል። ኢየሱስ ትምህርቱን በመቀጠል፣ «ደግሞ እላችኋለሁ፤ ሀብታም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ከሚገባ ግመል በመርፌ ቀዳዳ ቢሾልክ ይቀላል» አለ (ቁ24)። ይህ እባባል የምሥራቅ አገር ለዎች የማይቻል ነገርን ለመግለጽ የሚጠቀሙበት ነው። ሰራሴ እበቃለሁ፤ ምንም የማጎድሰኝ የለም የሚል ሰው በፍጹም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት አይችልም፤ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት የሚችለው እንደ ማንኛውም ሰው ንጢአተኛ መሆኑን በማመን ንስሐ ሲያደርግ ብቻ ነው።

አይሁዳውያን ሀብትን የሚመለከቱት እንደ እግዚአብሔር በረከት ነበር፤ እሁን ግን ሀብታም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባቱ በጣም አስቸጋሪ እንደ ሆነ ጌታ ኢየሱስ ሲያስተምር በመስማታቸው ደቀ መዛሙርቱ በጣም ተገርመዋል። መልካም ባሕርያት የነበሩት ሀብታም የኢየሱስን ቃል ሰምቶ እያዘነ ሲመለስ በማየታቸው ገርሞአቸው፣ «እንግዲያስ ማን ሊድን ይችላል?» አሉ። እንደዚያ ያለ ሃብታም፣ የተማረ፣ ግብረ ገባዊና ሃይማኖተኛ ሰው መዳን ካልቻለ ታዲያ መዳን የሚችለው ማን ሊሆን ነው? በማለት አስቡ። ኢየሱስም ትኩር ብሎ እየተመለከታቸው፣ «ይህ በለው ዘንድ አይቻልም፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን ሁሉም ነገር ይቻላል አላቸው» (ቁ26)። እዚህ ላይ አይቻልም እንጂ ከባድ ነው አለማለቱን ማስተዋል ያሻል። ሰው በፍጹም ራሱን ማዳን አይችልም፤ ንጢአትን በተመለከተ መፍትሔ መስጠት የሚችል

እግዚአብሔር ብቻ ስለ ሆነ የእግዚአብሔር ርዳታ ያስፈልገዋል። የለው ልጅ ኅጢአተኛ ባሕርይ አለው፤ በእግዚአብሔር ፊት ዐመፀኛ ነው፤ በስድስት ወደ ዘላለማዊ ጥፋት እያመራ ነው። የእግዚአብሔር ጠላት እንደ መሆኑ መጠን፤ እግዚአብሔር ጋር መታረቅ ያስፈልገዋል፤ ይህን ሰማድረግ ብቃት ያለው መካከለኛ ደግሞ አለ፤ እርሱ ኅጢአትን በተመለከተ መፍትሔ መስጠት ይችላል፤ የእግዚአብሔር ጽድቅ የሚጠይቀውን ሁሉ ማሟላትና በንስሐ ወደ እርሱ የሚመጣ ኅጢአተኛን ማጽደቅ ይችላል።

በእግዚአብሔር ሁሉም ነገር ይቻላል

እግዚአብሔር ሰውን የሚያድነው እንዴት ነው? በክርስቶስ ወንጌል አማካይነት ነው፤ ምክንያቱም ወንጌል «ሰሚያምን ሁሉ ለድነት የሚሆን የእግዚአብሔር ኃይል ነው» (ሮሜ 1:16)። የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ላይ ሞት፤ እግዚአብሔር ኅጢአተኛውን ይቅር የሚልበት መሠረት ሆኖአል። ይህን ማድረግ የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነው። እግዚአብሔር ያቀረበው የድነት መንገድ ፍጹምና የተሟላ በመሆኑ ሰው የሚጨምርበት ምንም ነገር የለም። ሀብታም መሆን፣ ሕግን መጠበቅ፣ ለድሆች መመዕወት፣ ወይም ሌሎች ሥርዓቶችን ማሟላት በክርስቶስ መስቀል ላይ ሞት ባገኘው ድነት ተጨማሪ ሊሆኑልን አይችሉም። የኢየሱስ መሥዋዕት መሆን ብቻውን በቂ ነው።

መሲሕ ወደ ኢየሩሳሌም መግባቱ

ማቴዎስ 21:1-7።

ጌታ ኢየሱስና ዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ከኢየሪኮ ወደ ኢየሩሳሌም ሄዱ፤ እርሱ ቀትር ላይ ቢታገዝ ከደረሱ በኋላ ሰንበትን እዚያው አረፉ። እሱድ ከዚህ በፊት ከነበረው የተለየ ፋይዳ ባለው ሁኔታ ወደ ኢየሩሳሌም ጉዞ ጀመሩ። እስከዚህ ጊዜ ድረስ መሲሕ መሆኑን ሰማንም እንዳይናገሩ ደቀ መዛሙርቱን ሲከሰክላቸው ነበር፤ አሁን ግን የዳዊት ልጅ፣ ተስፋ የተገባለት ንጉሥ ማሰትም መሲሕ መሆኑ ለሕዝቡ የሚታወቅበት ጊዜ ደርሶአል።

ኢየሱስ ክርስቶስ ንጉሥ መሆኑን የገለጸበት መንገድ የዓለም ነገሥታት ከሚጠቀሙበት መንገድ የተለየ ነበር። «አንቺ የጽዮን ልጅ ሆይ፤ እኛም ደስ ይበልሽ፤ አንቺ የኢየሩሳሌም ልጅ ሆይ እልል በዩ፤ እነሆ ጸድቁና አዳኙ ንጉሥሽ ትሑት ሆኖ በአህያ ላይ ተቀምጦ፤ በአህያ ግልገል በውርንጫይቱ ላይ ሆኖ ወደ አንቺ ይመጣል» በማለት በነቢዩ ዘካርያስ የተነገረውን ትንቢት በትክክል ፈጽሞአል (ዘካርያስ 9:9)። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲህ ከሚል መልእክት ጋር ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱን ላካቸው፤ «ባቅራቢያችሁ ወዳለው መንደር ሂዱ፤ እንደ ደረሳችሁም አንዲት አህያ ከነውርንጫዋ ታስራ ታገኛ ላችሁ፤ ፈትታችሁም ወደ እኔ አምጧቸው። ማንም ሰው ለምን እንዲህ ታደርጋላችሁ ቢላችሁ፤ ጌታ ይፈልጋቸዋል በሉት፤ ወዲያውኑ ይሰዳቸዋል» (ማቴዎስ 21:1-3)። ጌታ ኢየሱስ፣ ማንኛውንም ነገር ከመሆኑ በፊት ያውቃል፤ የማንንም ፈቃድ ወይም ትብብር አልጠየቀም ፤ ይልቁንም እንደ ንጉሥ «ጌታ (እግዚአብሔር) ይፈልጋቸዋል» የሚል ትእዛዝ ማስተላለፍ ብቻ በቂው ነበር። የጌታ ኢየሱስን ትእዛዝ ተቀብለው ያለ ምንም ማወላወል ታዘዙ።

የዚህ ዓለም ነገሥታት አንደሚያደርጉት ኢየሱስ በነጭ ፈረስ ላይ አልተቀመጠም፤ ይልቁንም ማንም ተቀምጦባት በማያውቅ የአህያ ውርንጫ ላይ ነበር የተቀመጠው (ማርቆስ 11፡2)፣ ባልተገራች ውርንጫ ላይ መቀመጥ አደገኛ ነው፤ ይሁን እንጂ ያቺ እንስሳ ፈጣሪዋ ላይ ዐላመፀችም፡፡ «አህያይቱንና ውርንጫዋን አምጥተው ልብሶቻቸውን በላያቸው አኖሩ፤ አርሱም ተቀመጠባቸው» (ማቴዎስ 21፡7)፡፡

ከገሊላ ወደ ኢየሩሳሌም እየሄዱ የነበሩ ሰዎች መንገድ ላይ ተገናኙት፡፡ ለአንድ ንጉሥ በሚገባው አክብሮት፣ «ልብሶቻቸውን በመንገድ ላይ አነጠፉ፤ ሌሎቹም ከዛፎች ቅርንጫፍ እየዘነጠፉ በመንገዱ ላይ ጣል፣ጣል አደረጉ» (ማቴዎስ 21፡8)፡፡

ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ አይሁድ ንጉሥ መገለጡ

የሕዝቡ ጩኸትና ሆታ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ እስራኤል ንጉሥ እንደሚመጣ የተነገረው ትንቢት ስመፈጸሙ ማረጋገጫ ነበር፤ «ቀድሞት በፊቱ የሚሄደውና ከኋላው ይከተለው የነበረው ሕዝብም እንዲህ እያለ ይጮኽ ነበር፣ «ሆሣዕና ሰዳዊት ልጅ፤ በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው፤ ሆሣዕና በአርያም!» (ቁ9)፡፡ ሕዝቡ የዘመሩት ከመዝሙር 118 ቁጥር 25 እና 26 ያለውን ሲሆን መዝሙሩ በዳስ በዓል የሚዘመር መሲሐዊ መዝሙር መሆኑ ይታወቃል፡፡ መጀመሪያ ላይ፣ «ሆሣዕና» የሚለው ቃል «ጌታ ሆይ አድነን» የሚል ትርጉም ነበረው (መዝሙር 118፡25)፤ በኋላ ግን ደስታና ምስጋናን ለመግለጽ ይጠቀሙበት ጀመር፡፡ መዝሙር 118፡26 ላይ ባለው የመሲሐ ልዩ መጠሪያ የሆነውን «የዳዊት ልጅ» የሚለውን ቃል በመጨመር፣ «ሆሣዕና ሰዳዊት ልጅ» በማለት ጮኽዋል፡፡ «በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው፤ ሆሣዕና በአርያም!» ብለዋል፡፡ ወንጌሉን በተለይ ሰአሕዛብ እንደ ጻፈ የሚነገርለት ሉቃስ ደግሞ፣ «ሆሣዕና» የሚለውን የዕብራይስጥ ቃል፣ «ክብር» የሚል ትርጉም ሰጥቶታል፡፡ ይህም፣ «ክብር ለእግዚአብሔር በአርያም፣ ለላምም አርሱ ለሚወዳቸው ሰዎች በምድር ይሁን!» የሚለውን ሉቃስ 2፡14 ላይ ያለውን ቃል ያስታውሰናል፡፡

ኢየሱስ ክርስቶስ የፋሲካ በግ

ክርስቶስ ወደ ኢየሩሳሌም የገባው አሁኑኑ ዕለት ሲሆን ይህም በኢሳን ወር ዐሥረኛ ቀን መሆኑ ነው፡፡ የፋሲካው በግ የሚመረጠውና ወደሚታረድበት ቦታ የሚወስደው በዚሁ ዕለት ነበር፡፡ የኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም መግባት፣ እውነተኛው የፋሲካው በግ መሥዋዕት ወደ ሚሆንበት ቦታ መምጣቱን የሚያመለክት ነበር፡፡

የኢየሩሳሌም ከተማ ዕይታ

ደብረ ዘይት በመባል ወደሚታወቀው ከተማ ሲደርሱ ጌታም ሆነ አብርት የነበረው ሕዝብ መቅደሱንና የኢየሩሳሌም ከተማን አዩ፡፡ የኢየሩሳሌምን ከተማ ሲያይ፣ ሌሎች ሲደሰቱ ጌታ ግን አለቀሰ፡፡ «ኢየሱስም ወደ ኢየሩሳሌም ሲቃረብ ከተማዋን ዐይቶ አስቀሰላት ፤ እንዲህም አለ፣ ስላምሽ የሆነውን ምነው አንቺ ዛሬ በተረዳሽ ኖር! አሁን ግን ከዐይንሽ ተሰውሮአል፤ ጠላቶቼሽ ዙሪያሽን ቅጥር ሠርተው፣ ከየአቅጣጫው ከበው አንቺን የሚያስጨንቁበት ጊዜ ይመጣልና፤ እንቺንና በቅጥርሽ ውስጥ የሚኖሩትን ልጆቼሽን ከዐፈር ይደባሰቃሱ፤ ድንጋይም በድንጋይ ላይ አይተዉም፤ የመጎበኛሽን ጊዜ አላወቅሽምና» (ሉቃስ 19፡41-44)፡፡ ከበርባ ዓመቱ ኋላ ይህ ጌታ የተናገረው ትንቢት ሙሉ በሙሉ ተፈጽሞአል፡፡ ሮማውያን ከተማይቱን ደመሰሱ፤ ሕዝቡንም በታላቅ ጭካኔ ጨፈጨፉ፡፡

ወደ ኢየሩሳሌም መድረሱ

«ኢየሩሳሌም በገባ ጊዜ ከተማዋ በመላ ይህ ማነው? በማለት ታወከች፡፡ አጅቦት የመጣው ሕዝብም፣ ይህ ከገሊላ ከምትገኘው ከናዝሬት የመጣው ነቢዩ ኢየሱስ ነው አሉ» (ማቴዎስ 21፡10-11)፡፡ ኢየሱስ ነቢይ ብቻ ሳይሆን ከነቢይም በላይ ነው፤ ስለዚህም የእነዚያ ሰዎች መልስ ሐቁን ያገናዘበ አልነበረም፡፡ የፋሲካን በዓል ለማክበር ብዙ አይሁድ ወደ ኢየሩሳሌም መጥተው ነበር፡፡ ጌታ ኢየሱስን አያውቁም ነበር፤ «ሆሣዕና የዳዊት ልጅ!» የሚለውን መዝሙር በማለማታቸውም ይህ ሰው ማን ይሆን? የሚል ጥያቄ አድርገዋል፡፡

ወደ መቅደሱ ሲደርሱ ጉዞ አበቃ

«ኢየሱስም ኢየሩሳሌም ደረሰ፤ ከዛም ወደ ቤተ መቅደሱ ገባ፤ በጊዜውም ያለውን ሁሉ ተመሰክተ ፤ ቀኑም ስለ መሽ ከዐሥራ ሁለቱ ጋር ወደ ቢታንያ ወጣ» (ማርቆስ 11፡11)፡፡

ፍርድን የሚያመለክት እርምጃ

ሀ). የበለሰ ዛፏን መርገሙ። (ማቴዎስ 21:18-22)

በማግሥቱም ለኛ ጠዋት ወደ ኢየሩሳሌም ሲመለስ መንገድ ላይ የበለሰ ዛፍ አየ፤ ምንም እንኳን በለሰ የሚያፈራበት ጊዜ ባይሆንም ቅጠሏ ፍሬው ቀደም ሲል እንደ ደረሰ ያመለክት ነበር። ጌታ እርቦት ስለ ነበረ ፍሬ ፍለጋ ጠጋ አለ፤ ሆኖም ከቅጠል በቀር ምንም አላገኘም። «ከእንግዲህ ፍሬ አይነጥርብኝ» በማለት የፍርድ ቃላት ተናገረ፤ «የበለሰ ዛፍ ወዲያውኑ ደረቀኝ» (ቁ19)። በአገልግሎቱ ሁሉ ኢየሱስ ሕዝቡን ሲባርክ፤ ሕመማንን ሲፈውስ ነበር የኖረው። ሰዎች ላይ እንዲህ ያለ ፍርድ አስተላልፎ ባያውቅም፤ የበለሰ ዛፏን መርገሙ የእግዚአብሔር ወገኖች እንደሆኑ ቢናገሩም፤ ገጠኦቻቸውን በመናዘዝ ከርስቶስን ባልተቀበሉ የሃይማኖት መሪዎችና ተከታዮቹ ላይ የሚመጣውን ፍርድ ያመለክት ነበር።

(ለ) የቤተ መቅደሱ መንጸት (ማቴዎስ 21:12-13)

ቤተ መቅደስ የእግዚአብሔር ቤት፤ የሐልዮቱ ተምሳሌ ነበር። ጌታ ኢየሱስ ሁለት ጊዜ ቤተ መቅደሱን እንጽቶ እል፤ የመጀመሪያው አገልግሎቱን በጀመረ ጊዜ ሲሆን (ዮሐንስ 2:13-17) ሁለተኛው ደግሞ የዚህ ምድር አገልግሎቱን በፈጸመበት ሳምንት መጨረሻ ላይ ነበር። መጀመሪያ ላይ፤ «የአባቴን ቤት የንግድ ቤት እታድርጉት!» ነበር ያለው። ለአባቱ ክብር ቀናዒነቱን አሳየ። ከመሞቱ ጥቂት ቀደም ብሎ በፈጸመው የማንጸት ሥራ ግን ከብሉይ ኪዳን ሁለት ትንቢቶችን ጠቅሶ ነበር፤ «ቤቴ ለሕዝቦች ሁሉ የጸሎት ቤት ተብሎ ይጠራል» (ኢሳይያስ 56:7)፤ «ይህ ቤት በእናንተ ዘንድ የወንበዴዎች ዋሻ ሆኖአል?» (ኤርምያስ 7:11)።

ጌታ ወደ ቤተ መቅደሱ መጣ

«እነሆ በፊቱ መንገድ እንዲያዘጋጅ መልእክተኞቹን አልካለሁ፤ የምትፈልጉት ጌታ በድንገት ወደ ቤተ መቅደሱ ይመጣል፤ ደስ የምትሰኙበትም የቃል ኪዳን መልእክተኛ ይመጣል» በማለት ነቢዩ ሚልክያስ ክብዙ ዓመታት በፊት ትንቢት ተናግሮ ነበር (ሚልክያስ 3:1)። «ከዚያም ኢየሱስ ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ይሸጡና ይገዙ የነበሩትን እባረራቸው፤ የገንዘብ ለዋጮችን

ጠረጴዛና የእርግብ ሻጮችን መቀመጫ ገለባበጠ» (ማቴዎስ 21:12)። ከውጪ እገሮች የሚመጡ እይሁድ ለመሥዋዕት የሚሆናቸውን እንስሳት ለመግዛት ገንዘባቸውን መለወጥ ነበረባቸው። ገንዘብ የሚለወጠው የእሕዛብ እደባባይ በመባል በሚታወቀው በመቅደሱ አንድ ክፍል ሊሆን ይህንን ምክንያት በማድረግ ካህናቱ ከነጋዴዎች ጋር በመመሳጠር ሀብታሞች ሆነው ነበር፤ ጥቅም ለማግኘት በሚያደርጉ ሩጫ የእግዚአብሔርን ቅድስና አላሰቡም። «ቤቴ ለሕዝቦች ሁሉ የጸሎት ቤት ይባላል ተብሎ አልተጻፈምን? እናንተ ግን የሌቦች ዋሻ አደረጋችሁት» (ማርቆስ 11:17)።

ጌታ ኢየሱስ በመቅደሱ ባለ ሥልጣን መሆኑን አሳየ

የሚሸጡና የሚገዙ ሰዎችን ከመቅደሱ ሲያባርር ማንም ተቃውሞ አላሰማም። ሌላ ሰው ቢሆን ኖሮ በፍጹም እንዲህ ማድረግ አይችልም ነበር። ብዙ ገዢና ሻጮች ነበሩ። ከእነርሱ በተቃራኒ የቆመው ግን አንድ ሰው ብቻ ነበር፤ ያም ሰው በመቅደሱ ሥልጣን ያለው ጌታ ነበር፤ እርሱን መቃወም አይቻልም። ከዚያ ሁሉ ሰው አንድ እንኳ ተቃውሞ አለማንሣቱ ራሱ ተእምር ነበር ማለት ይቻላል፤ የእግዚአብሔርን ልጅ በቦታው መገኘት ማንም መቃወም አልደፈረም። ቤተ መቅደሱን እንደ ራሳቸው ንብረት ይመለከቱ የነበሩ የካህናት እለቆች ምንም ማድረግ አልቻሉም፤ የቤተ መቅደሱ ጠባቂዎችም ቢሆኑ ምንም ማድረግ አልፈሉም፤ ወይም እንደዚያ ከማድረግ ሲያስቆሙት አልደፈሩም።

ጌታ ያደረገው መቅደሱን ከማንጸት ያለፈ ነበር

ከመሞቱ በፊት የነበሩትን ጥቂት ቀኖች በማስተማርና ለሰዎች መንፈሳዊ እርዳታ በማድረግ አሳለፈ፤ «በየቀኑ በቤተ መቅደስ ያስተምር ነበር» (ሉቃስ 19:47)። ለሰዎች ሥጋዊ ችግር መፍትሔ ለመስጠት አገልግሎት አልፎ በቤተ መቅደሱም ውስጥ ዐይነ ሥውጮችና ሽባዎች ወደ እርሱ ቀረቡ፤ እርሱም ፈወላቸው» (ማቴዎስ 21:14)።

የኢየሱስ ክርስቶስ ሥልጣንና ጥበብ

መሲሐና መቅደሱ

ማቴዎስ 21፡23-27 እና 22፡24-26

ከመሰቀሉ በፊት በነበረው እሑድ ጌታ እንደ ዳዊት ልጅ በሕዝቡ በመታጀብ በእህያ ውርንጫ ተቀምጦ ኢየሩሳሌም ወደ ነበረው ቤተ መቅደስ መጣ። ወደ ቤተ መቅደሱ ከገባ በኋላ በኩሪያው ያለውን ሁሉ ተመልክቶ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ወደ ቢታንያ ተመለሰ (ማርቆስ 11፡11)። ሁለተኛው የማንጸት ሥራ

ለኛ ዕለት በቢታንያ ካለው ደብረ ዘይት ተነሥቶ ሥልጣኑን ለመግለጥ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ። መቅደሱን ለማንጸት በወሰደው እርምጃ እርሱ ያደረገውን ማድረግ የሚደፍር ማንም አልነበረም፤ ይህም አሁን የንግድ ቤት በሆነው ቤተ መቅደስ ሕዝቡ መሐል እግዚአብሔር መኖሩን የሚያመለክት ነበር። ለመሥዋዕት በሚውሉ አንስሳት ሽያጭ ነጋዴዎች ሕዝቡን አየበዘበዙ ነበር፤ የካህናት አለቆችም የጥቅም ተካፋዮች ነበሩ። ይሸጡና ይገዙ የነበሩትን ክርስቶስ ከቤተ መቅደሱ እባረረ፤ የንግዘብ ለዋጮችን ጠረጴዛና የርግብ ሻጮችን መቀመጫ ገለባበጠ። ቤተ መቅደሱ ውስጥ የሚሸጡ የሚለውጡ ሰዎችን በፍጹም በዝምታ ማለፍ አልፈለገም። ማንም ሊቃወመው አልደፈረም፤ የቃሉን ሥልጣን መጋፋት የደፈረ አልነበረም። «ቤቴ ለሕዝቦች ሁሉ የጸሎት ቤት ይባላል፤ እናንተ ግን የሌቦች ዋሻ እደረጋችሁት» በማለት አስተማራቸው» (ኤርምያስ 7፡11)። «የካህናት አለቆችና ጸሐፍትም ይህን ሲሰሙ እንዴት እንደሚያጠፉት መንገድ ይፈልጉ ጀመር፤ ሕዝቡ ሁሉ በትምህርቱ በመገረማቸው ፈርተውታልና» (ማርቆስ 11፡18)። በመሸም ጊዜ ከከተማ ወደ ቢታንያ ሄዱ። በሚቀጥለው ቀን ማለት ማክለኛ ከክርስቶስ ትምህርትና ተአምራት የተነሣ ቤተ መቅደሱ ተለውጦ ነበር። የአይሁድ ሸንጎ አባሎች ቤተ መቅደሱም ሆነ የብሉይ ኪዳን ትምህርቶችን መተርጎም የእነርሱ ጎሳፊነት ብቻ እንደ ነበር ሊያስቡ ነበር። በእነርሱ

ትምህርት ቤቶች ለተማሩትና በረቢዎች እግር ሥር ተቀምጠው ላጠኑ ሰዎች ብሉይ ኪዳንን ለማስተማርና ለመተርጎም ሥልጣን እንዳላቸው የሚያመለክት ቁልፍ ይሰጧቸው ነበር። ጌታ ኢየሱስ በመቅደሱ አደባባይ በማስተማር ላይ አያለ የአይሁድ ሸንጎ አባሎችን የሚወክሉ የካህናት አለቆችና የሕዝብ ሽማግሌዎች ወደ እርሱ መጥተው፤ «ይህን ሁሉ ነገር የምታደርገው በምን ሥልጣን ነው? ሥልጣኑን የሰጠህ ማን ነው? ብለው ጠየቁት» (ማቴዎስ 21፡23)። ትክክለኛ መልስ የሚሆነው እርሱ ከፍተኛው ባለ ሥልጣን በመሆኑ ከማንም ሥልጣን መቀበል አይኖርበትም የሚል ነው። እነርሱ የመጡት ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ ብሎ በመጥራቱ ሊከሰሱት ስለ ነበር በዚህ ጊዜ ስለ ማንነቱ በግልጽ አልተናገረም። በሌላ በኩል ደግሞ በዚህ መልክ እርሱን ለመመርመር አለን ለሚሉት መብት ዕውቅና መንፈጉ ነበር። የመጥምቁ ዮሐንስን ሥልጣን ጥያቄ ውስጥ አስገብተው አያውቁም፤ ታዲያ የእነርሱን ቢሆን ለምን ጥያቄ ውስጥ ያስገባሉ? ከእነርሱ ይልቅ የእርሱ ሥልጣን እጅግ የላቀ ነው። ለጥያቄአቸው መልስ ከመስጠት ይልቅ፤ «የዮሐንስ ጥምቀት የመጣው ከየት ነበር? ከሰማይ ወይስ ከሰዎች?» በማለት ጠየቃቸው። በጥያቄው ግራ ተጋብተው፤ «እርስ በርስ በመነጋገር እንዲህ ተባባሱ፤ ከሰማይ ነው ካልን ታዲያ፤ ለምን አላመናችሁበትም? ይለናል፤ ከሰዎች ነው ካልን ደግሞ ሕዝቡ ዮሐንስን ነቢይ ነው ብሎ ስለሚያምን እንፈራለን» (ማቴዎስ 21፡24-26)። በዚህ ቢሉ በዚያ ዐለማዊነታቸውን ከማመን ውጪ አማራጭ አልነበራቸውም፤ ስለዚህም ሳይወዱ በግድ «አናውቅም» አሉ። ኢየሱስም በተራው መልሶ፤ «እኔም እነዚህን ነገሮች በምን ሥልጣን እንደማድረግ አልነግራችሁም አላቸው» (ማቴዎስ 21፡27)።

ኢየሱስን ለማጥመድ የተደረገ ሣራ

ጸሐፍትና የካህናት አለቆች፤ «ኢየሱስን አባልፈው ሰገኸው ኃይልና ሥልጣን ለመስጠት፤ ከአፉ በሚወጣ ቃል ለማጥመድ ይከታተሉት ነበር፤ ስለዚህም ጸድቃን መስለው የሚቀርቡ ሰላዮችን ላኩበት» (ሉቃስ 20፡20)። ፈሪሳውያን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ለማሳሳት ሞክረው አልሆነላቸውም። ስለዚህም ደቀ መዛሙርቶቻቸውን ላኩ፤ እውነተኛ ግላማቸውን እንዲሸፍንላቸው በማሰብ ከሄሮድስ ወገን የሆኑ ሰዎችንም አብረው ልከው ነበር። መጀመሪያ ላይ ስለ እርሱ እውነቱን በመናገርና

በማመስገን ነበር የጀመሩት በኋላ ግን፤ «ንገረን ምን ይመስልሃል? ለመሆኑ ለቁሣር ግብር መክፈል ይገባል ወይስ አይገባም?» በማለት አደገኛ ጥያቄ አስከተሉ (ማቴዎስ 22:16-17)። ይህን አስመልክቶ በአይሁድ መካከል ሁለት አስተሳሰቦች ነበሩ። ፈሪሳውያንን ጨምሮ አብዛኛው ሕዝብ ለሮማ ንጉሥ ግብር መክፈል እንደሌለባቸው ነበር የሚያስቡት። ከሄሮድስ ወገን የሆኑት ግን ከሮማውያን ጋር ይተባበሩ ስለ ነበር ለሮም ንጉሥ ግብር መክፈል እንደሚገባ ነበር የሚያስቡት።

ወጥመዱ ተዘርግቶአል፤ «አዎን ይገባል» ወይም «የለም አይገባም» የሚል መልስ ቢሰጥ ኖሮ ክርስቶስ ወዲያውኑ ሊገደል ይችል ነበር። «አዎን ለቁሣር ግብር መክፈል ይገባል» ቢል ኢየሱስን እንዳይዙ የሃይማኖት መሪዎችን እየተከላከለ የነበረውን ሕዝብ ድጋፍ ሊያጣ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ፤ «ለቁሣር ግብር መክፈል አይገባም» ቢል ቁሣር ላይ እንዲያምፅ ሕዝቡን በማነሣሣት ተይዞ በሮም ባለ ሥልጣኖች እጅ ይወድቅ ነበር። የሚጠብቀው ፍርድ ደግሞ ከሞት ያነሰ ሊሆን አይችልም ነበር። እርሱ ግን ተንኮላቸውን ዐውቆ፤ «አስቲ አንድ ዲናር አላዩኝ በላዩ ላይ ያለው የማን መልክና ጽሕፈት ነው? እነርሱም የቁሣር ነው ብለው መለሱለት። እርሱም፤ እንግዲያውስ የቁሣርን ለቁሣር የእግዚአብሔርን ለእግዚአብሔር ሰጡ አላቸው» (ሉቃስ 20:24-25)።

ለሮም ንጉሥ ነገሥት ገንዘብ ዕውቅና በመስጠታቸው ሮም እየገዛቸው እንደሆነ አይሁድ መቀበላችን አሳይተዋል፤ እንዲህ ከሆነ ደግሞ እየገዛቸው ላላቸው ሮም ግብር መክፈል ግዴታ ይሆንባቸዋል ማለት ነው። ጌታ በለጠው መልስ ከፈሪሳውያንም ሆነ ከሄሮድስ ደጋፊዎች ወገን አለመሆኑን አሳይቶአል። ይሁን እንጂ ለመንግሥት ብቻ ሳይሆን ለእግዚአብሔር ያለባቸውን ኃላፊነት አመልክቶአል። አይሁድ ለክርስቶስ በነበራቸው ዝንባሌ ለእግዚአብሔር የነበረባቸውን ኃላፊነት በሚገባ አልተወጡም። የእግዚአብሔር ልጅ በመካከላቸው ተገኝቶ ነበር፤ እነርሱ ግን ካለመቀበላቸውም በላይ ጭራሽ ሊገድሉት እየፈለጉ ነበር። «በተናገረው ቃል በሕዝቡ ፊት ሊያጠምዱት አልቻሉም፤ በመልሱም ተገርመው ዝም አሉ» (ሉቃስ 20:26)። ኢየሱስ ማን እንደሆነ ባለ ማወቃቸው ለሽንፈት ተዳርገዋል።

ኢየሱስን ለማሸነፍ ሰዱቃውያን ያደረጉት መከራ

የአይሁድ ሽንገ አባላት የነበሩት ሰዱቃውያን ሃይማኖተኞች ቢሆኑም አንዳንድ ነገሮችን አይቀበሉም ነበር (ማርቆስ 12:18-27)። አምስቱን የሙሴ መጻሕፍት እንደሚያምኑ ይናገራሉ፤ ከሞት በኋላ ሕይወት መኖሩን፤ በሙታን ትንሣኤ፤ በመላእክት፤ በመንግሥተ ሰማይም ሆነ በማንኛውም መንፈሳዊ ነገር አያምኑም ነበር። እነዚህ ሰዎች ጌታን ለማጥመድ የተጠቀሙበት መንገድ ፈሪሳውያን ከተጠቀሙበት የተለየ ነበር። በሙታን ትንሣኤ አስተምህሮ ለማላገጥና ኢየሱስ ክርስቶስንና ትምህርቱን በሕዝቡ ፊት ለማንኳለስ ሞክረዋል። ለዚህ እንዲያመቻቸው አንድ የራሳቸው ፈጠራ አቀናበረው ነበር። «መምህር ሆይ፤ ሙሴ አንድ ሰው ከሚስቱ ልጅ ሳይወልድ ቢሞት ወንድሙ የሚቸን ሚስት አግብቶ ለእርሱ ዘር ይተካለት ብሎአል። በእኛ ዘንድ ለባት ወንድማማቾች ነበሩ፤ የመጀመሪያው ሚስት አግብቶ ሳይወልድ በመሞቱ፤ ሚስቱን ወንድሙ አገባት፤ ሁለተኛውም ለመጀመሪያው ወንድሙ እንዲሁ ልጅ ሳያፈራ ሞተ፤ በዚህ ሁኔታ ሴትየዋ ለሰባተኛው ወንድሙ ደረሰችው። በመጨረሻ ሴትየዋ ራሷ ሞተች። ለሰዚህ ሁሉም ሰላገቧት በትንሣኤ ቀን ከሰባቱ ለየትኛው ሚስት ትሆናለች?» በማለት ጠየቁት (ማቴዎስ 22:24-28)።

መልሱ

ባቀረቡት ጥያቄ ሰዱቃውያን ሦስት ርዕሰ ጉዳዮችን አለማወቃቸውን አሳይተዋል (ማቴዎስ 22:29-32)።

ሀ) ከትንሣኤ በኋላ ያለውን ሕይወት በተመለከተ። ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «ከትንሣኤ በኋላ ሰዎች እንደ ሰማይ መላእክት ይሆናሉ እንጂ አያገቡም፤ አይጋቡም» (ቁ30)።

ለ) የእግዚአብሔር ኃይል በተመለከተ። ይህን ግዙፍ ፍጥረተ ዓለም እም ህበ አልቦ የፈጠረናለውንም ከምድር ዐፈር ያበጀው አምላክ፤ ክትቢያ ውስጥም ቢሆን ሙታንን ማስነሣት ይችላል።

(ሐ) ቅዱሳት መጻሕፍትን በተመለከተ። ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፤ «ቅዱሳት መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኃይል ስለማታውቁ ትስታላችሁ»። እናምናለን በሚሏቸው አምስቱ የሙሴ መጻሕፍት የትንሣኤ እውነት መነገሩን ሰዱቃውያን አላስተዋሉም። ጌታ ኢየሱስ ይህን ግልጽ ያደረገላቸው እግዚአብሔር ለሙሴ ከነገረው ቃል ነበር፤ (ዘፀአት 3:6)። ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «ስለ ሙታን ትንሣኤ ግን እግዚአብሔር እንዲህ ብሎ የተናገራቸውን

አላነበባችሁምን? እኔ የእብርሃም አምላክ፣የይስሐቅ አምላክ፣የያዕቆብ አምላክ ነኝ። እግዚአብሔር የሕያዋን እንጂ የሙታን አምላክ አይደለም» (ማቴዎስ 22:31-33)። ሕዝቡ ይህን ሲሰሙ በትምህርቱ እጅግ ተደነቁ። ሰዱቃውያን እንዲህ ያለ ችግር ይገጥሙናል ብለው አላሰቡም ነበር፤በጌታ ኢየሱስ ጥበብ አፍረው ተመለሱ።

ሕግ ዐዋቂው ጌታ ኢየሱስን መፈተኑ

«መምህር ሆይ፣ክሕግ ሁሉ የሚበልጠው የትኛው ትእዛዝ ነው?» በማለት ጠየቀው (ማቴዎስ 22:36)። አጠያየቁ ገራገር ይመስላል፤ይሁን እንጂ እርሱም ቢሆን ብሉይ ኪዳንን በመተርጎም ረገድ ጌታ ኢየሱስ የነበረውን ዕውቀት ወይም ችሎታ ለመፈተን ነበር የመጣው። ዘዳግም 6:5 በመጥቀስ የመጀመሪያው ታላቅ ትእዛዝ በሁለንተና እግዚአብሔር መውደድ መሆኑን፣ (ማቴዎስ 22:37) ሁለተኛውም ባልንጀራን እንደ ራስ መውደድ መሆኑን ነገረው (19:18)። ጌታ ኢየሱስ ያብራራለት ያ ሕግ ዐዋቂ ከጠየቀው በላይ ነበር፤ምክንያቱም፣ «ሕግና ነቢያት በሙሉ በእነዚህ ሁለት ትእዛዞች የተንጠለጠሉ ናቸው» በማለትም ጨምሮ ነግሮታል። የተሟላ የብሉይ ኪዳን ዕውቀት እንዳለው ብቻ ሳይሆን ብሉይ ኪዳንን በመተርጎም ረገድ ሥልጣን ያለው መሆኑን አሳይቶአል። የብሉይ ኪዳን ዋና ርዕሰ ጉዳይ ብቻ ሳይሆን፣ብሉይ ኪዳንን ለመተርጎም ቁልፉ እርሱ ራሱ በመሆኑ ይህ ሊያስገርመን አይችልም።

ስለ ክርስቶስ ምን ይመስላችኋል? የማንስ ልጅ ነው?

ጌታ ኢየሱስ ለፈሪሳውያን ሁለት ጥያቄዎች አቀረበላቸው። በብሉይ ኪዳን ተስፋ የተገባለት መሲሕ ማን እንደሆነና የማን ልጅ ነው ብለው እንደሚያስቡ ጠየቃቸው። «የዳዊት ልጅ» በማለት በመመለሳቸው ሁለተኛውን ጥያቄ በትክክል መልስዋል። «ስለ ክርስቶስ ምን ይመስላችኋል?» የሚለው የመጀመሪያውን ጥያቄ ግን አልመለሱም። እርሱ የዳዊት ልጅ ከመሆንም አልፎ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። እርግጥ ነው ከትውልድ ሐረጉና ሥጋን ከመልበሱ አንጻር የዳዊት ልጅ ነው፤ይሁን እንጂ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ መሆኑ እግዚአብሔርም ነው። የአሁኑም ሆነ ዘላለማዊ ሕይወታችን የሚወስነው፣ «ስለ ክርስቶስ ምን ይመስላችኋል?» ለሚለው ጥያቄ በምንሰጠው ትክክለኛ መልስ መሠረት ይሆናል።

ጌቴሴማኒ

ማቴዎስ 26:31-56

ጌቴሴማኒ ማለት፣ «የወይራ ዘይት መጭመቂያ» ማለት ነው። ይህ ቦታ ከኢየሩሳሌም ምሥራቅ፣ደብረ ዘይት ከሚባለው ተራራ ግርጌ የሚገኝ ሲሆን፣በቂድሮን ወንዝ ላይ ከሚያልፈው ድልድይ እጠገብ ነበር። ጌታ ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ለማረፍ፣ ለትምህርትና ለጸሎት ዘወትር ወደዚህ ቦታ ይመጡ ነበር። ኢየሱስና ዐሥራ እንዱ ደቀ መዛሙርት ከነበሩበት ከኢየሩሳሌም ተነሥተው ወደ ደብረ ዘይት፣ከዚያም በቂድሮን ወንዝ ድልድይ ተሻግረው ወደ ጌቴሴማኒ አትክልት ቦታ ገቡ። «ወደዚያ ሄጄ በምጸልይበት ጊዜ እናንተ እዚህ ተቀመጡ» (ቁ36) በማለት ከደቀ መዛሙርቱ ስምንቱን መግቢያው ላይ ተዋቸው። ጸሎት ከኢየሱስ ሕይወት ጋር በጣም የተያያዘ ነበር። ጴጥሮስንና ሁለቱ የዘብዴዎስ ልጆችን ይዞ ሄደ፤ይሁንከዝና ይጨነቅም ጀመር። «ነፍሴ እስከ ሞት ድረስ እጅግ እዝናለች፤ከእኔ ጋር በመትጋት እዚህ ቆዩ» እላቸው (ቁ38)።

እውነተኛው የእግዚአብሔር በግ ክብሉይ ኪዳን መሥዋዕቶች ሁሉ የተለየ ነበር፤ ምክንያቱም ሕይወቱን የሚሰጠው በራሱ ፈቃደኝነት በመሆኑ ነው። የብሉይ ኪዳን መሥዋዕት እንስሳት ራሳቸው የሚሰጡት በፈቃዳቸው እልነበረም። ክርስቶስ ግን የራሱ ምርጫ ነበረው፤ መሥዋዕትነቱም ፍቅር ላይ የተመሠረተ ሊሆን ይገባ ነበር። በሕይወቱ አንድ ደረጃ ላይ አስቃቂው የመስቀል ላይ ሞት፣የጎጢአት መሥዋዕት መሆን ይጠብቀዋል፤በዚህ በፈቃደኝነት መሥዋዕት በመሆን አገልግሎቱም ለሰው ልጆች መዋጀት መንገድን ያዘጋጃል።

ጊዜው ደረሰ

በጌቴሴማኒ የተቀበለው መከራ ለጎጢአት ቤዛ የመሆን መከራ ሳይሆን፣ምን ያህል መራራ ስቃይ እንደሚጠብቀው ሲያስብ የደረሰበት ስቃይ ነበር። ለጎጢአት ቤዛ የመሆን ሞት በፈቃደኝነት ተቀብሎአል። በጌቴሴማኒ

የተፈጸመውን በሚገባ ለመረዳት ቢያንስ ሁለት ሐቆችን ግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርብናል።

(ሀ) ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ነው፤ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ፣ የሥላሤ ሁለተኛ አካል ነው። የሚሆነውን ሁሉ ያውቃል። ምን ያህል ስቃይና መከራ እንደሚደርስበት ያውቃል። በእርሱ ላይ ሊደርስ ያለው ነገር ሳያስበው የሆነ ይመስል አያስገርመውም። ይህን ሁሉ በሚገባ ቢያውቅም፣ አምላክ እንደ መሆኑ መጠን ንጢአትን ይጠላል፤ ንጢአትን ይጸዩል። «እኛ በእርሱ ሆነን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንድንሆን፣ ንጢአት የሌለበትን እርሱን እግዚአብሔር ስለ እኛ ንጢአት አደረገው» የሚለውን የሐዋርያው የጳውሎስን ቃል በሚገባ መረዳት ለእኛ አስቸጋሪ ነው (2ኛ ቆሮንቶስ 5:21)። ንጹሕ ነፍሱ ለንጢአት መሥዋዕት ስትሆን ምን እንደ ተለማት በፍጹም መረዳት አንችልም።

(ለ) ክርስቶስ ለው ነው፤ በጌቲሴማኒ የምንመለከተው የኢየሱስ ክርስቶስን ለው መሆን ነው። ምን ያህል ስቃይና መከራ እንደሚጠብቀው ሊያውቅ የመስቀሉ ጣዕር አስፈራው። በጌቲሴማኒ ያደረበትን ስሜት ከዕብራውያን 5:7-9 ባለው እንመለከታለን፤ «ኢየሱስ በዚህ ምድር በኖረበት ዘመን ከሞት ሲያድነው ወደሚችለው ጸሎትና ልመናን ከታላቅ ጩኸትና ከእንባ ጋር አቀረበ፤ ፍጹም ትሑት ሆኖ በመታዘዙም ጸሎቱ ተለማለት። የእግዚአብሔር ልጅ ቢሆንም እንኳ ከተቀበለው መከራ መታዘዝን ተማረ፤ በዚህም ፍጹም ሆኖ ከተገኘ በኋላ፣ እርሱን ለሚታዘዙ ሁሉ የዘላለም ድነት ምክንያት ሆነላቸው»።

ለደቀ መዛሙርቱ የለጠው ማስጠንቀቂያ

ሦስት ጊዜ ከደቀ መዛሙርቱ ተለይቶ ሄደ፤ ሲመለስ ግን ተኝተው እገኛቸው። እነርሱም ቢሆኑ ከጥቂት ጊዜ በኋላ በታላቅ መከራ ውስጥ እንደሚያልፉ የተረዳው ኢየሱስ፣ «ወደ ፊተና እንዳትገቡ ትጉና ጸልዩ፤ መንፈስ ዝግጁ ነው ሥጋ ግን ደካማ ነው» በማለት አስጠነቀቃቸው (ቁ41)። ያለብትን ሁኔታ ለመገንዘብ መንፈሳዊ ትጋት ያስፈልጋል፤ በፊተና አሸናፊ ሆኖ ለመገኘትም መጸለይ ያስፈልጋል።

በመከራው ወቅት ደቀ መዛሙርቱ ከእርሱ ጋር አብረው መሆን ሲገባቸው ጌታ ኢየሱስ ውጣ ውረዱን ብቻውን ነበር የተጋፈጠው። መትጋትና መጸለይ ሲኖርባቸው ተኝተዋል። የሕክምና ባለሙያ የሆነው ሉቃስ ስለ

ኢየሱስ መከራ ሲጽፍ፣ «እጅግ ተጨንቆ በብርቱ ይጸልይ ነበር፤ ላቡም እንደ ደም ነጠብጣብ ወደ ምድር ይፈስ ነበር» ይላል (ሉቃስ 22:44)።

ጸሎቱ

«ጥቂት ዕልፍ ብሎ በግንባሩ በመደፋት፣ አባቱ ሆይ፤ ቢቻል ይህ ጽዋ ከእኔ ይለፍ፤ ነገር ግን እኔ እንደምፈልገው ሳይሆን፣ እንተ እንደምትፈለገው ይሁን ብሎ ጸለዩ» (ሉቃስ 26:39)። የሚጠብቀው የመስቀል ላይ ሞት እጅግ ዘግናኝ ከመሆኑ የተነሣ ቢቻል ሌላ የለው ልጆች መዳኛ መንገድ እንዲዘጋጅ ጸለዩ፤ ሆኖም ከእርሱ መሞት ውጪ ሌላ የመዳኛ መንገድ አልነበረም።

ለእግዚአብሔር ፈቃድ መገዛቱ

ለሁለተኛና ለሦስተኛ ጊዜ ባደረገው ጸሎት ሌላ የለው ልጆች መዳኛ መንገድ አስከሌለ ድረስ የእግዚአብሔር ፈቃድ ይፈጸም ዘንድ ጌታ ኢየሱስ ፈቃደኝነቱን ገለጸ። «አባት ሆይ፤ ይህ ሳልጠጣው የማያልፍ ጽዋ ከሆነ፣ ፈቃድህ ይፈጸም ብሎ ጸለየ» (ማቴዎስ 26:42)። በሦስቱም ጸሎቶች ለእግዚአብሔር አባቱ ፈቃድ ራሱን እንደሚያስገዛ ነበር የገለጸው፣ ስለዚህም ከነበረበት ፊተና በአሸናፊነት ወጣ። ዝንባሌው ለእግዚአብሔር የመገዛት፣ የአባቱ ፈቃድ እንዲፈጸም የመፈለግ ነበር። አሳልፎ የሚለጠው አየመጣ እንደ ሆነ ዐውቆ ደቀ መዛሙርቱን፣ «አሁንም ዐርፋችሁ ተኝታችኋል? እነሆ ሰዓቱ ተቃርቦአል፤ የለው ልጅ በንጢአተኞች እጅ ዐልፎ ይለጣል፤ ተነሡ እንሂድ፤ አሳልፎ የሚለጠኝም አየመጣ ነው» አላቸው (ማቴዎስ 26:45-46)።

የኢየሱስ ጠላቶች እንድ ለው ለመያዝ ያን ያህል ብዛት ያለው ሕዝብ ይዘው መምጣታቸው የሚገርም ነው። የካህናት አለቆችና የሕዝቡ ሽማግሌዎች ለይፍና ዱላ የያዙ ብዙ የሮም ወታደር ከጳሊሞስ ተልከውላቸዋል፤ በዚህ ላይ ደግሞ ለይፍና ዱላ የያዙ የቤተ መቅደሱ ጠባቂዎች ኢየሱስን ለመያዝ መጥተዋል። ኢየሱስ በፈቃደኝነት እጁን ስለሚሰጥ ይህ ሁሉ ሠራዊት ባላስፈለገም ነበር። እርሱን ለመያዝ ለመጡት ለዎች ማንነቱን አሳየ። እርሱ ሁሉን ቻይ አምላክ ነው። «ኢየሱስም የሚደርስበትን ሁሉ ዐውቆ ወጣና የምትፈልጉት ማንን ነው? አላቸው» (ዮሐንስ 18:4)።

የእግዚአብሔር ስም ሲጠራ ለሙ

«አነርሱም የናዝሬቱ ኢየሱስን አሉት። አርሱም እኔ ነኝ አላቸው። ኢየሱስም፣ አርሱ እኔ ነኝ ባለ ጊዜ ወደ ጌላ አፈግፍገው መሬት ላይ ወደቁ» (ዮሐንስ 18፡5-6) እኔ ነኝ የተሰኘው የእግዚአብሔርን ስም ሲጠራ ሰሙ። እስራኤልን ነጻ እንዲያወጣ በተላከ ጊዜ ሙሴ «ማን ላከኝ ልበላቸው፤ ስምህ ማነው? በማለት እግዚአብሔርን ጠየቀ። እግዚአብሔርም፡-እኔ ነኝ፤ እኔ ያለሁና የምኖር ነኝ» በማለት መለሰለት (ዘፀአት 3፡13-14)።

ሰእግዚአብሔር አባቱ ፈቃድ በመገዛቱ እንጂ ክርስቶስ ባልተያዘና ያ ሁሉ መከራ ባልደረሰበትም ነበር። «አንድ ገናም የምትፈልጉት ማንን ነው? ሲል ጠየቃቸው። አነርሱም የናዝሬቱን ኢየሱስን አሉት» (ዮሐንስ 18፡7)። በዚያ እደገኛ ሁኔታ ውስጥ ሆኖ እንኳ ያሰበው ሰራሱ ሳይሆን ለደቀ መዛሙርቱ ደኅንነት ነበር፤ «አርሱ እኔ ነኝ ብያችኋለሁ እኮ እኔን የምትፈልጉ ከሆነ፤ እነዚህ ይሂዱ ተውላቸው አለ፤ ይህ የሆነው፣ ከሰጠኸኝ ከእነዚህ አንድም አልጠፋብኝም ብሎ የተነገረው ቃል እንዲፈጸም ነው» (ዮሐንስ 18፡8-9)።

ተላልፎ መሰጠቱ

የይሁዳን ወንጀል በጣም አስከፊ የሚያደርገው ጌታን አላልፎ ለመስጠት የተጠቀመው ፍቅርን ሽፋን በማድረግ መሆኑ ነው። «ይሁዳም፣ እኔ የምሰመው አርሱ ነው ያዙት ብሎ ምልክት ሰጥቶአቸው ሰለ ነበር በቀጥታ ወደ ኢየሱስ ሄዶ መምህር ሆይ፣ ሰላም ለአንተ ይሁን በማለት ሰመው። ኢየሱስም ወዳጄ ሆይ፣ የመጣህበትን ፈጽም አለው። በዚህ ጊዜ ለዎቹ ቀርበው ኢየሱስን ያዙት፣ አሰሩትም» (ማቴዎስ 26፡48-50)። ጌታ ማንኛውንም ነገር በትዕግሥት ለመቀበል ተዘጋጅቶአል፤ ጴጥሮስ ግን እንደዚያ አልነበረም። የጌታን መያዝና መታሠር ጴጥሮስ በትዕግሥት መቀበል አልፈለገም። በለው አስተሳሰብ ጀግና ሊያሰኝ የሚችል እርምጃ ወስደ፤ እርምጃው ጌታንም ሆነ ደቀ መዛሙርቱን ሌላ አማራጭ እንዲፈልጉ የሚያደርግ ነበር። «ሰይፍ ይዞ የነበረው ስምዖን ጴጥሮስም፣ ሰይፉን መዞ የሊቀ ካህናቱን እገልጋይ ቀኝ ጆሮ ቆረጠ፤ የእገልጋዩም ስም ማልኮስ ይባል ነበር። ኢየሱስም ጴጥሮስን ሰይፍህን ወደ ሰገባው መልሰ! አብ የሰጠኝን ጽዋ አልጠጣምን? አለው» (ዮሐንስ 18፡10-11)። ጌታ ተአምር በማድረግ የዚያን እገልጋይ ጆሮ ባይፈውስ ኖሮ ሮማዊው አዛዥና አብረውት የነበሩ

ወታደሮች ኢየሱስን ይዘው ከሄዱ በጌላ ጴጥሮስ መንግሥት ላይ በማመፅ ወንጀል ይጠየቅ ነበር። ጌታ ኢየሱስ ለጠላቶቹ ፍቅሩን አሳየ፤ መለኮታዊ ኃይሉንም አሳየ፤ «ኢየሱስ ግን፣ ተው! እዚህ ድረስም ፍቀዱ አለ፤ የሰውየውንም ጆሮ ዳሶ ፈወሰው» (ሉቃስ 22፡51)።

ጌታ ጴጥሮስን ገሠጸ

«ካስፈለገ አባቴን ብጠይቀው ከዐሥራ ሁለት ክፍለ ሠራዊት የሚበልጡ መላእክት የማይለድልኝ ይመስልሃልን?» (ማቴዎስ 26፡53)። አስከዚህ ድረስ ጴጥሮስ የጌታን መለቀል ላይ መሞት አስፈላጊነት አልተቀበለም ነበር። አንድ የሮም ክፍለ ሰራዊት ስድስት ሺህ ወታደሮች ነበሩት፤ ይሁን እንጂ አንድ መልእክ ብቻ ኢየሱስን ለመያዝ የመጡ ወታደሮችን በሙሉ ማጥፋት ይችላል ነበር። ከፍተኛ ገደል ያለውን ሠራዊት ለመግለጽ በዚህ ዓይነቱ አነጋገር መጠቀም የተሰመደ ስለ ነበር ጌታ የተጠቀመውም ሕዝቡ በተላሉ መረዳት በሚችሉበት በዘመኑ ቋንቋ ነበር። ይሁን እንጂ ኢየሱስ አንድ መልእክ እንኳ ሳያስፈልገው ከአንደበቱ በሚወጣ ቃል ብቻ ያን ሁሉ ወታደር መደምሰስ ይችላል ነበር።

በኢየሱስ ላይ የሆነው ሁሉ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ፍጻሜ ነበር፤ «ይህ ቢሆን ደግሞ ቅዱሳት መጻሕፍት ይሆናል ያሉት ነገር እንዴት ይፈጸማል?» (ማቴዎስ 26፡54)። ሁሉም እየተፈጸመ ያለው በቅዱሳት መጻሕፍት በተነገረው ትንቢት መሠረት እንደ ነበር አርሱ ራሱ አረጋግጦአል፤ «ነገር ግን ይህ ሁሉ የሆነው ነቢያት በቅዱሳት መጻሕፍት የተናገሩት ይፈጸም ዘንድ ነው። በዚያን ጊዜ ደቀ መዛሙር ሁሉ ጥለውት ሸሸ» (ማቴዎስ 26፡56)።

ኢየሱስ በአይሁድ ሽንጎ ፊት ለፍርድ መቅረቡ

ማቴዎስ 26:57-27:2

እንደ እውነቱ ከሆነ ኢየሱስ ሽንጎ ፊት የቀረበው ሞት ለወሰንበት ለመስማት እንጂ፣ ትክክለኛ ፍርድን በመጠበቅ አልነበረም። ሽንጎ ፊት የቀረበው ለማስመሰል ብቻ ነበር። ከእግዚአብሔር የተሰጠ በመሆኑ የአይሁድ ሃይማኖት በጣም ጥሩ ቢሆንም፣ ክፉዎች ግን መጠቀሚያ ለማድረግ ያጣምሙታል። የኢየሱስን ቃል ለመስማትና የሚያደርጋቸው ተአምራትን ለማየት ብዙ ሕዝብ እየተከተለው ነበር፤ ይህን የተመለከቱ የሃይማኖት መሪዎች ቅናት አድርገውታል፤ በዚህ ከቀጠለ የእነርሱ ሃይማኖት መሪነት ችግር እንዳይገጥመው ስጋት ገብቶአቸዋል። ስለዚህም ኢየሱስን ለማስወገድ አንድ ዓይነት ዘዴ መፍጠር ነበረባቸው።

የሕዝቡን ተቃውሞ ያነሣቸዋል ብለው ስለ ፈሩ በፋሲካ በዓል ሰሞን ኢየሱስን መግደል አልፈለጉም፤ እሳልፎ የሚሰጠው ይሁዳ ከመጣ በኋላ ዕቅድ አወጡ (ማቴዎስ 26:5)። አደገኛ ወንበዴ የሚይዙ ይመስል ሰይፍና ቆመጥ በመያዝ ኢየሱስን ለመያዝ ወደ ጌቴሴማኒ አትክልት ሰፍራ ሄዱ። ኢየሱስ ላይ አንዳች በደል ለማግኘት የሚቻላቸውን ሁሉ ሊያደርጉ ኖረዋል። በመጀመሪያ ወደ ሐና ወሰዱት፤ ሐና በዚያ ዓመት ሊቀ ካህናት የነበረው ቀዳሩ አማች ነበር። በሙሴ ሕግ መሠረት ከእርሱ የዘር ሐረግ የሆነ ሊቀ ካህን እስኪሞት ድረስ ሥልጣኑን እንደያዘ ይኖር ነበር። ጌታ ኢየሱስ በዚህ ምድር ባገለገለበት ዘመን ግን ሊቀ ካህናቱ የሚመረጠው በሮም መንግሥት ነበር። ሐና ከሃያ ዓመት በላይ በሊቀ ካህንነት ቆይቶአል፤ አማች ቀዳሩን ጨምሮ አምስት ልጆቹ ተራ በተራ ሥልጣን ይዘው ነበር። ምንም እንኳን ሮማውያን ቢሸሩትም በዚያ ጊዜ ሥልጣኑን እንደ ያዘ ነበር። ከሉቃስ 3:2 ደግሞ ሁለት ሊቀ ካህናት በአንድ ጊዜ ሥልጣን ላይ እንደ ነበሩ እናነባለን፤ በሙሴ ሕግ መሠረት ግን ይህ ጨርሶ አይፈቀድም ነበር። ከሐዋርያት ሥራ 4:6 እንደምንመለከተው ቤተ ክርስቲያን ሰደት ላይ በነበረች ጊዜ ሐና ሊቀ ካህናት እንደ ነበር

ተጠቅሶአል፤ ቀዳሩ ግን የሊቀ ካህናት ትውልድ ሐረግ እንደ ነበረው ብቻ ነበር የተጠቀሰው።

የአይሁድ ሽንጎ ሊቀ ካህናቱን፣ ጸሐፍትና የሕዝብ ሽማግሌዎችን ጨምሮ ለባ ሰዎችን ያቀፈ መማከርት ጉባዔ ሊሆን፣ በበላይነት የሚመራው ራሱ ሊቀ ካህናቱ ነበር። ጌታ ኢየሱስ ሰፍርድ የቀረበው ሌሊት ነበር-

- (1) በሊቀ ካህናቱ ቤት በሐና እማካይነት፣
- (2) ቀዳሩና የአይሁድ ሽንጎ አባሎች በቀዳሩ ቤት፣
- (3) ንጋት ላይ የአይሁድ ሽንጎ ቤተ መቅደሱ ውስጥ ስብሰባ ተቀመጠ (ሱቃስ 22:66)።

ይህ ሁሉ ሕገ ወጥ አሠራር ነበር፤ ምክንያቱም በአይሁድ ሕግ መሠረት አንድ እስረኛ ሌሊት ለፍርድ አይቀርብም፤ ፍርዱ ከመተላለፉ በፋት በመሐል የአንድ ቀን ጊዜ ሊኖር ይገባ ነበር፤ ፍርድ የሚተላለፈው በአይሁድ ሽንጎ መስብሰቢያ አዳራሽ ብቻ መሆን ነበረበት።

በሐና ቤት፣ (ዮሐንስ 18:13,19:24) ጌታ ኢየሱስን ወደ ሐና ቤት የወሰዱት ሰጥያቂና ምናልባት እርሱን ለመክሰስ የሚያስችላቸውን ምክንያት ለማግኘት በማሰብ ነበር። ሐና ስለ ደቀ መዛሙርቱና ስለሚያስተምረው ትምህርት ጠየቀው። ጌታም ከጥያቄው በስተጀርባ የነበረውን ስውር ዓላማ ስለሚያውቅ ምንም ምስጢር የሆነ ነገር እንዳልነበረና ሁሉንም ያደረገው በግልጽ እንደ ነበር ተናገረ። ብዙ ሕዝብ መስማት በሚችልበት በመቅደሱ ውስጥ ነበር ያገለገለው። «ለምን እኔን ትጠይቀኛህ? የሰሙኝን ጠይቃቸው፤ እነሆ የተናገርሁትን እነርሱ ያውቃሉ» አለ (ዮሐንስ 18:21)። «ኢየሱስ ይህን በተናገረ ጊዜ፣ አጠገቡ ቆመው ከነበሩት ሎሌዎች አንዱ፣ ስለሊቀ ካህናቱ የምትመልሰው እንዲህ ነው? ብሎ በጥፊ መታወ። ኢየሱስም ክፉ ተናግሮ ከሆነ ክፉ መናገሪን መስክር፤ እውነት ከተናገርሁ ግን ለምን ትመታኛህ? አለው። ሐናም ኢየሱስን ታስሮ እንዳለ ወደ ሊቀ ካህናቱ ቀዳሩ ላከው» (ቁጥር 22-24)።

በሐና ቤት፣ በአይሁድ ሽንጎ አባሎች ፊት፣ (ማቴዎስ 26:57-68) የአይሁድ ሽንጎ አባሎች ኢየሱስን ለመግደል ሢራ ማውጣትን የጀመሩት አልዓዛር ከሞት ከተነሣ ብዙም ሳይቆይ ነበር። በዚህ ከባድ ወንጀል መሳተፍ ያልፈለጉ ጥቂት ሰዎች ነበሩ። በዚህ ጊዜ ነበር ቀዳሩ፣ «እናንተ እኮ ምንም አታውቁም! ሕዝቡ ሁሉ ከሚጠፋ ስለ ሕዝቡ አንድ ለው ቢሞት የሚሻል

መሆኑን አታስተውሉምን?» በማለት የተናገረው (ዮሐንስ 11:49-50)። ኢየሱስ ስሮም መንግሥት ይህን ያህል የሚያስጋ ለው አልነበረም። ይሁን እንጂ የሊቀ ካህናቱ እነጋገር ሌላ የሚያስተላልፈው መልእክት ነበረው። ሐዋርያው ዮሐንስ ይህን በተመለከተ እንዲህ ይላል፡- «ይህን ያለው ከራሱ አልነበረም፤ ነገር ግን በዚያች ዓመት ሊቀ ካህናት እንደመሆኑ፤ ኢየሱስ ለአይሁድ ሕዝብ እንደሚሞት ትንቢት መናገሩ ነበር፤ ለዚያም ሕዝብ ብቻ ሳይሆን፤ የተባበሩትን የእግዚአብሔር ልጆች በአንድነት ለመስብሰብ ነው። ከዚያን ቀን ጀምሮም፤ ሊገድሉት አሄዱ» (ዮሐንስ 11:51-53)።

እርሱ ራሱ ሳይውቀው ቀያፋ ጌታ ኢየሱስ የገጢአት መሥዋዕት በመሆን እንደሚሞት አመለከተ። የብሉይ ኪዳን መሥዋዕቶች፤ መስቀል ላይ በመሞት እውነተኛ የገጢአት ቤዛ የሆነው ክርስቶስን የሚያመለክቱ ጥላዎች ነበሩ። በሥርዐቱ መሠረት የመሥዋዕቱ በግ እንከን ወይም ነውር የሌለበት እንዲሆን ይገባ ነበር (ዘፀአት 12:5-6)። ምናልባት አንዳች ጉድለት ቢኖረው እንኳ እስኪታይ ድረስ እስራኤላውያን የመሥዋዕቱን በግ ለአራት ቀን ያቆዩት ነበር። በሐና እና ቀያፋ ፊት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ላይ የሆነውም ይኸው ነበር። በአስተሳሰብ ጠማማ የነበረው ቀያፋ ኢየሱስ የአንድ ዓይነት አደገኛ ቡድን መሪ ይመስል በሐሰት ሊናገር ዝም ማለት አልፈለገም። በመቅደስ ያገለገለው ብዙ ምስክሮች ባሉበት ነበር። ይሁን እንጂ በሚከተሉት ምክንያቶች ጌታ በቀያፋ ፊት ስለ ራሱ መሟገት አልፈለገም።

(ሀ) በመጀመሪያ ደረጃ፤ የሃይማኖት መሪዎቹ እርሱ ላይ የሚመለከሩ ለዎች ማግኘት ባለ መቻላቸው ለራሱ መከራከር አልነበረበትም። «በዚህ ጊዜ የካህናት አለቆችና የአይሁድ ሸንጎ በሙሉ ኢየሱስን ለማስገደል የሐሰት ማስረጃ ይፈልጉ ነበር፤ ብዙ የሐሰት ምስክሮች ቢቀርቡም በቂ ማስረጃ አላገኘውም» (ማቴዎስ 26:59-60)። በኋላ ግን ሁለት ለዎች ቀርበው፤ «ይህ ሰው የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ አፍርሼ በሦስት ቀን ውስጥ መልሼ ልሠራው እችላለሁ ብሎአል በማለት ተናገሩ» (ማቴዎስ 26:60-61)። ጌታ ኢየሱስ የተናገረው ግን ከዚህ በጣም የተለየ ነበር። የተናገረው ስለ ራሱ አካል እንጂ ስለ ቤተ መቅደሱ አልነበረም።

ኢየሱስ ማንነቱን መካድ አይችልም፤ እውነቱን ቢናገርም እንደሚፈረድበት ያውቃል። ይሁን እንጂ ለሰ ማንነቱ ከመናገር አልፎ፤ የእግዚአብሔር ልጅ

የተሰኘ መጠሪያው ምን እንደሆነም ማብራሪያ ሰጥቶአል። የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ሊናገር፤ እርሱ ራሱ አምላክ እንደሆነ፤ የእግዚአብሔር ጋር ዕኩል እንደሆነ መናገሩ እንደ ነበር ነው አይሁድ የተረዱት፤ የእግዚአብሔርን በመሳደብ የከሰሱትም በዚህ ምክንያት ነበር። በዚህ ጊዜ ኢየሱስ ማንነቱን በተመለከተ ለጥርጥር ምንም ስፍራ አልተወምኗልም፤ ከነቢዩ ዳንዔል ትንቢት በመጥቀስ (7:13-14)፤ ጠላቶቹን ድል ለማድረግና በዚህ ምድር ለመግዛት ክርስቶስ በጎይልና በሥልጣን እንደሚመጣ ተናገረ። ለንግግሩ አጽንዖት ለመስጠት ለብዓዊነቱን ለሰሚያመለክት መጠሪያው በማንሣት እንደ ሰው ልጅ የተነገረበትንም ትንቢት አመልክቶአል። ከሞት ተነሥቶ ሁሉን በሚችል አምላክ ቀኝ ሥልጣን ይይዛል፤ በኋላም በሰማይ ደመና ታቺቦ ይመጣል። ኢየሱስ እየተናገረ ያለው ለሐና በጣም ግልጽ ነበር፤ «በዚህ ጊዜ ሊቀ ካህናቱ ልብሱን ቀዶ በእግዚአብሔር ላይ የሰድብ ቃል ተናግሮአል፤ ከዚህ ሌላ ምን ምስክር ያስፈልገናል? በእግዚአብሔር ላይ የሰድብ ቃል መናገሩን እናንተው ራሳችሁ ስምታችኋል አላቸው» (ማቴዎስ 26:65)። ማንኛውም ሰው እግዚአብሔር ነኝ ብሎ ቢናገር ስድብ ይሆንበታል፤ ኢየሱስ ግን በእርግጥ እግዚአብሔር ስለ ነበር እንደ ማንኛውም ሰው አይደለም። እውነቱን መናገሩ እንጂ መሳደቡ አልነበረም። ቀያፋ ለጸሐፍት ለሕዝቡ ሽማግሌዎች «ምን ይመስችኋል? አላቸው፤ እነርሱም ሞት ይገባዋል! ብለው መለሱ» (ቁ 66)።

ቀያፋ ልብሱን ቀደደ። ይህን ያደረገው ምን ያህል እንደ ተናደደና የሚያቀርበውን ክስ ለማጠናከር ነበር። ያም ሆኖ ግን የሙሉ ሕግ ሊቀ ካህኑ ልብሱን እንዳይቀድድ ይከለክል ነበር (ዘሌዋውያን 21:10)።

(ለ) ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለቀረበበት ክስ ሁሉ ማከራከሪያ ማቅረብ ያልፈለገበት ሁለተኛው ምክንያት የእርሱ መሥዋዕት መሆን ፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተና፤ ይህንንም ክስ በትዕግሥት መቀበል ስለ ነበረበት ነው። ይህን በማድረጉም፤ «ተጨነቀ፤ ተሠቃየም፤ ነገር ግን አፋን አልከፈተም፤ እንደ ጠቦትም ለፅርድ ተነዳ፤ በሸላቾቹ ፊት ዝም እንደሚል በግ አፋን አልከፈተም» በማለት የተነገረው ትንቢት ተፈጸመ (ኢሳይያስ 53:7)።

ኢየሱስን መክለስ የሚችልበት ምንም መሠረት ያለው ነገር ባለማግኘቱ ቀያፋ ተበላጩ፤ «በዚህ ጊዜ ሊቀ ካህናቱ ተነሥቶ በመቆም፤ እነዚህ ሰዎች ለሚመስክሩብህ ሁሉ ምንም መልስ አትለጥምን? አለው። ኢየሱስ ግን ዝም

አለ»(ማቴዎስ 26:62-63):: ኢየሱስ ላይ ወንጀል ማግኘት የሚችለው ስለ ማንነቱ እንዲናገር በማድረግ ብቻ ሊሆን እንደሚችል ቀያፋ አስቦአል:: አስከዚያ ጊዜ ድረስ ኢየሱስ ማንነቱን የገለጸው በሕይወቱ በባሕርዩና በሥራው ነበር:: እርግጥ ነው፤ እርሱ ማን እንደሆነ ለደቀ መዛሙርቱ ቢነግራቸውም ለማንም እንዳይናገሩ አስጠንቅቆአቸው ነበር (ማቴዎስ 17:9):: «ኢየሱስ ግን ዝም አለ:: ሊቀ ካህናቱም፤በሕያው እግዚአብሔር ስም እስምንህለሁ፤አንተ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆን ንገረኝ አለው» (ማቴዎስ 26:63):: ለክስ የቀረበ ሰው በሕጉ መሠረት መልስ መስጠት ነበረበት:: ኢየሱስም ለሕጉ በመታዘዝ መልስ መስጠት ነበረበት:: ኢየሱስ የለጠው መልስ እርሱ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነበር:: «ኢየሱስም፤ አንተው ራስህ ብለሽዋል፤ ነገር ግን ለሁላችሁም ልንገራችሁ፤ወደ ፊት የለው ልጅ በጎያሉ ቀኝ ተቀምጦ በሰማይ ደመና ሊመጣ ታዩታላችሁ አለው» (ቁ 64)::ምንም እንኳ እርሱ ባያውቀውም ቀያፋ ልብሱን የቀደደ ጊዜ የሊቀ ካህናት ዘመን እያበቃ እንደሆነ፤የአሮን ክህነት ሥርዐትም ለክርስቶስ ክህነት ሥርዐት መንገድ መልቀቅ እንደነበረበት ተምሳሌታዊ በሆነ መልኩ እያመለከተ ነበር:: ከዚያ በኋላ የሆነው በጣም አላፋሪና ክፍተኛ የፍትሕ መዛባት የታየበት ነበር፤ «በዚህ ጊዜ ፊቱ ላይ እየተፋ በጡጫ መቱት፤ሌሎችም በጥፊ እየመቱት ክርስቶስ ሆይ፤ማነው የመታህ? አስቲ ትንቢት ንገረኝ! አሉት (ቁ 67-68):: ንጋት ላይ ሽንጎው ያደረገው ስብሰባ

«በነጋም ጊዜ፤የሕዝብ ሽማግሌዎች፤የካህናት አለቆችና ጸሐፍት ተሰበሰቡ፤ኢየሱስንም በሽንጎአቸው ፊት አቀረቡት» (ሉቃስ 22:66):: ይህ ስብሰባ ሕገ ወጥ በሆነ መንገድ ሌሊት ለተደረገው ስብሰባ ሕጋዊ ሽፋን ለመስጠት የተደረገ ነበር:: ያም ሆኖ እንኳ አሁንም ሕገ ወጥ ነው፤ ምክንያቱም በበዓል ቀን ሽንጎው ችሎት መለየም እንደሌለበት የአይሁድ ሕግ ስለሚከሰክል ነው::

ኢየሱስ ለፍርድ በጴላሞስ ፊት መቅረቡ

ማቴዎስ 27:1-2,11-31::

በኔታ ኢየሱስ ክርስቶስ ላይ በመፍረድ ሌሊቱን ሙሉ ካሳለፉ በኋላ የካህናት አለቆችና የሕዝቡ ሽማግሌዎች እንዴት እንደሚያስገድሉት መመካከር ጀመሩ (ማቴዎስ 27:1) ጠዋት በማለዳ መስብሰባቸው ሁለት ዓላማዎች ነበሩት::

(ሀ) ሕገ ወጥ አሠራራቸውን ሕጋዊ ሽፋን ለመስጠትና ሌሊቱን ክርስቶስ ላይ የፈጸሙት በሕጉ መሠረት የተደረገ ለማስመሰል፤

(ለ) ኢየሱስን ለማስገደል የሚያስችላቸውን ሄራ ለመጠንሰስ፤ ምክንያቱም በዚያ ዘመን አይሁድ በማንም ላይ የሞት ፍርድ እንዳያስተላልፉ በሮም ሕግ ተክልክሎ ነበር:: የሞት ፍርድ ማስተላለፍ የሚችሉት የሮም ባለሥልጣኖች ብቻ ነበሩ::

እነዚህ ሐቆች ኢየሱስ የተገደለበትን ሁኔታ በመወሰንና የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ተፈጻሚ እንደሆኑ በማድረግ ረገድ የራላቸው ድርሻ ነበራቸው::መዝሙር 22 ኢየሱስ የሚሞተው በቅስላት እንደ ሆነ የሚያመለክት ትንቢት ይዘአል:: አይሁዳውያን ወንጀል የፈጸሙውን ሰው የሚገድሉት በድንጋይ ቀጥቅጠው ሊሆን፤በለቅላት መግደልን ያስተዋወቁ ግን ሮማውያን ነበሩ፤በለቅላት የሚገደሉት ባሪያዎች፤መንግሥት ላይ ያመፁና ዘራፊዎች ብቻ ነበሩ:: ኔታ ኢየሱስ በዘራፊው በበርባን ቦታ እንደ ወንጀለኛ ተለቀሰ:: «አኔ ግን ከምድር ከፍ ከፍ ባልሁ ጊዜ ሰውን ሁሉ ወደ ራሴ እስባለሁ» (ዮሐንስ 12:32)::

አይሁድ ኢየሱስን አሥረው ወደ ሮማዊው ባለ ሥልጣን ወደ ጴላሞስ ወለዱት፤የሞት ፍርድ የማስተላለፍ ሥልጣን ያለው ይኸው ሮማዊ ባለሥልጣን ነበር:: ጴላሞስ የሚኖረው በቂሣርያ ቢሆንም ለፋሊካ ሰሞን ወደ ኢየሩሳሌም መጥቶ ነበር::

በጴላሞስ ፊት ያሳዩት ግብዝነትና ጋጠ ወጥነት

ችሎት የሚለየመው ከጥዋቱ ሦስት ሰዓት ቢሆንም ጸላጦስ ግን እይሁድን ደስ ለማለገጥ ከመደበኛው ሰዓት ቀደም ብሎ እንዲጀመር አደረገ። ምንም እንኳ ይህ ውለታ ቢደረግላቸውም እይሁድ ግን ወደ ፕራይቶሪየም ማለት ፍርዱ ወደሚሰጥበት አዳራሽ መግባት አልፈለጉም፤ ምክንያቱም አዳራሹ የአሕዛብ መስብሰቢያ እንደ መሆኑ መጠን ወደዚያ በመግባት ለፋሲካ በዓል ረከሰው እንዳይገኙ በማለብ ነበር። ብዙ ወንጀሎች ሲሠሩ ምንም ያልመሰላቸው ሰዎች አሁን ግን እንዳይረክሱ በማለብ አዳራሽ ውስጥ መግባት አልፈለጉም!

እይሁድ ከጸላጦስ የሚፈልጉት ትክክለኛ ፍርድ ወይም ፍትሕ አልነበረም። ዋናው የእነርሱ ፍላጎት ኢየሱስ ላይ የሞት ፍርድ እንዲፈርድና በእርሱ ትእዛዝ የተፈጸመ ለመሆኑ ጎሳፊነቱን እንዲወስድ ብቻ ነበር። «ሰለዚህም ጸላጦስ ወደ እነርሱ መጥቶ፤ በዚህ ሰው ላይ የምታቀርቡት ክስ ምንድን ነው? ብሎ ጠየቃቸው» ኢየሱስ በስቅላት መቀጣት ያለበት ለምን እንደሆነ ማወቅ ፈልጎአል። እይሁድ ተጨባጭ የሆነ ክስ ማቅረብ አልቻሉም፤ ይሁን እንጂ በጋጠ ወጥነት፤ «ይህ ሰው ወንጀለኛ ባይሆን ኖሮ፤ አንተ ፊት ባላቀረብነውም ነበር ብለው መሰሉለት» (ዮሐንስ 18፡29-30)። እንደ ዳኝነቱና በርም ሕግ መሠረት ጸላጦስ እንዲህ ያለውን ሐሳብ መቀበል እንደሌለበት ያውቃል። እርሱ ግን ኢየሱስን ነጻ ከመልቀቅ ይልቅ፤ «አንተ ራሳችሁ ወስዳችሁ በሕጋችሁ መሠረት ፍረዱበት አላቸው» (ቁ 31)። ማንም ላይ የሞት ፍርድ የመፍረድ ሥልጣን እንደሌላቸው ስለሚያውቁ፤ «እኛም በማንም ላይ የሞት ፍርድ ለመፍረድ መብት የለንም አሉት» (ቁ 31)። እኔ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ ይላል በማለት ያቀረቡትን ክስ ጸላጦስ መቀበል አለመፈለጉን እይሁድ ዐውቀዋል። ሃይማኖታዊ ጉዳዮቻቸውን ይዘው እርሱ ፊት በመቅረባቸው ጸላጦስ ንቅላቸዋል። ስለዚህም የካህናት አለቆችና የሕዝቡ ሽማግሌዎች ክስን ከሃይማኖትነት ወደ ፖለቲካነት መለወጥ እንዳለባቸው አለቡ። ስለዚህም «እንዲህ እያሉ ይከሰሱት ጀመር፤ ይህ ሰው ሕዝባችንን ሲያስት፤ ለቁሣር ግብር እንዳይከፈል ሲከለክል፤ ደግሞም፤ እኔ ክርስቶስ ንጉሥ ነኝ ሲል አገኘነው» (ሉቃስ 23፡2)። «አንተ የእይሁድ ንጉሥ ነህን?» በማለት ጸላጦስ ኢየሱስን ጠየቀው (ዮሐንስ 18፡33)። ኢየሱስም፤ «አንተው እንዳልኸው ነው ሲል መሰለሁት» (ማቴዎስ 27፡11)።

የእይሁድ ንጉሥ ነኝ ይላል ተብሎ ተከሰሰ

የእይሁድ ንጉሥ ነኝ ይላል በማለት ኢየሱስን መክሰላቸው የመንግሥት ግልበጣ ማድረግ እየሞከረ ነው፤ ይህ ሰው ለርም መንግሥት ትልቅ አደጋ ስለሆነ በአፋጣኝ ይገደል ማስታቸው ነው። እይሁድ ለምን ኢየሱስን ማስገደል እንደሚፈልጉ ጸላጦስ በሚገባ ተረድቶ ነበር። ዋናው ምክንያት ቅናት ነበር። ጸላጦስ ከኢየሱስ በተመለከተው አርጋታና ጨዋነት በጣም ተገርሞ አልፎ በመፀኛ እንዳልነበረም እርግጠኛ ነበር። ይልቁንም፤ በተቃራኒው ጨዋነትን ነበር ያሳየው፤ የተቀረበበት ክስ ውሸት መሆኑን ማስተባበልና ተንኮላቸውን ማጋለጥ ሲችል እርሱ ግን ዝም አለ።

የእርሱ መንግሥት መንፈሳዊ እንጂ ምድራዊ አለመሆኑን ለጸላጦስ ሲናገር ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «የእኔ መንግሥት ከዚህ ዓለም አይደለም፤ ቢሆንም ኖሮ እይሁድ እንዳይዙኝ ሉሌዎቼ በተከላከሉልኝ ነበር፤ እኔሁን ግን መንግሥቴ ከዚህ አይደለም» (ዮሐንስ 18፡36)። ጸላጦስ መልሶ፤ «ታዲያ፤ ንጉሥ ነህ ማለት ነዋ! አለ። ኢየሱስም እኔ ንጉሥ እንደሆንሁ መናገርህ ትክክል ነው፤ የተወለድሁት፤ ወደዚህም ዓለም የመጣሁት ስለ እውነት ለመመስከር ነው፤ ከእውነት የሆነ ሁሉ ይለማኛል አለው» (ዮሐንስ 18፡37)።

ጸላጦስ፤ «እውነት ምንድነው?» በማለት ጠየቀ። መልስ እስኪሰጠው ድረስ ግን አልጠበቀም። ክርስቶስ እውነት ነው፤ ስለ እውነት፤ የሰው ልጅ ስላለበት መንፈሳዊ ሁኔታ፤ ስለ እግዚአብሔር ፍቅርና ስለ መዳን መንገድ ለመመስከር ወደዚህ ዓለም መጣ።

«እውነት ምንድነው?» በማለት ከጠየቀ በኋላ ጸላጦስ ወዲያውኑ ወደ ፕራይቶሪየም ማለት የፍርዱ አዳራሽ ወደ ነበረበት ቦታ ተመልሶ ለእይሁድ፤ «በዚህ ሰው ላይ ምንም የሚያስከስስ በደል አላገኘሁበትም» አላቸው። ገጹሕ ሰው መሆኑን ራሱ ከመሰከረ፤ እንደ ዳኛ ጸላጦስ ኢየሱስን በነጻ ማለናበት ይገባው ነበር። እርሱ ግን ወላወለ መወሰን የነበረበት እርሱ ብቻ ነበር። ክርስቶስን በተመለከተ ማድረግ የነበረበት ባለማድረጉ ጸላጦስ ፍትሕ አጉድሏል።

ሐቁ ኢየሱስ ክርስቶስን በተመለከተ ጸላጦስ ምንም አለማድረጉ ነው። ምንም እንኳ በዳኝነት ወንበር ላይ ቢቀመጥም፤ ጎሳፊነቱን ወደ ሌሎች

ማዞር በመፈለጉ በደል ፈጽሞአል። «እናንተ ራሳችሁ ወስዳችሁ በሕጋችሁ መሠረት ፍረዱበት» በማለት ቀደም ሲል ለአይሁድ ተናግሮ ነበር። ይሁን እንጂ ያንን ለማድረግ ፈቃደኛ አልሆኑም። ቀጥሎ ደግሞ ሌላ አማራጭ በማቅረብ ጴጥሎስን አይሁዳውያንን ደስ ማለኝትና ኢየሱስንም ነጻ ማውጣት ፈለገ። ይህ አማራጭ የሚያዋጣ ባይሆንም፣ አራት ጊዜ መክራ አድርጎአል።

የመጀመሪያው አማራጭ። የመጣው ከገሊላ መሆኑን ሲለማ ጴጥሎስ ኢየሱስን ወደ ሄሮድስ ሰደደው። ይህም የሚያዋጣ አልሆነም፤ምክንያቱም ሄሮድስ ኢየሩሳሌም ላይ በተፈጸመ ጉዳይ የመወለን ሥልጣን አልነበረውም። ገላፊነቱን ወደ ሌላ ለማዞር ጴጥሎስ ያደረገው መክራ አልተሳካለትም፤ኢየሱስ እንደ ገና ወደ እርሱ ተመለሰ።

ሁለተኛው አማራጭ።ገዱሁን እስረኛ በስቅላት እንዲቀጣ ከመፍረድ ይልቅ ጴጥሎስ ገርፎ ሲለቀው ፈለገ። «እንደምታዩት ይህ ሰው ለሞት የሚያበቃ ምንም ነገር አልፈጸመም፤ስለዚህ ቀጥቼ አፈታዋለሁ» በማለት አይሁድን ማግባባት ሞክረ (ሉቃስ 23፡16)። ይህም ቢሆን አላዋጣም፤ምክንያቱም የሃይማኖት መሪዎቹ ናፍቆትና ፍላጎት ኢየሱስ በሞት ሲቀጣ ማየት ብቻ ነበር።

ሦስተኛው አማራጭ።ጴጥሎስ ለአይሁድ እንዲህ አለ።«በፋሲካ አንድ እስረኛ እንድፈታላችሁ ልማድ አላችሁ፤ስለዚህ የአይሁድን ንጉሥ እንድፈታላችሁ ትፈልጋላችሁ? እነርሱም እንደ ገና በመጮኽ እርሱን አይደለም! በርባንን ፍታልን! አሉ። በርባን ግን ወንበዴ ነበረ» (ዮሐንስ 18፡39-40)።

እራተኛው አማራጭ። ጴጥሎስ ኢየሱስን ወስዶ አስገረፈው (ዮሐንስ 19፡1)። በዚህ ጊዜ ግን ዓላማው ግርፋቱ ለስቅላቱ ምትክ እንዲሆን በማለብ ሳይሆን፤በግርፋት የተተለተለ አካሉን ሲያዩ ርሳራጌ ያድርባቸዋል፤ግርፋት ምን ያህል ከባድ እንደሆነ ይረዳሉ ብሎ በማለብ ነበር። ክርስቶስ 600 ወታደሮች ወደ ነበሩበት ካምፕ ተወሰደ፤ እነርሱም የተለያዩ ግፍ ፈጽመውበታል። «ወታደሮቹም የእሾክ አክሊል ጎንጉነው በራሱ ላይ እደረጉ፤ሐምራዊ ልብስም አለበሉት፤እየተመላለሱም፤የአይሁድ ንጉሥ ሆይ፤ለላም ለአንተ ይሁን እያሉ በጥሬ ይመቱት ነበር» (ዮሐንስ 19፡2-3)። የሮማውያን መግረፊያ ጅራፍ ከማንኛውም ሰውን ከማስቃደም መሣሪያ ይልቅ እጅግ የሚያስቅቅና ጭካኔ የሞላበት ነበር። ጅራፉ ላይ የአጥንትና የብረታ

ብረት ቁርጥራጭ ይደረግበት ነበር፤ይህም አያንዳንዱ ግርፋት ባረፈበት ቁጥር የሰውየውን ሥጋ ቦጭቆ እንዲነሣ ታስቦ የተደረገ ነበር።ብዙዎች እንዲህ ያለውን ስቃይ መቋቋም አቅቶአቸው አየተገረፉ እያሉ ይሞቱ ነበር። ኢየሱስ እንደ የሕማም ሰው መቅረቡ

«ኢየሱስ የእሾክ አክሊል ደፍቶ፤ሐምራዊ ልብስም ለብሶ ወጣ፤ ጴጥሎስም፤እነሆ ሰውየው! አላቸው» (ዮሐንስ 19፡4-5)። ይሁን እንጂ ውጤቱ የጠበቀው አልነበረም፤ «የካህናት አለቆችና ሎሎዎቻቸውም ባዩት ጊዜ፤ስቀለው! ስቀለው! እያሉ ጮኹ። ጴጥሎስ ግን፣ እናንተ ወስዳችሁ ስቀሉት፤በእኔ በኩል ለክስ የሚያደርስ ወንጀል አላገኘሁበትም አላቸው» (ዮሐንስ 19፡6)። ምን ዓይነት የፍትሕ መንገድ ነው! ጴጥሎስ ኃላፊነቱን እንዲወስዱ ሲያግባባቸው ቢሞክርም እነርሱ ግን አልተቀበሉትም። «አይሁድም እኛ ሕግ አለን፤ ራሱን የአግዚአብሔር ልጅ ስላደረገ በሕጋችን መሠረት መሞት አለበት አለ» (ዮሐንስ 19፡7)። «ጴጥሎስ ይህን ሲለማ የባለውን ፈራ፤ወደ ግቢው ተመልሶ ኢየሱስን ከየት ነው የመጣኸው? በማለት ጠየቀው» (ዮሐንስ 19፡8)። ጴጥሎስ ይህን ጥያቄ ያቀረበው በአርግጥ ኢየሱስ የአግዚአብሔር ልጅ መሆኑን፤ክሰማይ የመጣ ወይም የገሊላ ሰው ብቻ መሆኑን ለማጣራት ነበር። ኢየሱስ ግን ለጥያቄው መልስ አልሰጠም፤በዚህ ጊዜ ጴጥሎስ «አታናግረኝምን? ልፈታህ ወይም ልስቅልህ ሥልጣን አንዳለኝ አታውቅምን? አለው። ኢየሱስም በአክብሮት፣ «ከላይ ባይለጥህ ኖሮ በእኔ ላይ ሥልጣን ባልኖረህ ነበር በማለት መለለለት»። ጴጥሎስ በጣም ተሳስቶአል። ሥልጣን ያለው እስረኛ ሆኖ አፊቱ ያቀረበውና የተለያዩ ግፍ የተፈጸመበት ሰው ነበር። ለክርስቶስ ክነበረው ዝንባሌ የተነሣ ጴጥሎስ ከባድ የፍትሕ መንገድ ፈጽሞአል፤አንድ ቀን በሐሰት ተክሰሶ አፊቱ በቆመው ፊት ለፍርድ ይቀርባል።«ከዚያ በኋላ ጴጥሎስ ኢየሱስን ሲፈታው ፈለገ» አይሁድ ግን፣ «ይህን ሰው ብትፈታው የቂሣር ወዳጅ አይደለም፤ራሱን ንጉሥ የሚያደርግ የቂሣር ተቃዋሚ ነው። በማለት ጩኸታቸውን ቀጠሉ» (ዮሐንስ 19፡12)። ጴጥሎስን ለማሸነፍ አይሁድ የነበራቸው መሣሪያ ይኸው ነበር። ጤባርዮስ ቂሣር ፈረና ተጠራጣሪ መሆኑን እንዲህ ያለ ክስ የቀረበበትም ሰው በቀላሉ እንደማይመለከተው ያውቃል።

ጲላጦስ ይህን ሊሰማ ኢየሱስን ወደ ውጭ አወጣውና የድንጋይ ንጣፍ ብለው በሚጠፉት ለፍራ በፍርድ ወንበር ተቀመጠ (ዮሐንስ 19:13)። ንጹሕ መሆኑን እርሱ ራሱ በመስከረለት ሰው ላይ የሞት ፍርድ ለማሳለፍ ጲላጦስ በፍርድ ወንበር ላይ ተቀመጠ። ቀኑ ለፋሲካ በዓል የሚዘጋጁበት ነበር፤ጲላጦስ አይሁድን፣ «እነሆንንጉሣችሁ! አላቸው። እነርሱ ግን አስወግደው! አስወግደው! ስቀሰው! እያሉ ጮኹ። ጲላጦስም ንጉሣችሁን ልስቀሰውን? አለ። የካህናት አለቆችም፣ከቂሣር በቀር ሌላ ንጉሥ የለንም። ብለው መለሱለት። በመጨረሻም ጲላጦስ እንዲለቅሉት አላልፎ ሰጣቸው» (ዮሐንስ 19:14-16)።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀሉ

ማቴዎስ 27:33-56

የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በዓለም ታሪክ ከፍተኛ ስፍራ ያለው ሁኔታ ነው። የእግዚአብሔር ልጅ በጭካኔ ከመገደሉም በላይ፣ለገጢአታችን ቤዛ ለመሆን መከራን ተቀበለ፤ወደ እግዚአብሔር ያቀርበን ዘንድ ጻድቁ ለገጢአተኞች ሞተ (1ኛ ጴጥሮስ 3:18)።

መስቀሉ በእግዚአብሔር ልብ ውስጥ ያለውን ያሳያል

ከዚህም በላይ ይህ ቀን ታላቁ የፍቅር ምሳሌ የታየበት ነበር፤ክርስቶስ ለገጢአተኞች፣ ለጠላቶቹና ለዐመፀኞች መሞቱን የሚበልጥ ፍቅርን የመግለጫ መንገድ ጨርሶ ሲኖር አይችልም። ገጢአተኛ መዳን የሚችለው በዚህ መንገድ ብቻ ነው፤ምክንያቱም ኃጢአታችን የመሸከም ብቃት ያለው፣ መለኮታዊ ፍትሕ ከእኛ የሚጠብቀውን ማሟላት የሚችለው እርሱ ብቻ በመሆኑ ነው።

መስቀሉ በሰዎች ልብ ውስጥ ያለውን ያሳያል

በመስቀሉ አማካይነት የሰው ልብ ባሕርይና በእግዚአብሔር ላይ ያመፀ፣ የእግዚአብሔር ጠላት መሆኑ ተገለጠ። የሰውን ልጅ በደልና ያለ ኃጢአቱ እየተሠቃየ የነበረውን ሰው በብዙ መልኩ መነጻጸር ይቻላል። ወደ ጎልጎታ በመሄድ ላይ እያለ ሌሊቱን ከተቀበለው ከባድ ስቃይ የተነሣ ሰውነቱ በጣም ተዳክሞ ነበር፤የመስቀሉን ክብደት የሚሸከምበት አቅም አልነበረውም። ወታደሮቹ ስምዖን የተባለውን የቀሬና ሰው መስቀሉን እንዲሸከም አስገደዱት። ይህ ሰው የሰሜን አፍሪካ ተወላጅ ሲሆን፣መስቀሉን መሸከሙ ብቻ ሳይሆን አሌክሳንደርና ሩፎስ ከተባሉ ሁለት ልጆቹ ጋር በእግዚአብሔር የሚያምን ነበር (ሮሜ 16:13)። የስቅላት ቅጣት የሮማውያን መግደያ ዘዴ እንጂ በአይሁድ ዘንድ የተለመደ አልነበረም።

ኢየሱስን ሲለቅሉት ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት ነበር (ማርቆስ 12:25)። ይህ ሰዓት ደግሞ ቤተ መቅደሱ ውስጥ የማለዳ መሥዋዕት የሚቀርብበት ጊዜ

ነበር። ሮማውያን ወታደሮች ልብሱን ገፈው መስቀል ላይ አጋደሙት፤ አጅና አግሮቹን በሚለማር ቸነከሩ። መስቀል ላይ እየተለቃየ እያለ ከጌታ ኢየሱስ አንደበት «አባት ሆይ፣ የሚያደርጉትን እያውቅምና ይቅር በላቸው» የሚል የምሕረት ቃል ወጣ (ሉቃስ 23፥34)። መከራና ስቃይ እያደረሱበት ሰነበሩት ምሕረትን ለመነላቸው። ወታደሮቹ መስቀሉን አንሥተው በጎይል የተዘጋጀለት ጉድጓድ ውስጥ ሊተክሉ፣ አጥንቶቹ ከመጋጠሚያቸው ወላለቁ (መዝሙር 22፥14)። ምንኛ ያምም ይሆን! ምንኛ ከባድ ስቃይ ይሆን! ይሁን እንጂ እንደዚያ ለሚያለቃዩት ነበር ምሕረትን የለመነው፤ ይህ ምሕረት በእርሱ ለሚያምኑት ሁሉ ይደርሳል።

እንደ ማደንዝዣ ያለ ነገር ሰጡት፣ «ከሐሞት ጋር የተቃላቀለ የወይን ጠጅ እንዲጠጣ ሰጡት፤ እርሱ ግን ቀምሶ ሊጠጣው አልፈለገም» (ማቴዎስ 27፥34)። በመስቀል ላይ ለሚገደሉ ሰዎች ስቃያቸውን ለማለታገሥ ሲባል እንዲህ ያለ መጠጥ ይለጣቸው ነበር። ኢየሱስ ግን ቀድሞውኑ የመጣው ሰለ እኛ ንጢአት መክራን ለመቀበል በመሆኑ ሊጠጣው አልፈለገም።

ክርስቶስ የነበረበትን መስቀል እተዘጋጀለት ጉድጓድ ላይ ከተከሉ በኋላ ወታደሮቹ ዕጣ በመጣጣል ልብሶቹን መክፋፈል ጀመሩ (ዮሐንስ 19፥24)፤ ይሁን እንጂ እነርሱ ሳያውቁት ከብዙ ዘመኖች በፊት የተነገረ የቅዱሳት መጻሕፍትን ትንቢት እየፈጸሙ ነበር (መዝሙር 22፥18)። በጣም ጨካኝና ልቦ ደንዳኖች በመሆናቸው ለክርስቶስ ስቃይ ደንታ አልነበራቸውም።

በዚያ ዘመን መስቀል ላይ የሚሞተው ሰው ወንጀል፣ መስቀሉ አናት ላይ ተጽፎ ይለጠፍ ነበር። ጌታ ኢየሱስን በተመለከተ ግን ምንም የሚጽፉት ወንጀል አልነበራቸውም። ጴላጦስ እርሱ ራሱ ሳያስበው፣ «ይህ፣ የአይሁድ ንጉሥ ኢየሱስ ነው!» በማለት እውነቱን ጻፈ። «ሁለት ወንበዴዎች አንዱ በቀኝ፣ አንዱ በግራው አብረውት ተሰቅለው ነበር» (ማቴዎስ 27፥38)። ከዐመፀኞች ጋር ተቆጠረ (ኢሳይያስ 53፥12)። ከወንበዴዎቹ አንዱ የኢየሱስን ሁኔታ ከተመለከተ በኋላ በእርሱ አመነ። በመስቀል ላይ ስቃዩ ወቅት እንኳ አንድ ንጢአተኛ ወደ ደገንነት መጥቶአል።

መስቀሉ ዙሪያ አራት ዓይነት ሰዎች ነበሩ

«መንገድ ዐላፊዎችም በኃይል እየተሳደቡና ራሳቸውን እየነቀነቁ፤ ቤተ መቅደስን አፍርለህ በሦስት ቀን ውስጥ የምትሠራው፤ እስከ ራስህን አድግ! የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ በል ከመስቀል ውረድ! ይሉት ነበር» (ማቴዎስ 27፥39-40)። የአይሁድ ሽንጎ አባሎች ሕዝቡን እያነሣሣ፣ ሽንጎው ውስጥ የቀረበውን ክስ እየደጋገሙ መስቀሉ ዙሪያ ተሰብስበው ነበር። ኢየሱስ በኢየሩሳሌም የነበረውን ቤተ መቅደስ እንደሚያፈርስ የተናገረበት ጊዜ አልነበረም። ቤተ መቅደሱን ምሳሌ በማድረግ ስለ ራሱ ሞት እና ትንሣኤ ነበር የተናገረው። ይህን በተመለከተ «ይህን ቤተ መቅደሱ አፍርሱት፤ እኔም በሦስት ቀን መልሼ አስነሣዋለሁ» ብሎ ነበር (ዮሐንስ 2፥19)።

መስቀሉ ዙሪያ የነበሩ ሰዎች የሰይጣንን ሥራ እየሠሩ ነበር፤ የክርስቶስን ማንነት በተመለከተ በሕዝቡ ውስጥ ጥርጥርን ለመዝራት፣ የቤዛነት ሥራውን ለማደናቀፍ የተቻላቸውን ሁሉ እያደረጉ ነበር። «እስከ ራስህን አድግ! የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ በል ከመስቀል ውረድ!» ይሉ ነበር (ማቴዎስ 27፥40)። «የካህናት አለቆችም ከአሪት ሕግ መምህራንና ከሽማግሌዎች ጋር ሆነው እየሾፉበት እንዲህ ይሉ ነበር፤ ሌሎችን አዳኝ ራሱን ግን ማዳን አይችልም! የእስራኤል ንጉሥ ከሆነ አሁን ከመስቀል ይውረድ፤ እኛም እናምንበታለን» (ማቴዎስ 27፥41-42)።

እነዚያ ሰዎች እየተናገሩ ያለው ሐቁን እንደ ነበር አላወቁም። እርሱ የመጣው መስቀል ላይ ለመሞት ነበር። ራሱን ካዳነ የዓለም አዳኝ መሆን ባልቻለም ነበር። የእርሱ መሞት ለሌሎች መዳን አስፈላጊ ነበር። «የእስራኤል ንጉሥ» በማለት እያፈጠ ቢናገሩም ትክክል ነበሩ፤ እስከ ከመስቀል ውረድ! እንደዚያ ማድረግ ከቻለህ እኛም እናምንብሃለን በማለት ግን የጥርጥር ቃል ጨምረዋል። እርግጥ ነው፣ የእስራኤል ንጉሥ ነው፤ ከመስቀል ላይ በመውረድ ራሱን የማያድነውም ከዚሁ ሐቅ የተነሣ ነበር። መስቀል ላይ በመሞቱ በእስራኤል ብቻ ሳይሆን በመላው ዓለም መንግሥቱን መሠረተ።

«በእግዚአብሔር ታምኖአል» ማለታቸው ትክክል ነበር፤ «የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ ይል ስለ ነበር እስከ ከወደደው አሁን ያድነው» በማለት በፌዝ መናገራቸው ግን ትክክል አልነበረም። ምንም እንኳ አይሁድ

ጌታ ኢየሱስን በሐሰት እግዚአብሔርን በመሳደብ ቢከሰትም፤ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ በማለቱ እውነቱን እየተናገረ ነበር። የካህናት አለቆች በፋሲካ ቀን ቤተ መቅደስ ውስጥ አገልግሎታቸውን መፈጸም ሲኖርባቸው እነርሱ ግን የእግዚአብሔርን በግ ለመለዋት እየተጉ ነበር።

መስቀል ላይ በነበረው ኢየሱስ ለሚያፊዙ ለዎች፤ የእግዚአብሔር መልስ

ሦስት ሰዓት ሙሉ ጨለማ ነበር። «ከቀኑ ስድስት ሰዓት ጀምሮ እስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ ሆነ»። የመጀመሪያው ምልክት ከሰማይ ነበር። ለሦስት ሰዓት ፀሐይ አላበራችም፤ የሰማይና የምድር ፈጣሪ ለኃጢአታችን መሥዋዕት ሲሆን፤ በራሱ በእግዚአብሔር ሲቆስል፤ የበደላችን ሽክም ከብዶት ራሱን ዘንበል ሲያደርግ ፀሐይ ፊትዋን ሸፈነች።

«በዘጠኝ ሰዓት ገደማ፤ ኢየሱስ ድምፁን ከፍ አድርጎ፤ ኤሎሄ! ኤሎሄ! ላማ ለበቅታኒ እያለ ጮኸ፤ ትርጉሙም፤ አምላኬ፤ አምላኬ ለምን ተወኸኝ? ማለት ነው»። እንዲህ በማለት መጮኹን የጻፉት ማቴዎስና ማርቆስ ብቻ ሲሆኑ፤ ጌሎች ወንጌሎች ውስጥ አናገኘውም። ቃሉ መዝሙር 22፡1 ላይ ያለ ትንቢት ነው። በዚሁ ምዕራፍ ቁጥር 3 ላይ የጥያቄውን መልስ እንመለከታለን፤ «እንተ ግን ቅዱሱ ነጋሢ፤ የእስራኤል ምስጋና ነህ»። በእነዚያ የጨለማ ሰዓቶች እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ የተወው ለምን ነበር? ምክንያቱም፤ ኃጢአታችንን በሙሉ ክርስቶስ ላይ የጫነው ዳኛ እግዚአብሔር ራሱ ስለ ነበር ነው።

«ከዚያም ኢየሱስ ሁሉ ነገር እንደተፈጸመ ዐውቆ፤ የመጽሐፍ ቃል እንዲፈጸም «ተጠማሁ» አለ። በዚያም የሆመጠጠ ወይን የሞላበት ዕቃ ተቀምጦ ነበር፤ እነርሱም ሰፍነግ የወይን ጠጅ ነክረው፤ በሂሳብ ዘንግ ወደ አፋ አቀረቡለት፤ ኢየሱስም ሆምጣጤውን ከተቀበለ በኋላ፤ «ተፈጸመ» አለ፤ ራሱን እዘንብሎ መንፈሱን ሰጠ» (ዮሐንስ 19፡28-30)። በታላቅ ጩኸት፤ በድል ጩኸት፤ ነፍሱን በፈቃደኝነት ሰጠ።

ሁለተኛው ምልክት፤ የቤተ መቅደሱ መጋረጃ ከላይ እስከ ታች ድረስ መቀደዱ ነው። ይህ ለካህናቱ ምልክት ነበር፤ ምክንያቱም ወደ ተቀደሰው ለፍራ የሚገቡ እነርሱ ብቻ ሲሆኑ፤ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ግን ሊቀ ካህኑ በዓመት አንድ ጊዜ የበግ ደም ይዞ ይገባ ነበር። የመጋረጃው መቀደድ የአሮን ክህነትና የመቅደሱ ሥርዓት ማክተሙን ያመለክታል። እነዚህ

ነገሮች ጥላ ወይም ምሳሌዎች ነበሩ፤ እሁን ግን እውነት ወይም አካል የሆነው በመገለጡ ለፍራ መልቀቅ ነበረባቸው። የእግዚአብሔር በግ በመሥዋዕትነት መቅረቡ፤ ካህናቱ ሲያቀርቡ ለኖሩት መሥዋዕትና የአገልግሎታቸው ፍጻሜ ሆነ። የክርስቶስ በሕይወት መኖር እንዲያበቃ ያደረጉ መስሎአቸው ነበር፤ ይልቁንም በተቃራኒው ነበር፤ የሆነው፤ እርሱ የካህናቱ አገልግሎት እንዲያበቃ፤ እንዲያከትም አደረገ። በዚህ በመን ላለነው የመጋረጃው መቀደድ በክርስቶስ መሥዋዕት ወደ እግዚአብሔር የሚያስገባው በር ተከፍቶአል ማለት ነው። «እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፤ በኢየሱስ ደም ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ለመግባት ድፍረት አግኝተናል» (ዕብራውያን 10፡19)።

ሦስተኛው ምልክት የምድር መንቀጥቀጥ ነበር። «በዚያን ጊዜ የቤተ መቅደስ መጋረጃ ከላይ እስከ ታች ለሁለት ተቀደደ፤ ምድር ተናወጠች፤ ዐለቶች ተሰነጣጠቁ፤ መቃብሮች ተከፈቱ፤ እንቀላፍተው የነበሩትም ብዙዎች ቅዱሳን ተነሡ፤ ከመቃብርም በመውጣት ከኢየሱስ ትንሣኤ በኋላ ወደ ቅድስት ከተማ ገብተው ለብዙዎች ታዩ» (ማቴዎስ 27፡51-53)።

ከኢየሱስ ሞት በኋላ በተገደለበት ቦታ ስለ ነበሩ ሁለት ወገኖች እናነባለን። መቶ አለቃውና ከእርሱ ጋር ሆነው ኢየሱስን ሲጠብቁ የነበሩ ወታደሮች፤ በከፍተኛ ፍርሃት ተሞልተው፤ «በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነበር አለ» (ማቴዎስ 27፡54)። ምንም እንኳን ከአሕዛብ ወገን ቢሆኑም እንደ አይሁዳውያኑ ሁሉ እነርሱ የእግዚአብሔር ልጅ የሚለው መጠሪያ ምን እንደሚያመለክት ይረዳሉ። ኢየሱስ መስቀል ላይ እያለና ቀጥሎ በነበረው ጊዜ፤ የእግዚአብሔር ልጅ ሲባል ምን ማለት እንደሆነ በሚገባ ተምረዋል።

ኢየሱስ መስቀል ላይ በነበረ ጊዜ ከአንደባቱ የሰሙት የመጀመሪያ ቃል ለበዓዊ ብቻ ያልሆነ ባሕርይን ያሳያል። ለበቀሉት ሰዎች ምሕረት ለምኖላቸዋል። ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ኅብረትና ግንኙነት እንደ ነበረው አሳይቶአል። የእግዚአብሔር ልጅ እንደ መሆኑ መጠን እግዚአብሔርን አባቱ በማለት ነበር የሚጠራው። ስቃይና መከራ ሲያደርሱበት የነበሩ ይሳደቡና አጸያፊ ቃላትን ይናገሩ ነበር፤ ይሁን እንጂ ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ኅብረት የነበረው ክርስቶስ ግፍ ለፈጸሙበት ሁሉ ምሕረት ለምኖላል።

መቶ አለቃውና ወታደሮቹ ከኢየሱስ አጠገብ መስቀል ላይ የነበረው ወንበዴ «ኢየሱስ ሆይ፤ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ» ሲል ሰምተዋል

(ሱቃስ 23:42):: ጌታ ኢየሱስም «እውነት እልሃለሁ፤ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ» አለው (ሱቃስ 23:43):: እነዚህን ቃላት ሲሰማ መቶ አስቃውኝኢየሱስ ሞት እንኳ ሲነጥቀው የማይችል መንግሥት እንዳለው ተረድቶአል:: ጌታ ኢየሱስ የሰጠው መልስ ማንነቱንና በመስቀል ላይ ሞቱ ለዚያ እጣገቡ እየሞተ ለነበረው ወንበዴ የገነትን በር የሚከፍትበት ቁልፍ እንደ ነበረው ያሳያል::

ለሊቀ ካህናቱም ቢሆን የእግዚአብሔር ልጅ የሚለው ስም የሚያመለክተው ሁሉን ቻይነትን ነበር:: ቀደም ሲል፣ «ራስህን አድገ! የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ በል ከመስቀል ውረድ!» አያሉ ነበር:: ሌሎች ወገኖች ደግሞ «ከገሊላ የመጡና ኢየሱስን በሚያስፈልገው ነገር ሰማገልገል የተከተሉት ብዙ ሴቶች ሁኔታውን ከርቀት እየተመለከቱ በእካባቢው ነበሩ» በማለት በተነገረላቸው ምድብ ውስጥ የሚካተቱ ነበሩ (ማቴዎስ 27:55)::

የኢየሱስ ክርስቶስ መቀበር

ማቴዎስ 27:57-66

ሐዋርያው ጳውሎስ ሰቆሮንቶስ ሰዎች በጻፈው መልእክት «ቅዱሳት መጻሕፍት እንደሚሉት ክርስቶስ ስለ ንጢአታችን ሞተ፤ተቀበረ፤በቅዱሳት መጻሕፍት እንደ ተጻፈውም በሦስተኛው ቀን ተነሣ» ሲል የወንጌል ዐበይት ሐቅ ስለ ሆኑ ጉዳዮች መናገሩ ነበር (1ኛ ቆሮንቶስ 15:3-4)::

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ታላቅ እውነት ነው፤ «ከሕማማቱም በኋላ ራሱ ቀርቦ ሕያው መሆኑን ለእነዚህ በብዙ ማስረጃ እያረጋገጠላቸው፤ዐርባ ቀንም ዐልፎ ዐልፎ እየታያቸው ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ነገራቸው» (የሐዋርያት ሥራ 1:3):: በኢየሱስ ክርስቶስ መሞትና መቀበር ዙሪያ የነበሩ ጉዳዮች ትንሣኤው፣ ለካድ በማይቻል ሁኔታ እውነት ለመሆኑ ማስረጃዎች ናቸው::

የኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ማስረጃዎች

ኢየሱስ ሲሰቀል የአይሁድ ሸንጎ አባሎች በስፍራው ነበሩ፤በቦታው መገኘትን የፈለጉት በእርሱ ላይ ሰማፌዝና ሰማንንጠጥ ብቻ ሳይሆን፣ በእርግጥ መሞቱን ሰማረጋገጥም ነበር:: የሮም መንግሥት ሥርዐቱን በጠበቀ ሁኔታ የሞት ቅጣቱን አስፈጽሞአል፤ ወታደሮቹም ቢሆኑ የተሰቀሉ ወንጀለኞች በእርግጥ መሞታቸውን ካላረጋገጡ በቀር ከቦታው እንደማይሄዱ ግልጽ ነው:: ስንበት በመግባት ላይ ስለ ነበር ጭናቸው ተሰብሮ በድናቸው እንዲወርድ አይሁድ ጴጣሎችን ሰምነውታል፤ «ወደ ኢየሱስ በመጡ ጊዜ ግን ሞቶ ስላገኙት ጭናቹን አልሰበሩም» (የሐንስ 19:33):: ስለ ኢየሱስ በእርግጥ መሞት ምንም እጠራጣሪ ሁኔታ እንዳይኖር በማሰብ ከወታደሮቹ አንዱ «የኢየሱስን ጎን በጦር ወጋው፤ወዲያውም ደምና ውሃ ፈሰሰ» (የሐንስ 19:34):: ይህ የሆነው፣ «ከዐጥንቶቹ አንዱም እንኳ አይሰበርም» የሚለው የትንቢት ቃል እንዲፈጸም ነበር (መዝሙር 34:20):: ቅዱሳት መጻሕፍት ከዚህም በላይ አመልክተዋል፤«ወደ ወጉኝ ወደ እኔ ይመለከታሉ»

ይላል (ዘካርያስ 12:10)፤ይሁን እንጂ ይህ የሚፈጸመው ኢየሱስ ክርስቶስ በክብርና በግርማ ታጅቦ ዳግም በሚመጣበት ጊዜ ነው፤ያኔ ዐይኖች ሁሉ ያዩታል።

የኢየሱስ ክርስቶስ መቀበር ማስረጃዎች

«በአፋ ተንኮል ሳይገኝበት፣ምንም ወንጀል ሳይሠራ፣አሟሟቱ ከክፉዎች፣መቃብሩም ከባለ ጠጎች ጋር ሆነ» በማለት ከረጅም ዘመን በፊት በነበዩ ኢሳይያስ 53:9 ትንቢት ተነግሮ ነበር። በዚያ ዘመን የሞቱ ሰዎችን በድን ዋሻ ውስጥ መወርወር የተሰመደ ነበር፤ እግዚአብሔር ግን የኢየሱስ ክርስቶስ እካል እንደዚያ እንዲደረግ አልፈቀዱም። የቤዛነት ሥራውን ከፈጸሙ በኋላም ቢሆን ሰዎች እርሱን ማጉላላታቸውን መቀጠል ይችላሉ፤ሌላ ቀርቶ ሕይወት የተሰየው አካሉን እንኳ ማጉላላት ይችላሉ፤ይሁን እንጂ እግዚአብሔር በድኑ ዋሻ ውስጥ እንዲጣል አልፈቀደም ነበር።

የኢየሱስ ክርስቶስ ቀብር በዚህ ሁኔታ ነበር የተፈጸመው፤ጊዜው ደርሶ ከሞት በሚነሣበት ጊዜ ትንሣኤውን መጠራጠር አይቻልም። ኢየሱስን እንዲቀብር እግዚአብሔር የእርማትያሱ ዮሴፍን መረጠ። መልካም ሰው ከመሆኑም በላይ፣በብዙዎች የተከበረ የእይሁድ ሽንጎ አባል ነበር፤ኢየሱስን ለማስገደል በሚያደርጉት ሤራ ግን አልተሳተፈም ነበር። የእግዚአብሔር መንግሥት እንደምትመጣ የሚያምንና የሚጠባበቅ ሰው ነበር። አይሁድን ስለ ፈራ፣ በስውር የኢየሱስ ተከታይ ከሆኑ ደቀ መዛሙርት አንዱ ነበር። የኢየሱስን በድን እንዲሰጠው ጴላጦስን የሰመነው እርሱ ነበር (ዮሐንስ 19:38)። ኢየሱስ በእርግጥ መሞቱን ጴላጦስ እረጋግጣለሁ፤እንዲህ ቶሎ በመሞቱም ተገርሞአል። መቶ አስቃውን አስጠርቶ ኢየሱስ በእርግጥ መሞቱን አጣርቶ እንዲነግረውም አድርጎአል (ማርቆስ 15:43)። ሮማውያን የሞት ቅጣትን የሚፈጽሙት በታላቅ ጥንቃቄና አርግጠኛነት ነበር። የኢየሱስ በድን ሰእርማትያሱ ዮሴፍ እንዲሰጠው ጴላጦስ የፈቀደው በእርግጥ መሞቱን ካረጋገጠ በኋላ ነበር (ማርቆስ 15:46)። «እርሱም፣ጴላጦስን ካስፈቀደ በኋላ መጥቶ በድኑን ወስደ» (ዮሐንስ 19:38)።

እንዲህ ያለውን አደገኛ እርምጃ ለመውሰድ የእርማትያሱ ዮሴፍ ይህን ያህል ድፍረት ያሳየው ለምን ነበር? በሚያደርጉት ሤራ ከአይሁድ ሽንጎ አባሎች ራሱን ማግለሱን አሳይቶአል። እሁን ደግሞ የኢየሱስን በድን በመቅበር ሰኔታው የነበረውን ፍቅርና እክብሮት እያሳየ ነው። በኢየሱስ ማመንን ያሳየው በዚያ አሳዛኝና ጨስማ ጊዜ ነበር። የዓላማው ተባባሪ የሚሆን ኒቆዲሞስ የተባለ ከአይሁድ መሪዎች አንዱ የነበረ ሰው አገኘ፤ኒቆዲሞስ ስለ ኢየሱስ ሰነበረው ጥርጥር መፍትሔ ለመፈለግ በአንድ ወቅት በሌሊት ወደ ኢየሱስ መምጣቱ ይታወሳል። ኒቆዲሞስም እንዲሁ በስውር የኢየሱስ ደቀ መዝሙር ነበር። በዚህ ጊዜ ደግሞ ሰኢየሱስ የነበረውን ከፍተኛ አክብሮት ለማሳየት ብዛት ያለው የክርቤና የእራት ቅልቅል ይዞ መጥቶአል። «እነርሱም የኢየሱስን በድን ወስደው እንደ አይሁድ አገናነዝ ልማድ ሽቱ ቀብተው ከተልባ እግር በተሠራ ጨርቅ ከፈኑት» (ዮሐንስ 19:40)። በሥርዓቱ መሠረት ኢየሱስን ለመቅበር ኒቆዲሞስ ብዙ ገንዘብ አውጥቶአል።

ሰንበት እየገባ ስለ ነበር በተቻለ መጠን በፍጥነት የኢየሱስን በድን መቅበር ነበረባቸው፤ አይሁድ በሰንበት የሞተ ሰው መቅበርንም ሆነ ሌላ ተግባርን እይፈጽሙም። ኢየሱስ የተቀበረው በእትክልት ስፍራ ማንም ተቀብሮበት በማያውቅ አዲስ መቃብር እንጂ በመደበኛ ቀብር ስፍራ አልነበረም። መቃብሩ የእርማትያሱ ዮሴፍ ገብረት ሊሆን ለራሱ መቀበሪያ እንዲሆነው በማስብ ነበር ያንን መቃብር ከዐለት አስፈልፍሎ ያሠራው። የኢየሱስን በድን መቃብሩ ውስጥ ካስገቡ በኋላ ትልቅ ድንጋይ እንከባልለው በማምጣት መግቢያውን ዘጉት። ዮሴፍ ብቻውን ያንን ትልቅ ድንጋይ ማንከባለል አይችልም፤ ስለዚህም የሚረዱት ጠንካራ ሰዎች ያስፈልጉታል፤እግረ መንገዳቸውንም ኢየሱስ በእርግጥ ለመቀበሩ ምስክር መሆን ይችላሉ ማለት ነው።

የማቴዎስ፣የማርቆስና የሉቃስ ወንጌሎች ከጌታ ኢየሱስ ጋር ብዙ ሌቶች ከገሊላ መምጣታቸውን ያመለክታሉ። ከስቅለቱ ቦታ ተነሥተው የኢየሱስን በድን ተከትለው መቃብሩ እስከ ነበረበት ቦታ መጥተዋል፤ስለዚህም በኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ዙሪያ ሰተፈጸመው ሁሉ የዓይን ምስክሮች ለመሆን ይበቃሉ ማለት ነው። ሉቃስ 23:55 እንዲህ ይላል፣ «ከገሊላ ጀምሮ ከኢየሱስ ጋር የመጡት ሌቶችም ተከትለው

መቃብሩን አዩ፤ ሥጋውንም እንዴት እንዳስቀመጡት ተመልከቱ። ከዚያም ተመልሰው ሽቱና ቅባት አዘጋጁ። ሥጋውን ሽቱ ለመቀባት ሰንበት ከወጣ በኋላ ተመልሰው ለመምጣት ሰላሰቡ የኢየሱስ አካል የተቀበረበትን መቃብር አይተዋል። «ሕጉ በሚያዘው መሠረት በሰንበት ቀን ዐረፉ» (ሉቃስ 23:56)። ይህ የብሱይ ኪዳን ሕግ የመጨረሻው ሰንበት ነበር። በሰባተኛው ቀን እግዚአብሔር ከፍጥረት ሥራው እንዳረፈ ሁሉን፤ ሁሉም ኢየሱስም በፍጥረት ጊዜ እንዳደረገው ሁሉ ሰዎችን የመዋጀት ሥራውን ከፈጸመ በኋላ በሰንበት ዐርፎአል።

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ማሰራጀቻዎች

የኢየሱስን አካል እንዲወስድ ጳጳሳዊ ሰአርማትያሱ ዮሴፍ እንደ ፈቀደለትና አካሉ ከዐለት በተፈለፈለ መቃብር ውስጥ መቀበሩን ካወቁ በኋላ የካህናት አለቆችና ፈሪሳውያን በሰንበት ቀን ተሰበሰቡ። በካህናት አለቆቹም መካከል በሙታን ትንሣኤ የማያምኑት ሰዱቃውያንም ነበሩ። የካህናት አለቆችና ፈሪሳውያን ወደ ጳጳሳዊ ሄደው (በሕጉ መሠረት በሰንበት ማንኛውንም የእግር ጉዞ ማድረግ አይፈቀድም ነበር፤ ይህን በማድረጋቸው ሕጉን አፍርሰዋል) ፤ «ክቡር ሆይ፤ አታላይ በሕይወት ሳለክሦስት ቀን በኋላ እነሣለሁ ያለው ትዝ ብሉናል፤ ስለዚህ ደቀ መዛሙርቱ እስከፊትን ሰርቀው ለሕዝቡ ከሙታን ተነሥቶአል ብለው እንዳያስወሩ መቃብሩ እስከ ሦስተኛው ቀን ድረስ እንዲጠበቅ ትእዛዝ ሰጥልን፤ እስኪያ የኋለኛው ስሕተት ከፊተኛው የባለ ይሆናል!» አሉ (ማቴዎስ 27:63-64)።

ኢየሱስ ለፍርድ በቀረበ ጊዜ የማያምን አሕዛብ ወደ ነበረ ሰው ቤተ መንግሥት በመግባት ራሳችንን አናረክስም ብለው የነበሩ ሰዎች አሁን ግን ሕጉ ከሚያዝዘው ውጪ በሰንበት ለዚያውም በፋሲካ በዓል የእግር ጉዞ አድርገዋል። ቀጥሎ የሚሆነው ነገር በጣም ስላስጋቸው የአይሁድን ሕፍ አፍርሰዋል። ኢየሱስ መስቀል ላይ በነበረ ጊዜ የተፈጸሙ ተአምራትን ዐይተዋል ፤ ቀኑ ሲጨልም፤ ምድርም ስትናወጥ ዐይተዋል፤ ስለዚህም ምናልባት ከሞት ቢነሣ ብለው በማሰብ መቃብሩ በጥብቅ መጠበቅ እንዳለበት አስበዋል፤ ይሁን እንጂ ልፋታቸው ከንቱ ነበር። ከሞት እንደሚነሣ ኢየሱስ የተናገረው ትንቢት ትዝ አላቸው። ይህን ትንቢት ደቀ መዛሙርቱ ቢለሙም አላስተዋሉም ነበር። ሌቶቹ የኢየሱስን በድን ሽቱ መቀባታቸው

ይህን ያህል አስፈላጊ አልነበረም፤ ይሁን እንጂ የትንሣኤው የዓይን ምስክሮች መሆን እንዲችሉ በቦታው መገኘታቸው አስፈላጊ ነበር።

ጳጳሳዊ የሃይማኖት መሪዎቹ ያቀረቡትን ጥያቄ በመቀበል መቃብሩን የማስጠበቁን ንላፈነት ለራሳቸው ለኢየሱስ ጠላቶች ለጥቶ ነበር። «ጳጳሳዊ ጠባቂዎች አሏችሁ፤ ሄዳችሁ በምታውቁት መንገድ አስጠብቁ አላቸው። እነርሱም ሄደው መቃብሩን በማጎተም አሸንገው ጠባቂ አቆሙበት» (ማቴዎስ 27:65-66)።

ኢየሱስ በተሰቀለ ጊዜ አይሁድ የሚፈልጉትን ሁሉ አድርገውበት ነበር፤ አሁን ደግሞ ትንሣኤውን ለማገድ ሙከራ እያደረጉ ነው። ደቀ መዛሙርቱ ተስፋ ቆርጠውና በጣም ፈርተው ስለ ነበር የኢየሱስን አካል ከመቃብር ለመሰረት ድፍረት አልነበራቸውም። በሰው አስተሳሰብ የሞተ ሰውን ከሞት የማስነሣት ችሎታ ቢኖራቸው እንኳ ከሞት የተነሣው ሰው በእንደዚያ ዓይነት ሁኔታ በጥብቅ ከሚጠበቅ መቃብር በፍጹም አምልጦ መሄድ አይችልም። የሃይማኖት መሪዎቹ ግን እንደዚያ ነበር ያሰቡት።

መቃብሩን በተመለከተ እንዳንድ ነገሮችን ለማገናዘብ ያህል፤ መቃብሩ የአንድ ሃብታም መቃብር ነበር፤ ኢየሱስ ከተሰቀለበት ቦታ አጠገብ በነበረ አትክልት ስፍራ ነበር። መቃብሩ ከዐለት የተፈለፈለና ማንም ያልተቀበረበት ነበር። መግቢያው በትልቅ ድንጋይ ተገጥሞ አልፎ በማጎተም ታሸጎአል፤ ይህም አልበቃ ብሎ በሮማውያን ወታደሮች እየተጠበቀ ነበር። ውስጡ ዋጋው ውድ የሆነ ሽቱ በመረጨቱ፤ በዚህ ላይ ደግሞ ብዛት ያለው ቅመማ ቅመም ስለ ነበር ከመቃብሩ ውስጥ ጣፋጭ መዐዛ ይወጣ ነበር፤ ምንም የበለበለ አካል ሽታ አልነበረም። በበዓለ ሃምሳ ቀን ከመዝሙር 16:10 በመጥቀስ ሐዋርያው ጴጥሮስ የሚከተለውን ሲናገር እንመለከታለን፤ «በሲኦል ውስጥ አትተወኝምና ቅዱስህም መበሰበስን እንዲያይ አታደርግም»።

በኢየሱስ መቀበር ዙሪያ የነበሩ ሁኔታዎች በሙሉ እርሱ በእርግጥ ከሞት መነሣቱን ያረጋግጣሉ። በእርግጥ ተነሥቶአል!

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ

ማቴዎስ 28:1-20

ባዶው መቃብር ላይ ቀ መዛሙርቱ ብሩጎ ተስፋ ቢሆንም፣ ለጠላቶቹ ግን ሽንፈት ነበር። ሮማውያን ወታደሮች መልእክት ሲወርድ፣ ድንጋዩን በማንከባለል በላዩ ሲቀመጥበት ዐይተዋል። ወደ መቃብሩ የሚያስገባውን በር እየጠበቁ አዚያው ስለ ነበሩ ባዶውን መቃብር በዐይናቸው ለማየት የመጀመሪያዎቹ ነበሩ። ይሁን እንጂ፣ «መልኩ እንደ መብረቅ ብሩህ፣ ልብሱም እንደ በረዶ ነጭ» የሆነውን መልእክት ሲያዩ፣ «ጠባቂዎቹ መልእክትን ከመፍራት የተነሣ ተንቀጠቀጡ፤ እንደ በድንም ሆነ» (ማቴዎስ 28:3-4)።

የመጀመሪያዎቹ ምስክሮች የኢየሱስ ጠላቶች ናቸው

ወታደሮቹ ከዚያ ቦታ ሸሹ፤ እንዳንዶቹም የሆነውን ሁሉ ለካህናት አለቆቹ ለመናገር ሄዱ። ሰዱቃውያንን ለመሳለሉ በመታን ትንሣኤ ለማያምኑ ሰዎች አስደንጋጭ ወሬ ነበር፤ ትንሣኤ መታን የለም ሲሉ ነበር እሁን ግን ትንሣኤ ከአግዚአብሔር ዘንድ የሆነ ሐቅ መሆኑን ማረጋገጫ አግኝተዋል፤ የናቂት፣ ያጉላሉትና በመጨረሻም የለቀሉት ሕያው መሆኑን እየሰሙ ነው። ሆኖም ሐቁን ከመቀበል ይልቅ የሐሰት ወሬ በማስወራትና በጉቦ ሊያድበሱበት ሞክሩ። «የካህናት አለቆችም ከሸማግሌዎች ጋር ተለብስበው ተማክሩ፤ ለወታደሮቹ በቂ ገንዘብ በመስጠት እንዲህ አሏቸው፤ ትኝተን ላለን ደቀ መዛሙርቱ በሌሊት መጥተው ለረቂቅ በሉ» (ማቴዎስ 28:12-13)።

ከላይ ያለው ስሕተት መሆኑን ለማሳየት እንዳንድ ጥያቄዎችን ማንሣት ይቻላል፡-

- (ሀ) ወታደሮቹ ተኝተው ከነበረ ደቀ መዛሙርቱ መጥተው የኢየሱስ በድን ሲለርቁ እንዴት ማየት ቻሉ?
- (ለ) ድንጋዩን የሚያህል ነገር ማንከባለል ድምፅ ማለማቱ አይቀርም፤ ታዲያ ወታደሮቹ እንዴት አልነቁም?
- (ሐ) የወታደሮቹ እነጋገር እውነት ከሆነ ጉቦ መስጠቱ ለምን አስፈለገ?

(መ) በሮም ሕግ መሠረት ጥበቃ ላይ ያሉ ወታደሮች ካንተላፉ ቅጣት ይደርስባቸዋል። ታዲያ፣ ወታደሮቹ በሞት ያልተቀጡት ለምን ይኖራቸዋል?

የወታደሮቹ ሕይወት አደጋ ላይ መውደቁን እይሁድ ዐውቀዋል፤ እንዲህ በማለት የነገሩዋቸውም በዚህ ምክንያት ነበር፤ «ይህ ወሬ በገዢው ዘንድ ቢሰማ እንኳ አንድ አናስረዳለን፤ ምንም ክፉ ነገር እንዳይደርስባችሁ እናደርጋለን። ወታደሮቹም ገንዘቡን ተቀብለው እንደ ታዘዙት አደረጉ። ይህም ታሪክ እስከ ዛሬ ድረስ በእይሁዶች ዘንድ በሰፊው እንደ ተሰራጨ ነው» (ማቴዎስ 28:14-15)።

ሴቶቹና ባዶው መቃብር

ምንም እንኳ ቀደም ሲል ጌታ ትንቢት ቢናገርም ደቀ መዛሙርቱ ግን ከሞት ይነሣል ብለው በፍጹም አልጠበቁም። ማርያም መግደላዊትና ሌላዋ ማርያም የኢየሱስን በድን ሽቱ ስመቀባት ወደ መቃብሩ ሄዱ፤ ይህ ግን አስፈላጊ አልነበረም። ከእነርሱ በተጨማሪ የሐናንስሎሜ፣ ሶስናና ሌሎች ሴቶችም ወደ መቃብሩ መጥተው ነበር። ማርያም መግደላዊት የመቃብሩ ድንጋይ ተንከባልሎ ስታይ ሰዎች መጥተው ሥጋውን ሰርቀውታል በማለት አሰበች። ስለዚህ እየሮጠች ወደ ጴጥሮስና የሐንስ ሄደችና፣ «ጌታን ከመቃብር አውጥተው ወስደውታል፤ የት እንዳየሩትም አናውቅም አለቻቸው» (የሐንስ 20:2)። ሌሎች ሴቶች ግን እዚያው መቃብሩ ቦታ ነበሩ «ወደ መቃብሩ እንደ ገቡም፤ ነጭ ልብስ የለበሰ ጎልማሳ በቀኝ በኩል ተቀምጦ እየና ደነገጠ» (ማርቆስ 16:5)።

መልእክት ለሴቶቹ የታያቸው ወታደሮቹን ባስደነገጠበት ሁኔታ መልኩ እንደ መብረቅ ሆኖ፣ የተንከባለለው ድንጋይ ላይ ተቀምጦ ላይሆን የኢየሱስ አካል በነበረበት ቀኝ በኩል ባለው ነጭ ልብስ የለበሰ ጎልማሳ ሆኖ ነበር የታያቸው። መልእክቱም የሚያስፈራ ላይሆን፣ ሰላምን የሚለጥና ተስፋን የሚያለመልም ነበር፤ ከዚህም በተጨማሪ የግብዣ ጥሪ ነበር፤ «መልእክትም ሴቶቹን እንዲህ አላቸው፤ አትፍሩ የተለቀለውን ኢየሱስን እንደምትፈልጉ ዐውቃለሁ፤ እርሱ በዚህ የለም፤ እንደ ተናገረው ተነሥቶአል፤ ኑና ተኝቶበት የነበረውን ቦታ እየ» (ማቴዎስ 18:5-6)። ቀጥሎ ደግሞ መልእክት እንዲህ በማለት አዘዛቸው፤ «እሁንም ፈጥናችሁ ሂዱና ለደቀ መዛሙርቱ ከመታን ተነሥቶአል፤ ቀድሞአችሁ ወደ ገሊላ ይሄዳል፤ በዚያ ታዩታላችሁ ብላችሁ ገንጋቸው። እንግዲህ ነግራችኋለሁ!

ሌቶቹም በፍርሃትና በደስታ ተሞልተው ለደቀ መዛሙርቱ ስመንገር በፍጥነት እየሮጡ የመቃብሩን ስፍራ ትተው ሄዱ» (ማቴዎስ 28:7-8)።

ከሞት ከተነሣ በኋላ ኢየሱስ ዐሥር ጊዜ መታየቱ

- (1) ከሞት የተነሣው ኢየሱስ ክርስቶስን በመጀመሪያ በማየት ማርያም መግደላዊት ዕድለኛ ናት ማለት ይቻላል፡ ሌሎቹ ሌቶች ከሄዱ በኋላ የሐንስጽጥሮስና ማርያም መግደላዊት ወደ መቃብሩ ደረሱ፤ ከጽጥሮስ በኋላ የሐንስ ወደ ውስጥ ሲገባ ከተልባ እግር የተሠራውን ከፈን አየ፤ አይቶም አመነ፤ «ይኸውም ኢየሱስ ከመታን መነሣት እንዳለበት ገና ከመጽሐፍ ስላልተረዱ ነበር» (ዮሐንስ 20:9)።

ጽጥሮስና የሐንስ ወደ ቤታቸው ተመለሱ፤ ማርያም መግደላዊት ግን ከመቃብሩ ውጪ ቆማ ታስቅስ ነበር። እያሰቀሰች የመቃብሩን ውስጥ ለማየት ጎንበስ ስትል ጽጥሮስና የሐንስ ጨርሶ ያላዩትን አየች፤ «የኢየሱስ ሥጋ በነበረበት ቦታ ነጫጭ ልብስ የለበሱ ሁለት መላእክት እንዲገቡ ሌላው በግርጌ ተቀምጠው አየች። እነርሱም አንቺ ሌት ለምን ታለቅሻለሽ? ብለው ጠየቁት? እርሷም ሄታዬን ወስደውታል፤ የት እንዳኖሩትም አላውቅም አለች። ይህን ብላ ዘወር ስትል ኢየሱስ በዚያው ቆሞ አየች፤ ኢየሱስ መሆኑን ግን አላውቀችም» (ዮሐንስ 20:12-15)። ማርያም ኢየሱስን ያወቀችው «ማርያም» በማለት በስሟ የጠራት ጊዜ ነበር፤ እርሷም ወደ እርሱ ዘወር ብላ «ረቡኒ!» አለችው፤ ትርጉሙም መምህር ሆይ ማለት ነው። የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ለማርያም መጽናናትና ደስታ ሆኖላታል።

- (2) ሌሎቹ ሌቶች ለመልእክት በመታዘዝ ሄዱ፤ እየሄዱ እያለ በድንገት ከኢየሱስ ጋር ተገናኙ። «ለላም ለእናንተ ይሁን! አላቸው። እነርሱም ወደ ኢየሱስ ቀርበው እግሩን ይዘው ሰገዱለት» (ማቴዎስ 28:9)።

- (3) ከሉቃስ 24:34 እና ከ1ኛ ቆሮንቶስ 15:5 እንደምንመለከተው ኢየሱስ ሰጽጥሮስ ታዩ፤ ጌታ ታላቁን ጸጋውን የገለጠው፤ በደል ለፈጸመ ደቀ መዝሙሩ በመታየት ታላቅ መብትን የሰጠውም በዚህ ጊዜ ነበር። ምን ጊዜም ቢሆን ኢየሱስ ችግር የደረሰባቸው አገልጋዮቹን እንደ ገና በእግራቸው ሊያቆማቸው ይፈልጋል።

- (4) በኢማሁስ መንገድ ይጓዙ ለነበሩ ሁለት ደቀ መዛሙርት ተገለጡ። ግራ ተጋብተውና ተስፋ ቆርጠው ነበር፤ ጌታ ኢየሱስን ሊያዩ ግን ደስ አላቸው፤ ተስፋቸው እንደ ገና ለመለመ።

- (5) ለዐሥሩ ሐዋርያት ታዩ፤ ፍርሃታቸው በስላም ተተካ፤ ይህን ማድረግ የሚችል ኢየሱስ ብቻ ነው (ዮሐንስ 20:21)።

- (6) ቶማስ በተገኘበት ለዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ታዩ፤ ተናውጦ የነበረ እምነቱ ተረጋጋ። ቀድሞ የሚያውቀው ኢየሱስ እንጂ መንፈስ አስመሆኑን ለቶማስ እረጋገጠለት (ዮሐንስ 20:26-29)።

- (7) በገሊላ ባሕር ዳር ለሰባቱ ደቀ መዛሙርት ታዩ (ዮሐንስ 21)።

- (8) በ1ኛ ቆሮንቶስ 15:6 መሠረት በአንድ ጊዜ ከአምስት መቶ ለሚበልጡ አማኞች ታዩ።

- (9) በ1ኛ ቆሮንቶስ 15:7 መሠረት ለያዕቆብ ታዩ።

- (10) ከየሐዋርያት ሥራ 1:3-12 እንደምንመለከተው ደብረ ዘይት በማዛል ተራራ ሲደቀ መዛሙርቱ ታዩ።

በገሊላ ተራራ ላይ መገናኘታቸው

የማቴዎስ ወንጌል የሚያበቃው በተናገረው መሠረት ጌታ ኢየሱስ ከዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ጋር መገናኘቱን በማውሳት ነው። ይህ ግንኙነት እንደ ሌላው ጊዜ ድንገተኛ ወይም ያልተጠበቀ አልነበረም፤ በማቴዎስ 26:32 እና ማርቆስ 14:28 መሠረት ከመሞቱ በፊት ይህንኑ ነግሮአቸው ነበር፤ በኋላም ከሞት መነሣቱን ለሌቶቹ የተናገረው መልእክ ይህንኑ ተናግሮ ነበር። «ቀድሞ እችሁ ወደ ገሊላ ይሄዳል፤ በዚያ ታዩታላችሁ» አላቸው (ማቴዎስ 28:7)።

ምንም እንኳን ማቴዎስ የጠቀሰው ስለ ዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ብቻ ቢሆንም፣ ሌቶቹና አምስት መቶዎቹ አማኞችም እዚያ ሳይገኙ እንዳልቀሩ መገመት ይቻላል (1ኛ ቆሮንቶስ 15:6)።

አንዳንዶች ይጠራጠሩ ነበር

ማቴዎስ 28:17 ጥቂቶቹ ግን ተጠራጠሩ ቢልም እነማን እንደ ሆኑ ስማቸውን አልጠቀሰም። ዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርትና በአገልግሎቱ ጊዜ ከኢየሱስ ጋር የነበሩ ሌቶች የትንሣኤው ምስክሮች ናቸው፤ ጌታ ኢየሱስ ከሞት ለመነሣቱ ምንም ጥርጥር አልነበራቸውም። እርሱ

ሲገለጥ ጥርጥር ጠፋ። «ባዩትም ጊዜ ሰገዱለት» (ማቴዎስ 28:17)። ጥርጥር የነበራቸው ጥቂቶች ቢኖሩም ደቀ መዛሙርቱ ወደ ነበሩበት ቀርቦ ሲናገር ሲሰሙ የእነርሱም ጥርጥር ተወግዶ ኢየሱስ ከሞት መነሣቱን አምነዋል።

ታላቁ ተልዕኮ

ማቴዎስ 28:18-20 በሞትና ትንሣኤው የኢየሱስ ቤዛነት ሥራ መጠናቀቁን ቢያመለክትም፣ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ግን መጀመር ነበረበት። እንደ ቤተ ክርስቲያን ተወካዮች ጌታ በገሊላ በነበረ ተራራ ላይ ለዐሥራ አንዱ ሐዋርያት ሲናገር አገልግሎታቸውንም አመልክቶአል። መልእክቱ የጀመረውና የተጠናቀቀው በእርሱ ማንነት ዙሪያ ነበር። ከእግዚአብሔር ዙፋን በመጀመር፣ ምንጊዜም ከቤተ ክርስቲያን ጋር እንደሚሆን በስጠው ተስፋ ፈጸመ።

ከቁጥር 18 እንደምንመለከተው በሰማይም ሆነ በምድር ሥልጣን ሁሉ ለኢየሱስ ተሰጥቶታል። ስለሆነም እርሱ ሁሉን ቻይ ነው፤ ቤተ ክርስቲያን አገልግሎቷን እንድትወጣም የእርሱ ሁሉን ቻይነት ያስፈልጋታል። የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት በጣም ከባድ ቢሆንም መንፈሳዊ ነው፤ ማንኛውም በተቃውሞ የሚነሣበት ኃይል ዲያቢሱሳዊ ነው። ክርስቶስ ከቤተ ክርስቲያን ጋር እየሠራ በመሆኑ ሥራው ሙሉ በሙሉ የሰዎች ነው ማለት አይቻልም። እርሱ በቤተ ክርስቲያን ላይ ያለው ሥልጣን ምንም ጉድለት የሌለበት ነው። በሰማይ ብቻ ሳይሆን በምድርም ባለ ሥልጣን ነው። በሥጋ ከመገለጡ በፊት እንዲህ ያለ ሥልጣን አልነበረውም? እርግጥ ነው፤ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ መሆኑ መጠን እንዲህ ያለ ሥልጣን ነበረው፤ ከትንሣኤው በኋላ ግን ወደ ሰማይ የገባው እንደ እግዚአብሔር ልጅ ብቻ እንደ ሰው ልጅም ጭምር ነው። ምንም እንኳን የከበረ አካል ቢሰጥም ሰብዓዊነቱንም ይዞ ነበር ወደ ሰማይ የተመለሰው (ፊልጵስዩም 2:9-11)። እርሱ ከቤተ ክርስቲያን ጋር መሆኑ እውነት ነው፤ ምክንያቱም እርሱ፣ «እኔም እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ» ብሏል። እርሱ በአንድ ጊዜ ሁሉም ቦታ የሚገኝ እንደ መሆኑ መጠን፣ ከቤተ ክርስቲያን ጋር ከመሆኑ በተጨማሪ በእርሷ በኩል ወደ እውነት ዕውቀት ያልመጡ ሌሎችንም ወደ እርሱ ለማምጣት በዓለም ዙሪያ እየሠራ ነው። እርሱ

ከቤተ ክርስቲያን ጋር የሚሆነው እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ እንጂ አልፎ አልፎ አይደለም።

የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰደቀ መዛሙርቱ ሦስት ትእዛዞች ሰጥቶአቸዋል። በማቴዎስ 28 ቁጥር 7, 10 እና 19 እንደምንመለከተው ሦስት ጊዜ «ሂዱ» የሚል ትእዛዝ ሰጥቶአል። ቁጥር 19 እና 20 ደግሞ የዚህን ተልዕኮ ሦስት ገጽታዎች ያቀርባሉ።

(1) «ደቀ መዛሙርቱ እድርጓቸው» (ቁ 19)። ይህ የቤተ ክርስቲያን ግብ ቢሆንም፣ መደረግ ያለበት የመጀመሪያ ነገር አይደለም። በማርቆስ ወንጌል የመጀመሪያው እርምጃ ተጠቅሶአል፤ «ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ፤ ወንጌልንም ሰፍጥረት ሁሉ ስበኩ!» (ማርቆስ 16:15)።

(2) «በእብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው» (ማቴዎስ 28:19)። እኛን በማዳኑ ሥራ ሦስቱ የሥላሜ እካላት በአንድነት ይሠራሉ (1ኛ ጴጥሮ 1:2)። ደኅንነትን ሰተቀበለ ሰው እግዚአብሔር አባቱ ነው፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታና እዳች ነው፤ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ በእማች ውስጥ ይኖራል። ጥምቀት የእማኞች ነው። የጥምቀቱ ሥርዓት፣ «በእብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም» መፈጸም ይኖርበታል። እዚህ ላይ ስለ እንድ «ስም» ነው የምንመለከተው፤ ምክንያቱም ሦስት እካላት ያሉት እንድ አምላክ ብቻ ስላለ ነው። የጥምቀቱ ሥርዓት እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ አይለወጥም።

በየሐዋርያት ዘመን ለዎች፣ «በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስም» እንደ ተጠመቁ ሦስት ጊዜ ተጠቅሶአል (የሐዋርያት ሥራ 2:38፣ 10:48፣ እና 19:5)። ይህ ማለት ግን የአጠማመቁ ሥርዓት ተለውጦአል ማለት ሳይሆን፣ ስለነዚያ እማኞች ተጨማሪ ትምህርት መስጠቱን ነው የሚያመለክተው። መልእክቶቹን በወንጌልና በሐዋርያት ሥራ የተጻፉ እውነቶችን ለማብራራት ልንጠቀምባቸው ይገባል። በኢየሱስ ክርስቶስ ስም መጠመቅ ምን ማለት ነው? መልሱ በሁለት የሐዋርያው ጳውሎስ መልእክቶች ተሰጥቶአል። «ከክርስቶስ ኢየሱስ

ጋር አንድ እንድንሆን የተጠመቅን ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ እንደ ተጠመቅን አታውቁምን?» (ሮሜ 6:3)። በኢየሱስ ክርስቶስ ስም መጠመቅ ማለት ከሞቱ ከመቀበሩና ከትንሣኤው ጋር መተባበር ማለት ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ገለጻውን በመቀጠል፣ «ከክርስቶስ ጋር አንድ ትሆን ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁላችሁ ክርስቶስን ለብላችሁታል» ይላል (ገላትያ 3:27)። ስለዚህ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም መጠመቅ ማለት ከእርሱ ጋር አንድ መሆንና በአዲስ ሕይወት መመላለስ ማለት ነው።

(3) «ያዘዝኧችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እስተምሯቸው» (ማቴዎስ 28:20)። ይህ የተሟላ የቤተ ክርስቲያን እገልግሎት ነው። ወደ ሕዝቦች ሁሉ መሄድ፣ ለእነዚህ ነገሮች ሁሉ እንዲታዘዙ የማስተማር ሥልጣን ለቤተ ክርስቲያን ተሰጥቶአል። ቤተ ክርስቲያን በዚህ ምድር እስካለች ድረስ ክርስቶስ ከእርሷ ጋር ነው። ከበዓለ ሃምሳ በኋላ ሐዋርያቱ ይህን ተልዕኮ በአንዴት ዓይነት ሁኔታ እየፈጸሙ እንደ ነበር መመልከት ይቻላል፤ ለምሳሌ ያህል፣ ወንጌልን ይሰብኩ ነበር፣ (የሐዋ 2:14-36)። ያጠምቁ ነበር፣ (የሐዋ 2:38)። «በሐዋርያት ትምህርት እንዲጸነ» ያስተምሩ ነበር፣ (የሐዋ 2:42)።

ጥያቄዎቹ- ቁጥር 1

ከሀ.ሊ.ሐ መካከል አንዱን ምረጥና፣ ይበልጥ ተስማሚ ነው የምትለውን ፈደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ።

1. ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችው፡-
ሀ) በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ነው።-----
ለ) በጴጥሮ ላይ ነው።-----
ሐ) ሀ እና ለ ሁለቱም ትክክል ናቸው።-----

2. በፊልጶስ ቂሣርያ ቤተ ክርስቲያን ለመጀመሪያ ጊዜ፡-
ሀ) ወደ ፊት ቤተ ክርስቲያኑ እንደሚሠራ ተናገረ።-----
ለ) በክብር እንደሚመጣ ተናገረ።-----
ሐ) በዚህ ምድር ስላለው መንግሥቱ ተናገረ።-----

3. ጴጥሮስ በሰጠው ምስክርነት ክርስቶስ፡-
ሀ) ንጹሕ መሆኑን ተናገረ።-----
ለ) ኃያል መሆኑን ተናገረ።-----
ሐ) የሕያው እግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ተናገረ።-----

4. የገሃነም ደጆች የሚያመለክተው፡-
ሀ) የጠላት ኃይል ብርቱ መሆኑን ነው።-----
ለ) የሰይጣንን ተንኮልና ደግ ደባ ነው።-----
ሐ) ሀ እና ለ ትክክል ናቸው።-----

5. ለሐዋርያው ጴጥሮስ ቁልፎች የተሰጡት፡-
ሀ) ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚያስገባውን በር ለመክፈት ነው።-----
ለ) ለእይሁዳውያንም ሆነ ለእስላሞች ወንጌል እንዲሰብክ ነው።-----
ሐ) ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚያስገባውን በር ለመዝጋት፣ ለሚገቡ ሰዎች ፈቃድ መስጠት ወይም መክልከል እንዲችል ነው።-----

ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ።

6. መጥምቁ የሐንስና ኤልያስ ተለምራት አድርገዋል።-----
7. የቤተ ክርስቲያንን አስተምህሮ በብሉይ ኪዳን ማግኘት ይቻላል።-----
8. ቤተ ክርስቲያኑን ከመሥራቱ በፊት ጌታ ኢየሱስ መሞት፣ ከሞት መነሣትና ወደ ሰማይ መሄድ ነበረበት።-----
9. እግዚአብሔር ወንጌል የመሰበክን እገልግሎት ለመላእክትም ሰጥቶአቸዋል።-----
10. ጴጥሮስ ስለ ኢየሱስ መመስከር የቻለው መንፈስ ቅዱስ ስለ ገለጠለት ነበር።-----

ጥያቄዎች ቁጥር-2

ከሀ.ሲ.ሐ መካከል አንዱን ምረጥና ይበልጥ ተስማሚ ነው የምትለውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ።

- 1) ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችው፡-
 - ሀ) በእግዚአብሔርና በክርስቶስ ቤዛነት ሥራ ላይ ነው።-----
 - ለ) በኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወት ላይ ነው።-----
 - ሐ) በኢየሱስና በሌሎች ሐዋርያት ላይ ነው።-----
 2. የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት የሚባሉት፡-
 - ሀ) ደኅንነትን የተቀበሉ ሁሉ ናቸው።-----
 - ለ) በክርስቶስ አንደሚያምኑ የሚናገሩ ናቸው።-----
 - ሐ) ከጌታ የሚማሩ፣በማንኛውም ነገር የሚታዘዙትና ምሳሌነቱን የሚከተሉ እማኞች ናቸው።-----
 3. አኔነት ላይ የተመሠረተ ሕይወት፡-
 - ሀ) ከሁሉም ጋር ይስማማል።-----
 - ለ) በራሱ ጉዳይ ዙሪያ ይሸከረከራል።-----
 - ሐ) ብዙ ጓደኞቹን ወደ ጌታ ያመጣል።-----
 4. መስቀሉን መሸከም ማለት፡-
 - ሀ) በዚህ ዓለም ንቀት ከደረሰበት ከክርስቶ ጋር መተባበር ማለት ነው።-----
 - ለ) በሕይወት የሚገጥመን ማንኛውም ችግር ማለት ነው።-----
 - ሐ) መፍትሔ ያላገኘንለት የቤተ ሰብ ችግር ማለት ነው።-----
 5. ሥጋዊ አማኝ ሕይወቱን ያጣል ስንል፡-
 - ሀ) ይሞታል ማለታችን ነው።-----
 - ለ) በሥጋዊነት የሚኖረው ሕይወት በእግዚአብሔርም ሆነ በዘላለማዊ ሕይወቱ ጥቅም የለውም ማለታችን ነው።-----
 - ሐ) ነፍሱን ያጣል ማለታችን ነው።-----
- ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ.ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ.ጻፍ።
6. ሰብዓዊ ባሕርይ የክርስቶስን መስቀል ይቃወማል።-----
 7. በራሳችን ላይ ብቻ የምናውለው ሁሉ በዘላለም የባከነ ነው።-----
 8. ነቢያት ስለ ክርስቶስ መከራና ከዚያ በኋላ ስለሚመጣው ክብር ጽፈዋል።-----
 9. የአይሁድ ሸንጎ ሦስት የኅብረተ ሰብ ክፍሎችን ማለት፡- ንጉሡን፣ካህናቱንና ሽማግሌዎችን ያካተተ ነው።-----
 10. ቤተ ክርስቲያን ከአብርሃም አንሥቶ ክርስቶስ እስኪመለስ ድረስ የሚኖሩ እማኞችን ሁሉ ታካትታለች።-----

ጥያቄዎች ቁጥር-3

ከሀ.ሲ.ሐ መካከል አንዱን ምረጥና ይበልጥ ተስማሚ ነው የምትለውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ።

1. በመለወጥ ተራራ የተፈጸመው የሚያመለክተው፡-
 - ሀ) ከሞት በኋላ ሕይወት መኖሩን ነው።-----
 - ለ) ሕግን በሚወክለውና ነቢያትን በሚወክለው መካከል የተደረገ ስምምነትን ነው።-----
 - ሐ) በጣም በጥቂቱም በሆነ ክርስቶስ በመንግስቱ ያለውን ክብር ነው።-----
2. ክርስቶስ ከሙሴና ኤልያስ ጋር ሲነጋገር የነበረው፡-
 - ሀ) ክርስቶስ ከዚህ ዓለም ስለ መሄዱ ነበር።-----
 - ለ) ኤልያስ በቀርሜሎስ ተራራ ስላገኘው ድል ነበር።-----
 - ሐ) ስለ ሙሴ ሞትና መቀበር ነበር።-----
3. በመለወጥ ተራራ ላይ ከሰማይ የመጣው ድምፅ፡-
 - ሀ) በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጅ ይህ ነው የሚል ነበር፤
 - ለ) እርሱን ስሙት የሚል ነበር።-----
 - ሐ) ሁለቱም ትክክል ናቸው።-----
4. ለደቀ መዛሙርቱ ከሰማይ የመጣቸው መልእክት፡-
 - ሀ) ሙሴን ስሙት የሚል ነበር።-----
 - ለ) በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጅ ይህ ነው፤እርሱን ስሙት የሚል ነበር።-----
 - ሐ) ኤልያስን ስሙት የሚል ነበር።-----
5. የኢየሱስ ሞት፡-
 - ሀ) ሽንፈት ነበር።-----
 - ለ) አሳዛኝ ነበር።-----
 - ሐ) ሰዎችን የመዋቅት ሥራውን መፈጸሙን የሚያመለክት ነበር።-----

ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ።
6. የክርስቶስ መስቀል ላይ ሞት አስፈላጊ ነው።-----
7. ማንነቱን፣ቃሉንና ኃይሉን በማየት ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ከለዎች የበለጠ ነው ወደሚል ድምዳሜ ደርሰዋል።-----
8. የሐንሸ፣እኛ ራሳችን የግርማው ክብር ምስክሮች ነን በማለት ጽፎአል።-----
9. በመለወጥ ተራራ ክብሩን በገለጠ ጊዜ ክርስቶስ የአገልግሎቱ መጀመሪያ ወቅት ላይ ነበር።-----
10. ሙሴና ኤልያስ ወደ ሰማይ የገቡት ኢየሱስ መስቀል ላይ ከፈጸመው ቤዛነት ሥራ የተነሣ ነበር።-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-4

ከሀ.ሊ.ሐ መካከል አንዱን ምረጥና ይበልጥ ተስማሚ ነው የምትለውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ፡፡

1. በመሰወጥ ተራራ ክብሩን ከገለጠ በኋላ ክርስቶስ፡-
ሀ) ታላቅ አገልግሎት ወደ ነበረበት ቦታ መጣ፡፡-----
ለ) ትልቅ ችግር ወደ ነበረበት ቦታ መጣ፡፡-----
ሐ) ምንም ወይም ትንሽ ችግር ወደ ነበረበት ቦታ መጣ፡፡-----
2. ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት በዚያ ሽለቆ ውስጥ
ሀ) የእግዚአብሔርን ሥራ እየሠሩ ነበር፡፡-----
ለ) ከጸሐፍት ጋር ባደረጉት ክርክር አሸንፈዋል፡፡-----
ሐ) ችግር ገጥሞአቸው ነበር፡፡-----
3. በሽለቆው ውስጥ የገጠማቸው ችግር፡-
ሀ) ደቀ መዛሙርቱ አጋንንት ማውጣታቸው ነበር፡፡-----
ለ) በኢየሱስ ስም አስመጠቀማቸው ነበር፡፡-----
ሐ) አጋንንት ለማስወጣት ሞክረው አለመቻላቸው ነበር፡፡-----
4. ኢየሱስ እንዲፈውሰው አባቱ ያመጣው ልጅ፡-
ሀ) አጋንንት የነበሩበት ነበር፡፡-----
ለ) ለአጭር ጊዜ አጋንንት የነበሩበት ነበር፡፡-----
ሐ) በልጁ ጤና ላይ ምንም የሚያሰጋ ነገር ሰላልነበር ነው፡፡-----
5. ክርስቶስ በዚያ ካሰ መኖሩ በተጨማሪ በሽለቆው፡-
ሀ) በቂ ትምህርት አልነበረም፡፡-----
ለ) በቂ እምነት አልነበረም፡፡-----
ሐ) መርዳት የሚችሉ ሰዎች አልነበሩም፡፡-----
ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ፡፡
6. ሐዚሙ ሱቃስ ያ ልጅ የአእምሮ መረበሽ እንደ ነበረበት ሰው የተናገረው፡፡-----
7. ጋኔኑ ልጁን መግደል እየፈለገ ነበር፡፡-----
8. ጋኔኑ ይበልጥ ዐመፀኛና አጥፊ ነበር፡፡-----
9. ጋኔኑን ለማስወጣት ትልቅ አንቀፋት የሆነው በቂ እምነት አለመኖሩ ነበር፡፡-----
10. በዓሣው አፍ የተገኘው ሳንቲም ለአንድ ሰው እንደ ጊዜ ቀረጥ ክፍያ ነበር፡፡-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-5

ከሀ.ሊ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ፡፡

1. ጌታ ለሀብታሙ ሰው ከጠቀሳቸው ጥቅሶች አንዱ ዐሥሩ ትእዛዞች ውስጥ አደገኝም፤ጌታ ያንን ጥቅስ የወሰደው፡-
ሀ) ከዘሊዋውያን 14:18 ነበር፡፡-----
ለ) ከያዕቆብ መልእክት ነበር፡፡-----
ሐ) ከኦሪት ዘዳግም 6:5 ነበር፡፡-----
2. ሀብታሙ ጎልማሳ ኢየሱስ፡-
ሀ) መልካም መምህር መሆኑን አላወቀም፡፡-----
ለ) የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አላወቀም፡፡-----
ሐ) ቸር መምህር መሆኑን አላወቀም፡፡-----
3. ግመል በመርፌ ተዳዳ ቢሾልክ ይቀላል የሚለው አባባል፡-
ሀ) ጉዳዩ ከባድ መሆኑን ያመለክታል፡፡-----
ለ) የምሥራቅ ሰዎች የማይቻል ነገርን ለመግለጽ የሚጠቀሙበት ነው፡፡-----
ሐ) የሚቻል ቢሆንም፤ ጊዜ እንደሚወስድ ያስተምራል፡፡-----
4. ጌታ ኢየሱስ ለዚያ ሀብታም ጎልማሳ የነገረው፡-
ሀ) አንድ ነገር እንደ ጎደለው ነበር፡፡-----
ለ) ሕግን በመጠበቅ ሕይወት እንደሚያገኝ ነበር፡፡-----
ሐ) ሃይማኖተኛ በመሆን የዘላለም ሕይወትን ማግኘት እንደሚችል ነበር፡፡-----
5. የዘላለም ሕይወት ሲባል፡-
ሀ) ፍጻሜ የሌለው ሕይወት ማለት ብቻ ነው፡፡-----
ለ) ወደ ፊት የምናገኝበት ሕይወት ማለት ነው፡፡-----
ሐ) እዚሁ ምድር ላይ ካላንበት ጊዜ ጀምሮ የምንቀበለው ፍጻሜ የሌለው ሕይወት ማለት ነው፡፡-----
ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ፡፡
6. ለሰው የማይቻል ለእግዚአብሔር ይቻላል፡፡-----
7. ሀብታሙ ጎልማሳ ለጌታ ተገቢውን አክብሮት አላሳየም፡፡-----
8. ብዙ ሀብታሞች ስለ ሀብት ንብረታቸው ሲያሰቡ ሰለ መንፈሳዊ ነገሮች ለማሰብ ጊዜ የላቸውም፡፡-----
9. ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ላይ በፈጸመው የቤዛነት ሥራ ምንም የምንጨምረው የሰም፡፡-----
10. ሀብታሙ ጎልማሳ ሞራላዊና ሃይማኖታዊ ሕይወት መኖሩ ለመረዳት አስተዋፅዖ ያደርግለታል፡፡-----

ጥያቄዎች ቁጥር 6

ከሀ.ሊ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ፡፡

1. ጌታ ኢየሱስ እንደ መሲሕ ወደ ኢየሩሳሌም መግባቱ ከምድራዊ ነገሥታት አገባብ የተለየ የሆነው፡፡
 - ሀ) ሕዝቡ የዛሬ ቅርንጫፎችን እየዘነጠፉ መሬት ላይ በማድረጋቸው ነው፡፡-----
 - ለ) ወቅቱ የፋሲካ በዓል አካባቢ ስለ ነበር ነው፡፡-----
 - ሐ) የገባው በነጭ ፈረስ ሳይሆን በአህያ ውርንጫ ላይ ተቀምጦ በፍጹም ትሕትና ስለ ነበር ነው፡፡-----
2. ጌታ ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም የገባበት ዕለት፡-
 - ሀ) የፋሲካ በዓል በሚከብርበት ዕለት ነበር፡፡
 - ለ) ለንበት ነበር፡፡-----
 - ሐ) የፋሲካ በግ የሚመረጥበት ዕለት ነበር፡፡-----
3. በሉቃስ 19:38 መሠረት «ሆሣዕና» የሚለው ቃል፣
 - ሀ) ምስጋና ማለት ነው፡፡-----
 - ለ) ክብር ማለት ነው፡፡-----
 - ሐ) አምልኮ ማለት ነው፡፡-----
4. ደብረ ዘይት በመባል ከሚታወቀው ተራራ ሲወርድ ጌታ ትንቢት የተናገረው፡-
 - ሀ) ስለ ኢየሩሳሌም ሙሉ በሙሉ መደምሰስ ነበር፡፡-----
 - ለ) የሮማውያን አገዛዝ እንደሚያበቃ ነበር፡፡-----
 - ሐ) ስለ ራሱ ሞት ነበር፡፡-----
5. መቅደሱን በማንጸት ጌታ ኢየሱስ፡-
 - ሀ) የነጋዴዎቹን ራስ ወዳድነት አወገዘ፡፡-----
 - ለ) የካህናቱን ሙሉና አወገዘ፡፡-----
 - ሐ) ለአባቱ ቤት የነበረውን ቅንዓት አሳየ፡፡-----

ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ፡፡
6. ጌታ መቅደሱን ያነጸው አንዴ ብቻ ነበር፡፡-----
7. መቅደሱ የእግዚአብሔር ቤት፣የሐልዎቱ ምሳሌ ነበር፡፡-----
8. የመጨረሻውን የሕይወቱን ሳምንት ኢየሱስ ያሳለፈው በቤተ መቅደሱ ውስጥ በማስተማር ነበር፡፡-----
9. ሲፈልጉት የነበረው ጌታ በድንገት ወደ መቅደሱ እንደሚመጣ ኢሳይያስ ትንቢት ተናግሮ ነበር፡፡-----
10. ክርስቶስን በጩኸትና በሆታ ያጀቡት ሰዎች ከመዝሙር 118:25 እና 26 ነበር የወተሱት፡፡-----

ጥያቄዎች ቁጥር-7

ከሀ.ሊ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ፡፡

1. በማስተማር አገልግሎቱ ጌታ ኢየሱስ፡-
 - ሀ) ባለ ሙሉ ሥልጣን ነበር፡፡-----
 - ለ) በረቢዎች ትምህርት ቤት ያስተምር ነበር፡፡-----
 - ሐ) ቅዱሳት መጻሕፍትን የመተርጎም ሥልጣን እንዳለው የሚያሳይ ቁልፍ የያዘ ነበር፡፡-----
2. የዮሐንስ ጥምቀት ከሰዎች ነበር ወይስ ከሰማይ? ለሚለው ጥያቄ ፈረሳውያን የሰጡት መልስ፡-
 - ሀ) ከሰማይ የሚል ነበር፡፡-----
 - ለ) አናውቀውም የሚል ነበር፡፡-----
 - ሐ) ከሰዎች የሚል ነበር፡፡-----
3. ከሮም ፖለቲካ ጋር የወገኑ፡-
 - ሀ) ፈረሳውያን ነበሩ፡፡-----
 - ለ) ከሄሮድስ ወገን የሆኑት ነበሩ፡፡-----
 - ሐ) ጸሐፍት ነበሩ፡፡-----
4. ሰዱቃውያን፡-
 - ሀ) በመላእክት እንጂ በትንሣኤ ሙታን አያምኑም ነበር፡፡-----
 - ለ) በመንግሥቱ ሰማይና ከሙታን በኋላ በሚኖር ሕይወት ያምኑ ነበር፡፡-----
 - ሐ) በእምስቱ የሙሉ መጻሕፍት ያምኑ ነበር፡፡-----
5. ሰዱቃውያን የተሳሳቱት፡-
 - ሀ) የእግዚአብሔርን ኃይል በተመለከተ ነበር፡፡-----
 - ለ) የእግዚአብሔርን ፍትሕ በተመለከተ ነበር፡፡-----
 - ሐ) ትንሣኤንና ግብርን መክፈል በተመለከተ ነበር፡፡-----

ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ፡፡
6. ለቁሣር ግብር መክፈልን በተመለከተ በአይሁድ መሐል ሦስት አስተሳሰቦች ነበሩ፡፡-----
7. ለኢየሱስ ከነበራቸው ዝንባሌ የተነሣ አይሁድ ለእግዚአብሔር የነበራቸውን ነሐፊነት መወጣት አልቻሉም፡፡-----
8. ሰዱቃውያን በትንሣኤ እውነትነት መሳለቅ ፈልገው ነበር፡፡-----
9. ሰዱቃውያን ኢየሱስን የፈተኑት ፈረሳውያን በፈተኑት ዐይነት መንገድ ነበር፡፡-----
10. ስለ ክርስቶስ ምን ይመስላችኋል? ለሚለው ጥያቄ ሰዎች ሁሉ ትክክለኛ መልስ መስጠት ይኖርባቸዋል፡፡-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-8

ከሀ.ሊ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ።

1. ተይዞ ሲወሰድ ኢየሱስ ያሣየው፡-

ሀ) ንቀትን ነበር።-----

ለ) ኃይሉን ነበር።-----

ሐ) ፍቅሩን ነበር።-----

2. ይዞት ከነበረው የወታደርና ሕዝብ ብዛት ማምለጥ ቢፈልግ ኖሮ ኢየሱስ፡-

ሀ) የመላእክት ሠራዊት ያስፈልገው ነበር።-----

ለ) አንድ ቃል ብቻ መናገር ይበቃው ነበር።-----

ሐ) አንድ መልእክ ብቻ ይበቃው ነበር።-----

3. በጌቴሴማኒ አትክልት ስፍራ ኢየሱስን ለመያዝ ሲመጡ፡-

ሀ) ጌታ በጣም ተገረመ።-----

ለ) የሚሆነውን ሁሉ አስቀድሞ ያውቅ ስለ ነበር አልተገረመም።-----

ሐ) ፊት ለፊቱ አደጋ እንዳለ ያውቅ ነበር።-----

4. በጌቴሴማኒ አትክልት ስፍራ ኢየሱስ፡-

ሀ) ስለሚደርስበት መከራና ስቃይ ብቻ ነበር የሚያስበው።-----

ለ) የአስቆሮቱ ይሁዳን በጣም ነቀፈው።-----

ሐ) ስለ ራሱ ሳይሆን ፤ስለ ደቀ መዛሙርቱ ደገንነት ነበር ያለበው።-----

5. ጴጥሮስ የሲቀ ካህናቱን አግልጋይ ጆሮ በሰይፍ በመቁረጡ፡-

ሀ) ለጌታ የመከላከል ኃላፊነቱን ተወጥቷል።-----

ለ) በጣም አደገኛ ሥራ ነበር።-----

ሐ) ኃላፊነት የጎደለው መሆኑን አሳይቶአል።-----

ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ።

6. መጨረሻውን ሁኔታ ለመረዳት መንቃት፤ፊተናውን አሸንፎ ለመውጣት መጸለይ አስፈላጊ ነበር።-----

7. ሐዋርያው ጴጥሮስ ከመጀመሪያውም ቢሆን የኢየሱስ መስቀል ላይ መሞት አስፈላጊ መሆኑን ተቀብሎ ነበር።-----

8. በጌቴሴማኒ አትክልት ስፍራ ኢየሱስ ለገጢአት ቤዛ ለመሆን መስቀል ላይ መከራን መቀበልን መረጠ።-----

9. በጌቴሴማኒ አትክልት ስፍራ የሆነው ሁሉ በብሉይ ኪዳን ትንቢቶች መሠረት ነበር።-----

10. ይሁዳ ኢየሱስን የሳመው ለእርሱ ያለውን ፍቅር ለማሳየት ነበር።-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-9

ከሀ.ሊ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ።

1. ኢየሱስ በአይሁድ ሽንጎ ፊት ለፍርድ መቅረቡ፡-

ሀ) ሕገ ወጥ ነበር።-----

ለ) ሕጋዊ ነበር።-----

ሐ) ከአይሁድ ሕግ ጋር የሚጣጣም ነበር።-----

2. የሃይማኖት መሪዎቹ ኢየሱስ ክርስቶስን ለፍርድ ያቀረቡበት ዓላማ፡-

ሀ) በሚቻላቸው ሁሉ ለማስገደል ነበር።-----

ለ) በሙሴ ሕግ መሠረት እንዲፈረድበት ለማድረግ ነበር።-----

ሐ) የነበረውን ተሰማኒነት ለመጨረሻ የሚያስወግዱበት መንገድ መፈለግ ነበር።-----

3. የአይሁድ መሪዎች የፈጸሙት ፍትሕ ማንደል፡-

ሀ) በሐሊት ኢየሱስን ለፍርድ ማቅረባቸው ነበር።-----

ለ) የሐሰት ምስክሮች በመፈለጋቸው ነበር።-----

ሐ) ሀ እና ለ ትክክል ናቸው።-----

4. ጌታ ኢየሱስ ስለ ራሱ የተከራከረው፡-

ሀ) በሐና ፊት ነበር።-----

ለ) በቀያፋ ፊት ነበር።-----

ሐ) ሲነጋ በተሰበሰበው የአይሁድ ሽንጎ ፊት ነበር።-----

5. ፍርድ በቀያፋ ቤት በመደረጉ፡-

ሀ) ክርስቶስን በተሻለ ሁኔታ ለማስተናገድ።-----

ለ) በኢየሱስ የሚገባውን የሞት ፍርድ ለማስተላለፍ ነበር።-----

ሐ) ሁሉም ትክክም አይደሉም።-----

ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ።

6. በብሉይ ኪዳን ሲቀ ካህኑ ልብስን እንዳይቀድ አይከለክልም።-----

7. የአይሁድ ሽንጎ ስባ አባሎች ያሉት መማክርት ጉባዔ ነው።-----

8. በቀያፋ ቤት ኢየሱስ ዝም ብሎ ነበር፤በቀረበለት መሐላ መሠረት ግን መልስ መስጠት ነበረበት።-----

9. የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ከመናገሩም በላይ፤ክርስቶስ የሰው ልጅ በጎይሱ ቀኝ ተቀምጦ ከሰማይ ወደ ምድር ሲመጣ ታያላችሁ የሚል ትንቢት ተናግሮአል።-----

10. የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ኢየሱስ በአገልግሎት ዘመኑ ሁሉ ሲናገር ነበር።-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-10

ከሀ.ሰ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ በ ጻፍ።

1. ለኢየሱስ ከቀረበበት ጥያቄ፣ጴላጦስ፡-
2. ሀ) የሮም መንግሥት ጠላት መሆኑን አውቆአል፡፡-----
ለ) የአይሁድና የገሊላ ሰዎች ንጉሥ እንደ መሆኑ መጠን በሮም ላይ ዐመፅ ማስነሣት እንደሚችል ዐውቆአል፡፡-----
ሐ) ምንም በደል ያልፈጸመ ሰው መሆኑን ዐውቆአል፡፡-----
2. ጌታ ኢየሱስ ለጴላጦስ፡-
ሀ) መንግሥቱ የአይሁድ እንጂ የሮም አሰመሆኑን ነገረው፡፡-----
ለ) መንግሥቱ ዓለም አቀፍ መሆኑን ነገረው፡፡-----
ሐ) መንግሥቱ ሰማያዊ ወይም መንፈሳዊ መሆኑን ነገረው፡፡-----
3. ኢየሱስን ሰመፍታት ለሦስተኛ ጊዜ ባደረገው መከራ ጴላጦስ፡-
ሀ) ወደ ሄሮድስ ላከው፡፡-----
ለ) በባርባን ፈንታ ኢየሱስን ከእስር ፈታው፡፡-----
ሐ) ኢየሱስን እንዲገርፉት አዘዘ፡፡-----
4. ከአይሁድ ማንነት በመነሣት ጴላጦስ፡-
ሀ) ያቀረቡትን ከስ ማስሰወጥ እንደማይችል ዐውቆአል፡፡-----
ለ) ኢየሱስን ማስገደል የፈሰጉት በቅናት ተነሣሥተው እንደሆነ ዐውቆአል፡፡-----
ሐ) የካህናት አስቃውሁል ጊዜ ትክክል መሆኑን ዐውቆአል፡፡-----
5. ጴላጦስን ለማሸነፍ አይሁድ ለመጨረሻ ጊዜ የተጠቀሙበት መሣሪያ፡-
ሀ) «ይህን ሰው ካልፈታኸው የቁሣር ወዳጅ አይደለም» የሚል ነበር፡፡-----
ለ) «ወንጀለኛ ባይሆን ኖሮ ወዳንተ ባላመጣነው ነበር» የሚል ነበር፡፡-----
ሐ) «ሐዘብን ለዐመፅ ሲያነሣሣ ያዝነው» የሚል ነበር፡፡-----
ዐረፍተ ነገሩ እ. ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ።
6. አይሁዳውያን የሞት ፍርድ መፍረድ ቢችሉም፣ጎላፊነቱን ግን ጴላጦስ እንዲወስድ ፈልገዋል፡፡-----
7. ጴላጦስ በኢየሱስ ጨዋነትና እርጋታ ተደነቀ፡፡-----
8. «እውነት ምንድነው?» በማለት ላቀረበው ጥያቄ ጴላጦስ ለኢየሱስ መልስ አግኝቶአል፡፡-----
9. ጴላጦስ በአንድ ጊዜ አይሁድን ደስ ማስኘትና ኢየሱስን መፍታት ፈልጎአል፡፡-----
10. ኢየሱስን በተመለከተ ማድረግ የነበረበትን ባለማድረጉ ጴላጦስ ከባድ የፍትሕ መጓደል ፈልጎአል፡፡-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-11

ከሀ.ሰ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ በታ ጻፍ።

1. ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት ካህናት ቤተ መቅደስ ውስጥ፡-
ሀ) ሥራ ይጀምሩ ነበር፡፡-----
ለ) የጠዋት መሥዋዕት የሚያቀርቡበት ሰዓት ነበር፡፡-----
ሐ) ጸሎት የሚያደርሱበት ጊዜ ነበር፡፡-----
2. የክርስቶስ መስቀል፡-
ሀ) የእግዚአብሔርን ፍቅር ያሳያል፡፡-----
ለ) የሰውን ንጢአት ያሳያል፡፡-----
ሐ) ሀ እና ስ ትክክል ናቸው፡፡-----
3. «ይህ ኢየሱስ፣የአይሁድ ንጉሥ ነው» የሚሰው መስቀል ላይ የነበረው ጽሑፍ፡-
ሀ) እውነት ነው፡፡-----
ለ) በአይሁድ ፈቃደኝነት የተጻፈ ነበር፡፡-----
ሐ) ጴላጦስ ሳይፈቅድ የተጻፈ ነበር፡፡-----
4. የካህነቱ አስቆች «ሌሎችን አዳነ፣ራሱን ግን አላዳነም» በማለት መናገራቸው፡-
ሀ) ሳያውቁት እውነትን መናገራቸው ነበር፡፡-----
ለ) ራሱንም ሌሎችንም ማዳን እንደሚችል የሚያሳይ ነበር፡፡-----
ሐ) ኢየሱስ ራሱን ማዳን ባለ መቻሉ የተሰማቸውን ሐዘን የሚያሳይ ነበር፡፡-----
5. ሦስት ሰዓት መሰራ ጨስማ በነበረ ጊዜ እግዚአብሔር የሰጣቸው ምልክቶች፡-
ሀ) የመጀመሪያው ምልክት የቤተ መቅደስ መጋረጃ ከላይ እስከ ታች ድረስ ለሁለት መቀደዱ ነበር፡፡-----
ለ) ሁለተኛው ምልክት የምድር መንቀጥቀጥ ነበር፡፡-----
ሐ) የመጀመሪያው ምልክት ጨስማ መሆኑ ነበር፡፡-----
ዐረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐሰት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ።
6. መጋረጃው ለሁለት መቀደዱ ሰካህናቱ የተሰጠ ምልክት ነበር፡፡-----
7. ካህናቱ የኢየሱስን በሕይወት መኖር እንዲያበቃ ያደረጉ መስሎአቸው ነበር፤ ይሁን እንጂ ኢየሱስ የካህነት ሥርዐታቸው እንዲያበቃ ወይም እንዲያከትም አደረገ፡፡-----
8. መጋረጃው በእግዚአብሔር መቀደዱ የእርን ካህነትም ሆነ የመቅደሱ ሥርዓት ስለ ማብቃቱ ምንም የሚያመለክተው የለም፡፡-----
9. የመጋረጃው መቀደድ የዳኑ ሁሉ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩሉ ወደ እግዚአብሔር መግባት እንደሚችሉ ያመለክታል፡፡-----
10. የመቶ አስቃውሁኑ የእግዚአብሔር ልጅ የተሰኘው ስም ምን እንደሚያመለክት አልተረዳም፡፡-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-12

ከሀ.ሊ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ፡፡

1. የኢየሱስ ክርስቶስን ስቅለት ያስፈጸመውና ያረጋገጠው፡-
 - ሀ) የሃይማኖት መሪዎቹ ነበሩ፡፡-----
 - ለ) ሁልጊዜም ቢሆን ሥርዐት ባለው ሁኔታ የሞት ትጣትን የሚያስፈጽመው ሮማዊ መቶ አስቃ ነበር፡፡-----
 - ሐ) በቤተ መቅደሉ ጠባቂዎች ነበር፡፡-----
2. የኢየሱስ በድን የሚቀበርበት ቦታ የተወሰነው፡-
 - ሀ) በካህናት አስቆች ነበር፡፡-----
 - ለ) በቀያፋ ነበር፡፡-----
 - ሐ) በእግዚአብሔር ጣልቃ ገብነት ነበር፡፡-----
3. በኢሳይያስ 53፡9 ያለው ትንቢት የሚያመለክተው፡-
 - ሀ) ወታደሮቹ የኢየሱስን ቡድን ከሌሎች ቡድን ጋር ዋሻ ውስጥ እንዲጥሱ እንዳልተፈቀደላቸው ብቻ ነበር፡፡-----
 - ለ) መቃብሩ በአንድ ሀብታም መቃብር ውስጥ መሆኑን ብቻ ነበር፡፡-----
 - ሐ) የኢየሱስን ቡድን ከዐመፀኞች ጋር ዋሻ ውስጥ ወታደሮቹ እንዲጥሱ እግዚአብሔር አልፈቀደም፤ይልቁንም በሀብታም ሰው መቃብር እንዲቀበር ማድረጉን ነው፡፡-----
4. የኢየሱስን በድን በተመሰከተ እግዚአብሔር ጣልቃ መግባቱ፡-
 - ሀ) ትንሣኤውንም በማረጋገጥ ረገድ እስፈላጊ ነበር፡፡-----
 - ለ) በአጋጣሚ የሆነ ነው፡፡-----
 - ሐ) ሀ እና ለ ትክክል ናቸው፡፡-----
5. ኢየሱስ የተረበበትን ትክክለኛ ስፍራ ሴቶቹ ይሳሳታሉ ማለት የማይቻለው፡-
 - ሀ) አካሉን ሲወስዱ ተከትለው መቃብሩንና እንዴት እንዳስቀመጡት በማየታቸው ነው፡፡-----
 - ለ) በተሰቀለበት ቦታ አጠገብ ያለ አትክልት ቦታ አጠገብ የነበረ መቃብር እርሱ ብቻ ስለ ነበር ነው፡፡-----
 - ሐ) ሀ እና ለ ትክክል ናቸው፡፡-----
- 0ረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐስት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ፡፡
6. ጠላቶቹ እንኳ ሳይቀሩ ለኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ማስረጃዎች ናቸው፡፡-----
7. የካህናት አስቆችና ፈረሳውያኑ ለንበትን አልሻሩም፡፡-----
8. ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ከሞት እንደሚነሣ ዐውቀዋል፤ጠላቶቹ ግን አላውቁም፡፡-----
9. እግዚአብሔር የኢየሱስን በድን የሚቀብር ሰው መረጠ፡፡-----
10. የአርማትያስ ዮሴፍ መቃብር አዲስ ነበር፡፡-----

ጥያቄዎቹ ቁጥር-13

ከሀ.ሊ.ሐ አንዱን ምረጥና ትክክለኛውን ፊደል በቀኝ በኩል ባለው ባዶ ቦታ ጻፍ፡፡

1. መቃብሩን ሲጠብቁ የነበሩ ሮማውያን ወታደሮች፡-
 - ሀ) ሥራቸውን እየሠሩ ነበር እንጂ አልሸሹም፡፡-----
 - ለ) ድንጋዩን ማን እንዳንከባሰለው አላዩም፡፡-----
 - ሐ) ጠባቂዎቹ በፍርሃት ተንቀጠቀጡ፤እንደ ሞተ ለው ሆነ፡፡-----
2. ከሞት ከተነሣ በኋላ ኢየሱስን ለማየት የመጀመሪያ ሰው፡-
 - ሀ) ማርያም መግደላዊት ናት፡፡-----
 - ለ) ወታደሮቹ ናቸው፡፡-----
 - ሐ) ዮሐና ናት፡፡-----
3. የድንጋዩን መንከባሰል በመጀመሪያ ያየው፡-
 - ሀ) ሮማውያን ወታደሮች ናቸው፡፡-----
 - ለ) ዮሐንስና ጴጥሮስ ናቸው፡፡-----
 - ሐ) ሴቶቹ ናቸው፡፡-----
4. ጌታ ኢየሱስ ሥልጣን ሁሉ፡-
 - ሀ) በሰማይ ብቻ እንደ ተሰጠው ተናገረ፡፡
 - ለ) በሰማይና በምድር እንደ ተሰጠው ተናገረ፡፡
 - ሐ) በምድር ብቻ እንደተሰጠው ተናገረ፡፡-----
5. ኢየሱስ አገልግሎትን ለደቀ መዛሙርቱ ሲሰጥ፡-
 - ሀ) ሁሉን ቻይ መሆኑን ማመልከቱ ነበር፡፡
 - ለ) ሁሉን ዐዋቂ መሆኑን ማመልከቱ ነበር፡፡
 - ሐ) ሀ. እና ለ ሁሉም ትክክል ናቸው፡፡
- 0ረፍተ ነገሩ እውነት ከሆነ እ. ጻፍ፤ሐስት ከሆነ ግን ሐ. ጻፍ፡፡
6. የጥምቀት ሥርዓት መፈጸም ያለበት በአብ፣በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም ነው፡፡-----
7. የታላቁ ተልዕኮ ግን ደቀ መዛሙርት ማድረግ ነው፡፡-----
8. ከሞት የተነሣው ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ የታየው አምስት ጊዜ ብቻ ነው፡፡-----
9. የካህናት አስቆችና የአገዛዝ ሽማግሌዎች የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤን እውነት ማስተባበል የሞከሩት በጉቦ ነበር፡፡-----
10. ስለ ባዶው መቃብር የሃይማኖት መሪዎቹ የለጡት ገሰጽ፤ኢየሱስ ክርስቶስ ከሞት መነሣቱን ይበልጥ ያረጋግጣል፡፡-----

ኢየሱስ ክርስቶስ ማነው?

መልሶቹ

1. 1. ሀ 2. ሀ 3. ሐ 4. ሐ 5. ሰ 6. ሐ 7. ሐ 8. እ 9. ሐ 10. እ
2. 1. ሀ 2. ሐ 3. ሰ 4. ሰ 5. ሐ 6. እ 7. እ 8. እ 9. ሐ 10. እ
3. 1. ሐ 2. ሀ 3. ሐ 4. ሰ 5. ሐ 6. እ 7. እ 8. እ 9. ሐ 10. ሐ
4. 1. ሰ 2. ሐ 3. ሐ 4. ሀ 5. ሰ 6. ሐ 7. እ 8. እ 9. እ 10. እ
5. 1. ሐ 2. ሰ 3. ሰ 4. ሀ 5. ሐ 6. እ 7. ሐ 8. እ 9. እ 10. ሐ
6. 1. ሐ 2. ሐ 3. ሰ 4. ሀ 5. ሐ 6. ሐ 7. እ 8. እ 9. ሐ 10. እ
7. 1. ሐ 2. ሰ 3. ሰ 4. ሐ 5. ሀ 6. ሐ 7. እ 8. እ 9. ሐ 10. እ
8. 1. ሐ 2. ሰ 3. ሰ 4. ሐ 5. ሐ 6. እ 7. ሐ 8. እ 9. ሐ 10. ሐ
9. 1. ሀ 2. ሐ 3. ሐ 4. ሀ 5. ሐ 6. ሐ 7. እ 8. እ 9. እ 10. እ
10. 1. ሐ 2. ሐ 3. ሐ 4. ሰ 5. ሀ 6. እ 7. እ 8. ሐ 9. እ 10. እ
11. 1. ሰ 2. ሐ 3. ሀ 4. ሀ 5. ሀ 6. እ 7. እ 8. ሐ 9. እ 10. ሐ
12. 1. ሰ 2. ሐ 3. ሐ 4. ሀ 5. ሐ 6. እ 7. ሐ 8. ሐ 9. እ 10. እ
13. 1. ሐ 2. ሀ 3. ሐ 4. ሰ 5. ሐ 6. እ 7. እ 8. ሐ 9. እ 10. እ